

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 23 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Üzenet Bécsből.

Budapest, november 7.

(8.) Azt üzeni báró Call osztrák kereskedelmi miniszter az ő magyar kollégájának, Hegedüs Sándornak, hogy sohse hederítsen Körber urra, akármit beszél is a vámszövetség szelleméről és a lojalitásról, hanem csak arra nézzen, amit ő, báró Call, cselekszik. Mivelhogy minden beszédnél ekesebben szól a cselekedet. Ez az üzenet az osztrák tartományok helytartóihoz van ugyan adressálva, de voltaképp a magyar kormányhoz szól, vagy legalább annak is. Azt rendeli benne az osztrák kereskedelmi miniszter, hogy a hatóságok ipari szükségleteinek beszerzésénél minden lehető módon támogassák az osztrák ipart. Első sorban minden szállítással belöldi céget kell megbízni. A belöldi ajánlatot még abban az esetben is előnyben kell részesíteni, ha drágább az idegennél, föltéve, hogy a különbség megokolható a termelés költségeivel, amelyekhez az adót is hozzá kell számítani. De a rendelet még ennél is tovább megy. Meghagyja a helytartóknak, hogy hasonló irányban érvényesítsék a befolyásukat a *magánvállalatok* beszerzésénél is, nevezetesen új ipartelepke berendezésénél, vagy régiek kibővítésénél. És hasonló eljárásra hívta fel a miniszter a tartományok autonóm hatóságait is. Megkereste, még pedig sürgősen, az összes tartományi választmányokat, hogy az alant hatóságoknál és kormányzati közegeknél érvényesítsék befolyásukat a belöldi ipar pártolásának érdekében s itt kissé burkoltan kifejezi azt a kívánságát is, hogy mindenáron igyekezzenek munkát adni a hazai iparnak, mondván, hogy „a költségvetések elkészítésénél a súlyos belöldi termelési viszonyokra tekintettel legyenek”. Vagyis adjanak foglalkozást az osztrák iparnak mindenáron, az idegen iparnak pedig ne adjanak semmi áron.

Ez a rendelet egyenesen a magyar ipar ellen irányul. Megtörtént ugyanis, hogy egy-némely versenyképes magyar iparvállalat nagyritkán legyűrte egy-egy osztrák hatósági szállításnál az osztrák versenytársakat és olyankor mindig általános nagy feljajdulás kerekedett Ausztriában. Legutóbb a prágai iparkamara fordult hasonló esetek miatt az osztrák kormányhoz és báró Call ezzel az energikus, okos és helyes rendelettel válaszolt a kamara feljajdulására. Okosnak és helyesnek mondjuk a rendeletet, noha egészen világos a tendenciája; okosnak és helyesnek mondjuk, noha velünk szemben kétségtelenül ellenséges indulat volt a sugalmazója. És meg vagyunk győződve, hogy egész lelkéből helyesli Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter is, akinek ez a rendelet erős védelem és erős biztatás.

Védelem először is Koerber urral szemben, aki nemrégiben a lojalitás nevében és a vámszövetség szellemének nevében tiltakozott a magyar kormány iparfejlesztő és iparpártoló tevékenysége ellen. A magyar kereskedelmi miniszter nyilván nagyon hálás báró Call urnak ezért a kollégialis szívességeért. Hogy mit szól hozzá Koerber ur, azzal nincs okunk törődni. Az osztrák miniszterelnök intézze el a kereskedelmi miniszterével azt a differenciát, amely az ő hirhedt beszéde és báró Call mostani rendelete közt van. Mi határozottan a rendeletnek adunk igazat, még pedig a lojalitás és a vámszövetség szellemének nevében. A lojalitás nem tiltja el egyik államot sem attól, hogy mindent elkövessen a maga gazdasági erőinek a fejlesztésére; de megköveteli, hogy ugyanezt engedje meg mindegyik állam a másíknak is. Nekünk semmi kifogásunk, ha Ausztria védi a maga iparát minden rendelkezésére álló eszközzel; de aztán kikérjük magunknak, hogy az osztrák kormány a mi dolgunkba se

üsse az orrát. A vámszövetségnek pedig sem betűjéből, sem szelleméből nem következik, hogy a vámentességen túl bármiféle kedvezményben részesüljenek akár egyik, akár másik állam termékei az egymás területén. A vámszövetség szelleme nem ad monopóliumot sem az egyik, sem a másik félnek. Hogy Magyarország nem követel és nem is követelhet monopóliumot a maga mezőgazdasági termékeinek, azt elég példa bizonyítja. Örültséggel, amit Koerber ur képzelt, hogy Ausztria iparának monopóliuma van a magyar fogyasztó területen. Ezt az örültséget most kellő világításba helyezte a báró Call-féle rendelet. Mert ha Koerbernek igaza lett volna, mikor azt mondta, hogy „a szerződésben mutatkozó hézagoknak nem szabad egyoldalú, az egyik fél érdekeit befolyásoló eljárásra vezetniök”, akkor nem volna joga báró Callnak olyan rendeletet kibocsátani, amely egyoldalúan védi az osztrák ipart. De mi ezennel elismerjük, hogy joga volt hozzá; ámde ugyanakkor ugyanezt a jogot vindikáljuk a magyar kormány részére is. Ezért köszönjük mi az osztrák kereskedelmi miniszter rendeletét és hiszszük, hogy hálás érette a magyar kormány is, mert hatóságos védelmet kapott benne az illojalitás vádjá ellen, amelyet Koerber a fejéhez vágott.

És egyuttal biztatást is kapott benne a jövőre nézve. Az osztrák kereskedelmi miniszter példája megmutatja a magyar kormányának és a magyar hatóságoknak, hogy mennyire kell menniök a hazai ipar oltalmában és felkarolásában. Történt már valami ezen a téren eddig is. Körülbelül két esztendeje annak, hogy a kereskedelmi miniszter példájára és felhívására a kormány több tagja körrendeletben utasította az alája rendelt hatóságokat, hogy szükségleteik beszerzésénél a magyar termelést előnyben részesítsék. Különösen nevezetes az a leirat, amelyben Széll Kálmán mint beügy-

T Á R C A.

Asszonyok szerencséje.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: Csehov Antal.

Zapaparin táborkot temették. A halottas ház felé, ahonnan katonazene és vezényszó hallatszott, nagy tömegekben tödült a nép, amely kíváncsi volt a szertartásra.

A temetésre siető csoportok egyikében volt Probkin és Svistkow. Mindkettő hivatalnok volt s mindkettő a feleségével jött.

Mikor a rendőrkordonhoz értek, a biztos megállította őket s így szólt:

— Nem szabad átmenni!

A rendőrbiztosnak becsületes és rokonszenves arca volt.

— Nem szabad átmenni! — mondta újból. Tessék visszalépni! Kérem, uraim, ez nem tölem függ! Csak vissza! Különben, ha... A hölgyeknek meg van engedve... Kérem, hölgyeim... de az uraknak... Isten ments!

A két asszony elpirult a váratlan udvariasság hallatára s mindketten átsiklottak a katonai kordonon. A férfiak a tulsó oldalon maradtak s egy darabig csöndesen nézegették a rendőrök széles vállát.

— Tessék! — mondta Probkin s irigykedve, sőt gyűlölettel nézett a távozó asszonyok után. Milyen szerencsésük van ezeknek a csirkéknek. A férfíneknek soha sincs része ilyen kitüntetésben. Szeretném tudni, hogy mi különös van ezeken az asszonyokon. Ezek a hölgyek valóban a legeggy-

szerűbb nők a világon, telve előítéletekkel, s mégis átmehetnek a kordonon. Engem meg téged a világ minden kincséért sem eresztenének át, ha mindjárt államtanácsosok volnánk is.

— Furesa felfogás, — mondta most a rendőrbiztos, miközben szemrehányó pillantást vetett Probkinra. Ha a férfiak beeresztenék, mindjárt veszekedést kezdenének s zürzavart csinálnának. A nő, már veleszületett gyöngédségénél fogva is, tartózkodik az ilyesmítől.

— Ugyan kérem! — mondta Probkin izgatottan. A tömegben mindig az asszonyok kezdik a tolakodást. A férfiak esőndösen állanak egy helyben, mindig egy pontra néznek, az asszonyok pedig hadonáznak a kezükkel és lökdösik az embereket, mert attól félnek, hogy a ruhájukra lépnek. Ez kétségtelen. Az asszonyokra mindenütt mosolyog a szerencse. Nem sorozzák be őket katonának, a táncestélyeken nem tőlük kéri a beléptidit, testi büntetést nem mérnek rájuk... Szeretném tudni, hogy miért? Ha egy kisasszony leejti a kendőjét, nekünk kell fölemelni; ha belép a szobába, föl kell állnunk s székel kell megkínálnunk; ha elmegy, el kell kísérnünk... Es a hivatalnal, méltósággal?... Ugy-e hogy neked egy egész életet át vesződnöd kell, amíg államtanácsos leszel, de egy kisasszony egy félóra alatt férjhez mehet egy államtanácsoshoz s mindjárt előkelőség lesz belőle. Nekem a világot kellene meghódítanom, hogy herceg vagy gróf legyek, be kellene vennem a Sipka-szorost, miniszteri tárcát kellene vállalnom, pedig akár-melyik Warena vagy Katjenka csak a tournürjét mutatja meg egy grófnak, vagy kacsint egyet a szemével s mindjárt méltóságos asszony... Te például kormányzósági titkár vagy. Ezt a

hivatalt ugyszólván vérel és verejtékkel szerezted. A feleséged, Fominsza Mária asszony pedig... Hogy lett ő kormányzósági titkár? Pópának a leánya volt s egy-kettő, már hivatalnok felesége. Szép hivatalnoknő! Próbálná csak meg a mi munkánkat, majd meglátná!...

— Igen ám, de milyen kinok közt hozza gyermekét a világra, — jegyezte meg Svistkow.

— Hadd él, kérlek! Allna csak a főnöke elé, mikor dühös s prédikál, tudom Istenem, hogy valóságos mulatságnak tartaná azt... Mindenben előjogokat élveznek. Minden kisasszony mondhat olyasmit egy tábornoknak, aminőt te még egy nyomorult végrohajtónak sem mersz mondani. Persze... A te Fominsza Máriaád belekarolhat egy államtanácsos karjaiba s föl-alá sétálhat vele. De te, barátom, próbáld csak meg és karolj bele egy államtanácsosba. Tessék, próbáld meg. A mi házukban, éppen alattunk lakik egy tanár a feleségével... Tábornoki rangja van, érted? Első osztályú Szent Anna-rendjele van, tudod? Es mégis egész nap azt mondja neki a felesége: Birka! Császi! Birka! — Pedig az az asszony tulajdonképpen egy egyszerű polgárasszony.

— De ez legalább hites feleség, — folytatta.

— Ezt még el lehet tűrni. Emberemlékezett óta az a szokás, hogy a törvényes hitvesek szidják a férjüket, de egészen másként áll a dolog a törvénytelen feleségekkel. Pedig ezek is milyenek! Sohasem felejttem el a következő esetet:

Kis hujja volt s elpusztultam volna. Kedves szülem imádsága mentett meg. A mult évben, amint tudod, a tábornok magával vitt vidékre, hogy a szünidők alatt én intézzem a levelezését... Nagyon könnyű földat volt, mindössze egy órai munka. Ha elvégeztem munkámat, sétálni mehet-

miniszter a városi és vármegyei törvényhatóságokat a hazai ipar pártolására buzdítja. Érdemes újra lenyomatni ennek a rendeletnek a bekezdő sorait, amelyek egyenesen a hazafiai lelkiismeretre appellálnak:

Az állam fejlődésének és anyagi felvirágzásának egyik főszekercsét a hazai ipar fellendülése képezi s az érdekek, melyek a hazai ipar fejlesztéséhez fűződnek, oly nagy jelentőségűek, hogy minden közhatalosnak, mint az államhatalom részének, egyenesen kötelességét képezi mindazt megtenni, ami ezen nagy érdeket előmozdítani képes.

A kir. kormány ezen kötelesség tudatában közvetlen körében mindent megtesz, ami az annyira fontos cél elérésére alkalmas és a törvényhatóságok, köztük a törvényhatósági joggal felruházott városok, valamint a rendezett tanácsú városok is, áthatva a rajjuk is nehezedő kötelesség érzetétől, általánosságban a cél elérésében való közreműködést dícséretes buzgalommal érvényesítik.

Mégis részben közvetlen tudomásom alapján, részben az érdekeltektől kapott közszókrat, részben a kereskedelmi miniszter ur ismételt közléseiből tapasztalnom kellett, hogy egyes törvényhatóságok, városok és községek a közszükségletek beszerzésénél s a közpénzekből létesített vállalatok s beszerzéseknél a hazai iparra kellő tekintettel nincsenek, sőt néha azt egyenesen mellőzik még akkor is, ha az külföldi ipar nemcsak sikeresen versenyezhet, de termékei, egyenlő minőség mellett, amazoknál jutányosabbak is.

Hinni akarom, hogy ennek okát nem a fentjelzett kötelesség szándékos megszegése, mint inkább a megszakítás és azon kételey képtelenség, hogy hazai ipartermékeink minőség tekintetében az idegen ipartermékekkel szemben a versenyt kiállani képesek-e?

A szokással szokatikani kell, ha ezt kötelesség parancsolja; a kételey elosztásának legalkalmasabb eszköze pedig a beszerzések körül követendő óvatosság, körültekintés, esetleg szigor.

Sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a kormány jóakaratu kezdeményezése nagyon hiányos eredményre vezetett eddig. Nemcsak a törvényhatóságok és községek, hanem maguk az állami hatóságok sem valósítják meg mindig a kormány intencióit. Szegyenkezve valljuk be, hogy annak a hangos jajgatásnak, amely a Lajtha tulsó partjáról áthallatszik és annak a pökhendi leckéztetésnek, amelyet Koerber ur röpitett felénk, nagyon kevés alapja van. A kormány jószándéka a magyar iparnak keveset használt, az osztráknak keveset ártott. A megszakítás, amelyre Széll Kálmán rendelete hivatkozott, erősebbnek bizonyult a kötelességnél.

Ebből pedig az következik, hogy a kor-

tem az erdőbe, vagy románcokat hallgathattam az ebédőben. A tábornok nőltén ember. Igen nagy bőségen él s annyi szolgálja van, mint a kutya. Múltán nincs felesége, nincs senkje, aki dirigálna. A eselések nagyon rakoncátlanok és engedetlenek s egy Nikitisa Vera nevű asszony, a kulcsárnő parancsolgat nekik. Ő tőlt teát, ő rendezi az ebédet, ő kiabál a lakájokra... Csunya, gyűlölködő asszony, olyan mint az ördög. Kővér, vörös, köhögős... Ha elkezdett kiabálni, minden szentképet ki kellett vinni a házból. Különösen a hangja volt tűrheterlen. Édes Istenem, nem hagytott az senkit békében. Még én velem is kezdett...

Na, gondoltam, megállj csak. Kivárom a kellő pillanatot s mindent elmondok a tábornoknak. A tábornok nagyon el van foglalva, tehát nem tudhatja, hogy meglopod s kizind a eseléseid. Megállj csak, majd fölnyitom én a tábornok szemét. Föl is nyitottam, barátom, de úgy, hogy majd megvakultam bele. Még most is remegek, ha rá gondolok. Egyszer a folyosón megyek s nagy rőfögést hallok. Eleinte azt hittem, hogy disznót ölnek, de mikor közelebb értem, észrevettem, hogy Nikitisa Vera káromkodott: Nyomorult teremtes! Zsivány! Csirkefogó! És így tovább. Kinek szól ez? — kérdeztem magamban. Ebben a pillanatban kinyílik az ajtó s a tábornok rohan ki. Az arca vörös volt, szeméből a félelem látszott s a haja meg volt tépva.

— Oh, te hazudsz! — jegyezte meg Svistkov.

— Beszúletemre! Egészen kiizzadtam én is. A tábornok a szobájába menekült, én pedig úgy álltam ott a folyosón, mint a hülye. Egy közönséges, neveletlen teremtes, egy szakácsné s ilyeneket mer mondani a tábornoknak! Ilyen eljárás! Azt gondoltam, hogy talán a tábornok el akarta kergetni s most felhasználta az alkalmat a nyel-

mánynak csak a jószándéka volt tökéletes, de az intézkedése, amely ebből a jószándékból fakadt, megállott a fele útján. Tovább kell tehát mennie egy lépéssel, még pedig egy nagy, elhatározó lépéssel. Hogy meddig: azt, ime, megmutatja az osztrák kereskedelmi miniszter rendelete. Báró Call az ő rendelkezésében jóval messzebbre ment, mint ameddig a magyar kormány eddig el mert menni. Holott a fejlődőtebb osztrák iparnak kevesebb van szüksége, mint a zsenge magyar iparnak. Világos tehát, hogy a magyar kormánynak még ennél is tovább kell mennie. Báró Call példája és biztatása hadd bírja hát reá a magyar kormányt egy erős, nyílt és bátor cselekedetre; nincs immár, ami feszélyezze; beszélhet immár Koerber ur a vámszövevény szelleméről és a lojalitásról, mikor a kollegája egyenesen a mi pártunkra állott. Lépjön ki tehát a magyar kormány eddigi tartózkodásából és menjen el a legvégső határig, ameddig a vámközösség mellett s a magyar ipar érdekében elmehet: *tiltson ki a közszállítókból minden idegen iparcikket, amely hazai iparostól is beszerezhető.* Ezt üzeni báró Call az ő magyar kollegájának. Reméljük, hogy az üzenetnek meg is lesz a fogantatja. Addig pedig köszönjük a derék osztráknak, hogy erre bennünket megtanított!

BELFÖLD.

A tisztviselők fizetésrendezése. Az ország tisztviselői kara nagyban várja Lukács László pénzügyminiszter expozéját, hogy miként fog nyilatkozni a tisztviselői fizetésrendezéséről. Mint értesülünk, a pénzügyminiszter a költségvetés be-terjesztésével egyidejűleg határozati javaslatot szándékozik a Ház elé terjesztetni, mely szerint a tisztviselői fizetésekről szóló törvény általános reformjág is hatalmaztassék fel a pénzügyi kormány, hogy a X-ik és XI-ik fizetési osztály 3-ik fokozatát szüntethesse be s az illető tisztviselőket a 2-ik fizetési fokozatba sorozhassa. Ha a Ház a pénzügyminiszter eme javaslatát elfogadja, akkor ez az alantabb tisztviselőkre évi 100 forint fizetésemelést jelent, de jelenti egyúttal azt is, hogy a tisztviselők országos, nagyszabású mozgalma nem volt meddő, mivel a kormány, felismerve a jogos kérelmet, komolyan foglalkozik helyzetük javításával s a lehetőség keretén belül mindent megtesz érdekükben. Lukács László pénzügyminiszter különben a jövő hét elején tartandó ülések egyikén mondja el expozéját.

Cáfolat. Egy bécsi lap ama hírét, mintha Széll Kálmán miniszterelnök Bécsbe utaznék, hogy ott az osztrák miniszterelnökkel tárgyaljon, valótlannak mondja egy félhivatalos jelentés. A miniszterelnök egész napon át hol a miniszterelnökségben, hol a

velésre, mert nem voltak tanui. Ez dühbe hozott. Szobájába siettem s így szóltam:

— Hogy mertél, te szemtelen, ilyen magas állásu urat megsérteni? Azt hiszed ugye, hogy mert tehetetlen öreg ember, senki sem fogja pártját?

Remélem, érted, hogy egypárszor megcírógattam az arcát. De mikor elkezdett sikoltozni és bőgni, a kövek is elszaladtak volna. Befogtam a fületem s az erdőbe szaladtam. Két óra mulva egy szolgálta jött utánam s azt mondta, hogy a tábornok sürgősen kért magához. Mentem. A tábornok nagyon dühös volt, rám sem nézett.

— Mit művel maga itt az én házamban? — kezdte.

— Hogy méltóztatik ezt...? Ha a Nikitisa-féle ügyet méltóztatik gondolni, kötelességemnek tartottam, hogy...

— Ahhoz semmi köze — mondta a tábornok. Ne avatkozzék mások családi ügyeibe.

Veszed észre? Családi ügy! Aztán nagyon összeszédítet a tábornok... Majd meghaltam... Beszél, beszél, mormogott, szidott, káromkodott s végre minden átmenet nélkül kacagni kezdett.

— Remélem, — mondta — hogy a dolog köztünk marad... Nagyon jól értem fölindulását. Hol is vette ezt a bátorságot? Igen. És remélem, érti, hogy ön egy percig sem maradhat a házamban...

Tessék! Titkos tanácsos, a fehér sasrend birtokosa s nem ismer más tekintélyt s fél egy asszonytól. Bizony barátom, az asszonyoknak előjogaik vannak... Vedd le a kalapodat, itt hozzák a tábornokot. Mennyi rendjel, nézd csak! No, mit mondtam? Látod, az asszonyokat előre eresztették. Mit értenek azok a rendjellekhez?

A katonazene megszólalt...

belügyminisztériumban volt és este hosszabb időt töltött a szabadelvű pártkörben. Holnap és holnapután az országgyűlés mindkét házának választási bizottságai üléseznek, míg hétótn indvalévolg a képviselőházban a felirati bizottság által készített felirati javaslat fog előterjesztetni. Ebből is kiténik, hogy a miniszterelnök a legközelebbi napokban Bécsbe nem is utazhatik.

A polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetének előkészítése, amint ezt az országgyűlést megnyitó trónbeszéd is hangsúlyozta, természetesen halad előre. 1900. év november havában megjelent a tervezet szövege, amelyet a jelen év folyamán gyors egymásutánban követett az indokolásnak a bevezetést, valamint a személy- és családjogi részt felölelő első kötete és a dologjogi részt tartalmazó második kötete. Ezek folytatásaképp most jelent meg az indokolás harmadik, a kötelmi jogot tárgyaló kötete. A negyedik kötet, amely a kötelmi jog egyes részletintézkedéseivel kivül az öröklési jog indokolását fogja magában foglalni, ugyancsak a jelen év végén fog előreláthatólag meg közölni.

A horvát választások. A zágrábi kormányparti lapok ujjongva hirdetik, hogy a nemzeti párt nemcsak a régi számban, de megsokasodva került ki a választási küzdelemből. Az ellenzék legérgebb szárnya, az úgynevezett *Obzor* párt mindenütt vereséget szenvedett s a tegnapi győzelem után a koalíció tulajdonképpen megszünt létezni, mert leglényegesebb alkotó elemét letünt a közélet színteréről. A jogpárt is megtépte került ki a választásokból és egyik vezérémbere, *Starcevic* Dávid is elbukott. Mi magyarok csak örülni tudunk a nemzeti párt győzelmének, mert hiszszük, hogy lojalisan és őszintén fogja ápolni a magyar-horvát közösséget és törekedni fog a magyar-horvát pénzügyi egyezménynek méltányos megoldására.

Zágráb, november 7.

Délután 3 óráig 23 választás eredményéről érkezett hír. Megválasztottak 20 nemzetipárti, 2 koalíciós és egy tiszta jogpárti jelöltet. A nemzeti párt a koalíciótól négy kerületet hódított el, köztük dr. *Amrus* törzserületét, amelyben *Beslic* plébános választották meg. A szentiván-zabnói kerületben *Josipovich* Géza győzött a koalíció jelöltje ellen. Samborbana kerületben *Josipovich* Géza győzött a koalíció jelöltje ellen. Szentpétervári kerületben *Josipovich* Géza győzött a koalíció jelöltje ellen. *Saprina* ellen. Dugoszóló, Sziszekről, Pisarovinából és Irigből, ahol *Gyurgyevics* Vaso tartománygyűlési elnök mérkőzik *Lisavac* szerb radikális jelölttel, még nem jött hír a választás eredményéről, *Ludregben* amelyet eddig a pártonkívüli báró *Rauch* képviselt, *Gavranics* nemzetipárti jelölt győzött.

Zágráb, november 7.

Délután négy órakor a sziszeki kerület kivételével valamennyi választás eredménye ismeretes volt. Megválasztottak 81 nemzetipárti, 5 koalíciós és 2 tiszta jogpárti jelöltet. A szentiván-zelina kerületben *Starcevic* Mile tiszta jogpárti jelöltet választották meg a koalíció jelöltje ellenében. Dugoszólóban *Snapp* plébános, a nemzeti párt jelöltje győzött a koalíciós *Zoric* ellenében. Ezt a kerületet a nemzeti párt elhódította a koalíciótól. Sziszekben *Tuskának* már abszolút többsége van, amennyiben máris 530 szavazatot kapott. A nemzeti párt jelöltje, *Sipus* 210 szavazatot kapott, *Starcevic* Dávid még kevesebbet. A zárórát 5 órára tűzték ki.

Zágráb, november 7.

Hír szerint a tartománygyűlés november 22-ikén ül össze.

A katolikus nagygyűlés.

— Az utolsó nap. —

Budapest, november 7.

A katolikus nagygyűlés a mai nappal befejezte tanácskozásait. Erre a napra még több előadás esett, a szociális kérdéstről, a katolikus irodalomról, művészetéről és neveléséről, de a nagygyűlés esztanója mindenesetre gróf *Zichy* Nándor beszéde volt a — felekezetenélküliségről. A néppárti vezér nem tagadta meg magát és iszzé szonvedélylyel beszélt az egyházpolitikai törvények ellen. Ezt ő már el nem engedi magának, erre a kirohanásra szüksége van neki. Az igaz, hogy másnak nem is.

Egyébként a nagygyűlést a veszprémi püspök bekezdte s a nagyváradi bíboros püspök áldása rezekette be.

Az utolsó nyilvános ülésen ifjabb gróf *Zichy* János elnököt. Ott voltak a püspöki kar részéről *Schlauch* Lőrinc bíboros püspök, gróf *Mailáth* Gusztáv, *Bonde* Imre, *Desseiffy* Sándor, *Hornig* Károly, *Bogisich*, *Fraknoi* Vilmos, *Wolafka* Nándor, *Kohl* Medárd

püspökök, Molnár János országgyűlési képviselő, Esterházy Miklós, Zichy Nándor és Aladár grófok, gróf Cziráky Antal, gróf Hunyady Imre, gróf Desseffy Aurél, gróf Batthyány Iván, gróf Mailáth György és mások.

Ifj. gróf Zichy János az ülés megnyitása után fölolvasta a pápától és a királytól érkezett táviratokat, amelyekre a nagygyűlés tagjai állva hallgattak. A pápától érkezett latinnyelvű távirat szövege ez:

A szentséges atya a magyar katolikusok nagygyűlésének szerencsét kíván és annak kiemelését illetőleg a ti ragaszkodásotoktól a Szent-szék iránt a legszebb reményeket táplálva a kért áldást kiváló jóindulattal adja. Rampolla bíboros.

A király Gődöllőről a következő távirattal köszönte meg a nagygyűlés üdvözlését:

Ó császári és apostoli királyi felsége a magyar katolikusok országos nagygyűlésének méltóságod által táviratilag kifejezett hódolatát és hűsége biztosítását különös meglepedéssel és szívvel köszönettel tudomásul venni méltóztatott. Legfelsőbb megbízásból König.

Mind a két táviratot lelkesen megjeleneztek a nagygyűlés tagjai.

Ezután Huttay Lipót megtartotta előadását a szociális kérdésről. Margalits Ede egyetemi tanár a katolikus tudomány, irodalom és művészetek foglalkozó szakosztály határozati javaslatát terjesztette a nagygyűlés elé. Steiner Ferenc nagyváradi apátkanonok a katolikus nevelésről értekezett.

Ezután gróf Zichy Nándor szólalt fel, aki bevezetésül ezeket mondta: Életem legszebb pillanatának tartom azt, amikor egynek érezhetem magamat a katolikus hűvekkel. A tárgy, amelyről szólni akarok, a felekezeti különbség. Én erről a tárgyról nem annak legnemesebb értelmében akarok beszélni, arról tudniillik, hogy ne legyen közöttünk jeleket, legyünk egycsík. A mostani összejövetel bizonyítja, hogy egycsík vagyunk szeretetben és akarásban. Van egy hatalmas egyesítő erőnk: a hit igazsága és az isteni gondviselés. Egyek vagyunk, hisz itt a püspöki kar közöttünk. Hát a főurak hol vannak? Nincs-e itt Esterházy Miklós herceg és mások. Általában felekezeti különbségnek nevezzük a hit és a vallásosság hiányát. Hát lehetséges az, hogy a mai keresztény világban elfogadjuk a felekezeti különbséget? A felekezeti különbség a gyermeknek nem ad vezetést, az ifjunak nem ad erőt, a hazának nem ad küzdő férfiakat, a felekezeti különbség az pusztulás. Nem jogi szempontból akar beszélni a felekezeti különbségről, amelyet az egyházpolitikai törvények törvényesítettek. A tudós nem talál magának biztos menedéket s amit töprenkedve igaznak tart, azt újabb töprenkedés lerontja. Hát a gyermek, aki még az életet nem ismeri, hogyan tájékozza magát. A kinyilatkoztatott igazság nem egy tudós találmánya, nemcsak akkor igaz, amikor nekünk tetszik, hanem mindenkor igaz és bűn, ha nem követjük. Minden erővel azon kell lenni, hogy ez az állapot megváltozzék és pedig a lelkek miatt kell ezt tenni, akik elvesznek. A pápáról szólva, ezeket mondotta: Pápa nélkül nincs katolicizmus, pápa nélkül nincs kereszténység. Ez a mi feladatunk, gondolkodjék más, ahogy tud. A házasságról szólva, kijelenti, hogy a házasság szentség és fölbonthatatlan. Ezt gyöngíteni bűn.

Végül Hornig Károly vesprémi püspök rövid beszéddel rekesztette be a kongresszust. Beszédét így végezte:

Mit akarunk tizenesen mi: magyar katolikusok ezen nagygyűlésünk által jelezni? Mit akarunk elérni, mi összejöveteleink célja? Azt akarjuk jelezni és éreztetni, hogy léteznünk és hogy mindenképpen súlyunk arányában helyet, világosságot, levegőt kívánunk ebben a hazában, melynek ősi vallása a mi katolikus vallásunk, ebben a hazában, melyet mi alapítottunk, melynek keresztény műveltségét és államiságát mi teremtettük, megvédtük és fenntartottuk egy évezreden át, ebben a hazában, melynek minden ingadozás nélkül legbívőbb fia mi vagyunk és leszünk mindenkor. Azt is akarjuk jelezni, tisztelt nagygyűlés, hogy emez óhajainkban, ezen hazafias törekvéseinkben egycsík vagyunk, mert bennünk két kettős és pedig szent és törhetetlen kötelek fűz össze egységessé testültek: szent vallásunk az, az anyaszentegyházunk törvénye és a legtisztább, legfőbb hazaszeretet, a kioltálatlan lángoló hódolat amaz anyaszentegyházunk iránt, melynek élünk, halunk kell. Ime, ez minden katolikus nagygyűlésnek, ez a miénknek is tartalma, célja, jelentősége: tanubizonyoságot tenni arról, hogy rendületlenül ragaszkodva anyaszentegyházunkhoz, épp azáltal szolgáljuk a hazát, annak rendelkezésére bocsátjuk minden tehetségünket, létünket, eszünket, vérünket, mert mi magyar katolikusok vagyunk és azok akarunk maradni.

Hornig beszéde után Schlauch Lőrinc bíboros püspök megáldotta a nagygyűlést.

Délben egy óraker diszlokoma volt a Vigadó terein. S ezzel a nagygyűlés bevégeződött.

A nagygyűlésre fölrandult katolikus hűvek délután három óraker a Katolikus Kör diszterében megtartották a *Keresztény Szövetkezetek III. országos kongresszusát*. A kongresszust gróf Zichy Aladár nyi-

totta meg, beszédében a szövetségi eszme fontosságát ismertetve, utána dr. Zlinszky János, a keresztény szövetségi ügy fejlesztéséről beszélt, majd Kirschanek Ödön a szövetségek és a középosztály egymáshoz való viszonyáról értekezett. Végezetül a szövetségek képviselői által felhozott eseteket, tapasztalatokat és indítványokat tárgyalták le.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56-12
Kiadóhivatal 54-39

KÜLFÖLD.

György király Bécsben. Fontos politikai jelentősége van éppen most, amidőn a keleti kérdés ismét aktuálissá válik, György görög király bécsi tartózkodásának. A görög király ott a legbarátságosabb, legszívesebb fogadtatásban részesült és kitüntetett figyelem tárgya. Ferenc József király ma délelőtt György király szállására hajtatott, hogy nála és fiánál, a krétai főbiztosnál látogatást tegyen. A királyt, aki a görög Megváltórendet és szolgáját viselte, a görög király főhadsegége fogadta s fölkiérette György király termibe. Ott a görög király eléje jött uralkodónak s melegen üdvözölte. Ő felsége majdnem háromnegyed órát töltött a görög királlyal, aki erre az alkalomra osztrák-magyar ezredének egyenruháját vette föl az István-rend szalagjával. A mikor ő felsége elbocsuzott, a görög király és fia a lépeség kísérette. Nemsokára azután a király és fia visszaadta ő felsége látogatását. Este hat óraker a görög király tisztelőre udvari ebéd volt.

Este a császári palotában udvari ebéd volt ő felsége, továbbá a görög király és György görög herceg és kíséretük, valamint Ferenc Ferdinánd főherceg, Akhefeldt dán követ, Goluchowski külügyminiszter, Koerber osztrák miniszterelnök, gróf Széchenyi miniszter, báró Beck vezérkari főnök, Kállay és Krieghammer közös miniszterek, a főhadsegédek és több magas katonai és udvari méltóságok részvételével. A görög király ő felségétől jobbra, György herceg balra foglalt helyet. Ő felsége a görög követnek, a görög király főhadsegédének és stábnagyságainak magas rendjeleket adományozott.

A N. W. T. értesülése szerint a király szerencsekívánatait fejezte ki György görög herceg előtt a Kréta szigetén uralkodó rend- és nyugalomért.

A görög király gróf Goluchowski közös külügyminiszternek a Megváltó-rend nagykeresztjét adományozta.

A szocialisták győzelme Berlinben. Berlinben tegnap választotta a harmadik választóosztály a városi képviselőket, még pedig tizenhat kerületben. Ez a választás újra ki fogja élesíteni a Vilmos császár és fővárosa közt fennálló ellentéteket, mert a választás a császár által annyira gyűlölt szocialisták győzelmével végződött. Az eddig ismert adatok szerint megválasztottak 13 szocializmusokat és három szabadlevélűt. Eddig ezeket a kerületeket hét szocializmusok, nyolc szabadlevélű és egy konzervatív képviselte. Az egyetlen párt, amelynek nem volt vesztése, amint előrelátható volt, a szocializmusok pártja, amely eddigi kerületeihez, amelyeket mind megtartott, még hat új kerületet nyert, Liebnicht Károlyt két helyen is megválasztották, a 32. és 45. választókerületben, úgy hogy az egyikben, és pedig valószínűleg a 32-dikben, újabb választás lesz. A szocializmusok győzelme a két balpárt rovására megy. A régi balpárt három mandátumot veszített. A 45. kerületet, Moabitist is elhódították a szocializmusok az antisemitáktól. A régi balpárt két mandátumot kapott a harmadik pedig a pártokivüli Verchow tanáré lett. Az új balpárt egyetlen mandátumot sem kapott, ugyancsak az antisemiták és a bérőpárt sem. A charlottenburgi városi képviselőválasztáson a szocializmusok nyolc kerület közül hatban győztek. Két kerületben négy liberális jelölt pótválasztás alá került.

Az új Panama-csatorna. Washingtonból érkezett jelentés szerint a Panama-csatorna-társaság elnöke, Hutin, ajánlatot tett Welker tengernagynak a csatornabizottság elnökének, a csatornának az Egyesült-Államok által való megszerzésére nézve. A feltételek még nem hozták nyilvánosságra, de azt beszélük, hogy a mostani feltételek az Egyesült-Államok nézve sokkal kedvezőbbek, mint a három évvel ezelőti ajánlott feltételek.

Az osztrák képviselőházból.

Bécs, november 7.

A képviselőház mai ülésén benyújtott törvényjavaslat az eddig esetről-esetre szükségessé vált törvényhozási akció helyett általános fölhatalmazást ad a kormánynak arra, hogy a községek és más önkormányzati testületek beruházási és konvertálási célokra szolgáló kölcsönre nézve illetékkezdményeket vagy illetékmentességet engedélyezzen.

A pénzügyminiszter pótköltségvetést terjesztett elő az 1901-iki költségvetéshez, ami által a kiadások 1,650,653,596, a bevételek pedig 1651,390,927 korónára emelkednek. Beterjesztett továbbá egy törvényjavaslatot a községek és más önkormányzati kölcsönök illetékkezdményei tárgyában.

Az interpellációk között van Daszynski interpellációja a vitás tátrai tengerszemnek a magyar esendőség részéről való egyoldalú megszállása tárgyában; továbbá Hoffmann v. Welenhof interpellációja a déli vasut személyzetének tervezett leszállítása és a 16 órai munkaidő állítólagos behozatala tárgyában. A beérkezett irományok felolvasása után Koerber miniszterelnök válaszolt néhány interpellációra.

Először is arra az interpellációra felelt, amelyet a brucki kerületben garázdálkodó rablóbanda dolgában intéztek hozzá. A miniszterelnök kijelenti, hogy hozzáérkezett hivatalos jelentések szerint a magyarországi határszélén mintegy 30 emberből álló felgyűrt cigánybanda csavarog s ez veszélyezteti a környék lakosságát. Több helyen betörték s kisebb-nagyobb garázdálkodásokat követtek el. Hogy az utóbbi időben osztrák területre is átjöttek, az arra vezethető vissza, hogy a magyar esendőrök energikusan üldözöbe vették őket. Egyébként kijelentheti, hogy a rablóbanda tagjainak ártalmatlanná tétele iránt már megtörténtek az intézkedések. A rablóbanda több tagját Magyarországon már elfogták, a többiek pedig egymástól szétszórva üzik apró garázdálkodásaikat.

Havtel közoktatásügyi miniszter válaszal az innsbrucki egyetemen előfordult események tárgyában hozzá intézett interpellációra. A miniszter elítéli a német diákok eljárását, ugyancsak az olasz diákok utcai tüntetéseit és kijelentette, hogy távirati uton megtegte a szükséges intézkedéseket. A miniszter tudatában van annak a kötelességének, hogy az olasz tanárokat mindenkor meg kell oltalmaznia hivataluk zavartalan gyakorlásában. Az innsbrucki egyetemen az olasz diákok kedvéért évtizedek óta vannak olasz előadások, egy-óra a jogtörténet és a jogi államvizsgák tárgyaiból. Természetes azonban, hogy az olasz párhuzamos tanszékek semmiképp sem érinthetik az egyetem eredeti jellegét. Minthogy új fakultást egy nap alatt létesíteni nem lehetett és minthogy ennek előkészítése megfelelő tanítószemélyzet készíntetését teszi szükségessé, az egyetemen több olasz magántanárt alkalmaztak. Az egyetem tanácsának a dolga, hogy ott külön olasz fakultás szerveztessék-e. Ha nem lehetséges, a kormány kötelessége lesz gondoskodni arról, hogy az olasz diákoknak más módon tegye lehetővé, hogy anyanyelvükön végezhessek tanulmányaikat. A kormány e végre ki fogja kérni a Reichsrath alkotmányos hozzájárulását.

A miniszterelnök, a közoktatásügyi, honvédelmi, vasutügyi és kereskedelmi miniszter többi válaszal után a ház elfogadta az elemi csapások által sujtott lakosság állami költségen való támogatásáról szóló kormányjavaslatot, ugyancsak az összes sürgős inségyügyi indítványokat.

Steiner és társai sürgős indítványt nyujtanak be a bianco-határidő eltiltása tárgyában.

A költségvetési bizottságnak ma estére kitűzött ülését holnapra halasztották.

Bécs, november 7.

Minden jel arra vall, hogy a parlamenti világ megszűnt. Képviselői körökben azt beszélük, hogy a csehek fegyverszünetet kötöttek a kormánnyal. A brünni cseh műegyetem öt tanárának kinevezése szintén megmutató hatással volt a csehokra. A költségvetési bizottság ma este ülést tart. A minisztertanács és a rendelkezési alap költségeinek tárgyalásánál az egyes pártok a kormányhoz való viszonyukra vonatkozólag politikai nyilatkozatokat fognak tenni.

Bécs, november 7.

A költségvetési bizottság mai ülése elmaradt, mert a kormány tárgyalásokat indított meg az ifjú-csehokkal a végbél, hogy álljanak el a bizottságban a költségvetés általános vitájától és mindjárt a részletes vitával kezdődjék a tárgyalás. Az ifjú-csehok aligha fogják teljesíteni a kormány kívánságát s így jövő héten megkezdődik az általános vita a költségvetés felett a bizottságban.

Li-Hung-Csang meghalt.

Budapest, november 7.

Khina Bismarckja, *Li-Hung-Csang*, tegnap éj-jel nyolcvanöt éves korában meghalt. Halála még inkább összehozza azokat a diplomáciai bonyodalmakat, amelyeknek megoldásán annyit fáradozik a nemzetközi diplomácia. *Li* kétségkívül fontos szerepet játszott még a legutóbbi időben is, bár most jóformán elvesztette presztízsét Európa előtt, amely a kínai zavarok kitöréséig őt tartotta az egyetlen megbízható kínai államférfiúnak. De a szegény *Li* két borotva éle közé került: egyfelől az európai hatalmak unsozták, hogy európai rendszabályokat vigyen keresztül Kínában, másfelől a kínai udvar azt követelte tőle, hogy csapja be az európai diplomatákat. És mert *Li* mind a két sürgetésnek eleget akart tenni: elvesztette mind a két fél bizalmát.

Li-Hung-Csang közepes sorsból küzdött föl magát Khina legnevezetesebb államférfiává. Többször utazgatott Európában is s ennek köszönhetően európai viszonyokban való meglehetősen tájékozottságát. De a gazdalkodásában igazi kínai maradt: annyi pénzt sarcolt össze különféle hivatalában és méltóságában, hogy a legutóbbi időben, alkirály korában talán ő volt a világ legvagyonosabb embere. Könnyen elvonulhatott volna a politikai élet fáradságaitól s nyugodtan élvezhette volna kincsét, de tősgyökeres kínai léte nem volt képes lemondani hatalma, befolyása s az ezzel járó ceremóniás tisztelt és becsült külső színjátékairól. Kínának ravasz diplomata-eszével nem egy jó szolgálatot tett s többnyire ő volt az a szécső, amelyen át Khina Európával eligazította a maga ügyeit. Innen van, hogy őt tekintették Khina koronázatlan császárának, vagy legalább kancellárjának, ő volt a kínai Bismarck.

Li-Hung-Csang született Anhuei tartományban. Hveiling faluban 1821-ben bürokrata családból. Jó eredménnyel végezte tanulmányait és 1848-ban egy tudósiratsalnak lett tagja. Midőn 1853-ban a Taiping-lázongás Nganhuai tartományban is elterjedt, *Li* kis bada élén a fölkelőket kiűzte a tartományból. Ebbeli érdemei fejében *Cseng Kuo Fan* fő kormányzó mint titkár maga mellé fogadta; 1861-ben pedig Csekiang tartományban főbíróvá, majd Kiangsu tartományban kormányzójává tették. Midőn a lázongók ebből a tartományból is kiűzte és Nanking elött a hajóhadat is győzelemre vezette, a császártól, több rendbeli kitüntetéssel eltekintve, az örökös nemesi rangot kapta. 1864-ben pártfogóját, *Csenget* a kettős Nanking tartomány kormányzója székén követte, majd Pecsili tartomány kormányzója lett.

Ez időben a rendkívüli kapzsi, erőszakos képzetű, megbízhatatlan, de másrészt okos, meg ravasz ember annyira megnyerte az udvar és nagybecsű ajándékai fejében a császárné hajlamát is, hogy a legfontosabb politikai kérdéseket ő rá bízta, a legnagyobb kitüntetésekkel elhalmozták és végre az alkirályi címmel felruházták. Kínának legujabb diplomáciai története szorosan összefügg nevével és az összes újabb háborúkban is volt része mint fővezérnek. 1872–89-ig a kiskora császár egyik gyámja, majd helyettese volt és husz éven át ő írta alá az összes kinevezéseket és szerződéseket.

Az utolsó évtized alatt O sien O sienben székelt mint alkirály. Ő vezette Franciaországgal a Tonkingot illető alkudozásokat, alatta készültek az első kínai vasutvonalak és az első távirók, melyeknek fejében azonban az európai vállalkozóktól roppant ajándékokat csikart ki.

1894. júliusban a háború-párttal szavazott és így a japániai váratlan diadalai, különösen Port-Arthur csújos elvesztése nagyon megingatták tekintélyét.

A bosszus császár Pekingbe rendelte és megfosztotta őt hatalmának külső jelvényeitől, a sárga zubbonytól meg a pávatolltól. *Li* mindamellet nem esett kétségbe; egyrészt nagyobb hadosztály élén indult Pekingbe, hogy magát igazolja, és másrészt ajándékokkal kedveskedett az özvegy császárnénak és a befolyásos udvaroncoknak. Ily módon visszanyerte a császár bizalmát, aki őt 1895. márciusban a békealkudozásokkal is megbízta. E tárgyalások folyamán *Li* március 21. Szimonosekiban egy fanatikus japáni, *Rokunoszoki Koyama* golyóval megsebesítette.

A béke megkötése után, április 17-én *Li* visszatért Pekingbe, ahol a császár kegyesen fogadta és alkirályi címmel megint a kormány élére állította. Legujabban a több helyen kitört keresztényüldözés és az európai államok által követelt elégtétel megadására okozott neki gondot. A császár bizalmát most is bírta; mutatja ezt az a tény, hogy a császár 1895. szeptemberben a Japánnal való kereskedelmi szerződés megkötését *Li-Hung-Csangra* bízta. *Li-Hung-Csangnak* a legutóbbi kínai bonyodalmakban való szereplése ismeretes. Csak az ő körültekintése és erélye mentette meg Kínát a feldarabolástól. Leg-

utóbbi akciója is, amelyet hirtelen halála tett semmivé, diplomata eszének szülötte. Az európai hatalmak ellen mindig Oroszországot játszotta ki és most, hogy az európai hatalmakkal sikerült békét kötni, Oroszország ellen fordult. Ama egyezmény ellen, amelyet Khina Oroszországgal Mandzsuriát illetően készített, *Li-Hung-Csang* memorandumot dolgozott ki és az udvar el is kezdte e memorandum tárgyalását. De *Li-Hung-Csang* időközben megbetegedett és a tárgyalás folytatását elhalasztotta az udvar akkorra, mikor *Li-Hung-Csang* fölgögyül.

Az elhunyt államférfiúról néhány hónappal ezelőtt az a hír jött, hogy öngyilkossá lett. A hír nem mondott igazat, de könnyen el lehetett hinni, hogy ez a jelentős ember, aki egy eredményekben gazdag hosszú élet alkonyán azt látja, hogy nem hisznek neki sem otthon, sem a külföldön és mindkét részről csalónak mondják, e keserves csalódás elül önként a sirba menekül. Nem tette, dolgozott tovább, míg csak meg nem szűnt szíve dobogása.

A kínai tábornokok, amint Pekingből jelentik, *Li-Hung-Csang* halála alkalmából intézkedést tettek esetleges idegellenes tüntetések ellen, amelyeket azonban nagyon valószínűtlennek tartanak. *Csing* hercegnek, aki eléje utazott a császári udvarnak, és *Csu* unak táviratot küldtek. A kormánygyűlést *Csing* herceg, Pecsili tartomány ügyeit pedig *Csu* paotingfui kormányzó veszi át *Li-Hung-Csang* utódjának kinevezéséig. Az utód valószínűleg *Juanszikkai* santungi kormányzó lesz.

Peking, november 7.

Li-Hung-Csangot hosszú betegségeben *Coltman* amerikai és *Velden* német követségi orvosok kezelték, azonkívül állandóan mellette volt kínai háziorvosa, aki a tiencini főiskolán végezte tanulmányait. *Li-Hung-Csang* halálát sietteté az a körülmény, hogy makacsul vonakodott visszavonulni a közügyektől és hogy hozzátartozói nem engedték, hogy az orvosok európai gyógy módot alkalmazzanak. E miatt *Velde* és *Coltman* orvosok kijelentették, hogy abbahagyják a kezelést, ha a kínai orvost el nem bocsátják.

Li-Hung-Csangról többször megírták, hogy a világ leggazdagabb embere. Gazdagabb volt, mint *Carnegie*, *Barnato* *Rockefeller* és az amerikai nábobok. 1893-ban 2½ milliárd frankra becsülték vagyonát és mondták, hogy naponként egy negyed millióval szaporodik. Ha ezek a fantasztikus számok nem felelnek is meg a valóságnak, annyi tény, hogy *Li-Hung-Csangnak* óriási jövedelme volt, mert mint alkirály ugy-szólván főbírója volt a reábizott tartománynak, amennyiben szabadon rendelkezhetett ama fölösleg felett, amely az udvari adók beszolgáltatása után a bevételekből lemmarad. Azonkívül bérlője volt a zalogházi monopóliumnak körülbelül 20% minimális kamat megengedése mellett. Ő volt Khina legnagyobb rizstermelője, azonkívül megszámlálhatatlan millió voltak amerikai vasuti papírokban, jelzáloglevelekben és sok milliója hevert az angol bankokban.

Honfiktársainál az elhunyt államférfiu filozófus hírében állt és nagyrabecsülték elmés aforizmái és mondásai miatt. Európai és amerikai utjában is bizonyosságát szolgáltatá ily tehetségének. Kedvenc aforizmája volt: — Tőlünk telhetőleg ki kell használnunk az idegen örököket, de ne engedjük, hogy ők használjanak ki bennünket.

Az asszonyok tekintetében ez volt az elve: — A virágos ösvények rövidék — nem messze jut el rajtuk az ember. *New Yorkban* meglátogatta *Strong* polgármestert és beszélgetés közben azt kérdezte tőle, hogy miért nem vett részt a polgárháboruban.

Strong azt válaszolta, hogy neki a családjáról kellett gondoskodnia, tehát otthon maradt, mert testvére a harctéren volt.

— Ah, értem, jegyezte meg *Li-Hung-Csang*. Ön kitűnő katona volt a béke idején és jó polgár a háborúban.

Angolországban ugy jellemezte *Salisburyt* és *Gladstonet*:

— *Salisbury* keveset beszél és sokat gondol, és *Gladstone* sokat beszél és keveset gondol.

Németországban egyszer azt kérdezték tőle, vajjon megállják-e a versenyt a német nők a kínai asszonyokkal.

— Arról bizony nem szabad ítéletet mondanom, szolt *Li-Hung-Csang*, egy oldalpillantást vetve egy jelen volt őrangru hölgy mélyen kivágott ruhájára:

— Nálunk feleannyit sem lát az ember az asszonyból, mint itt.

Li-Hung-Csangról sok anekdóta jár. Jellemzi az ő eszejárását a következő:

Néhány évvel ezelőtt dr. *Coltman*, a pekingi

keresztény misszió orvosa az alkirályt egy gyönyörű kötetű biblia olvasásába merülve találta. *Li-Hung-Csang* eleinte észre sem vette, csak később pillantott fel rá és akkor ezt kérdezte tőle:

— Dr. *Coltman*, hisz ön ennek a könyvnek?

— Egész lelkemből, mert ha nem hinnék neki, nem lennék excellenciád orvosa.

— Biztos ön abban, hogy nem szöbeszéd az, ami benne van.

— Minden bizonynyal!

— Honnan tudja ön ezt?

— A könyvben magában van a bizonyíték. Nincs-e benne, hogy az egészséges fa nem terem rossz gyümölcsöt és a korhadt nem terem jó gyümölcsöt. Excellenciád nemrég beismerte, hogy a nyugati népek állapota messze tulszárnyalja a keletiekét és én biztosíthatom, hogy sok nyugati nemzet jóléte és szerencséje arányban van azzal, hogy mennyire hisznek ebben a könyvben. Adná az isten, hogy excellenciád is lenne benne!

— Hogyan? Ugy látszik, ön engem kereszténynek akar tenni, — szolt az alkirály, félig tréfásan, félig komolyan.

— Nemcsak önt, hanem ifju császárukat és egész népüket is — felelte az orvos.

— Mi Kontinciusban hiszünk, ti Jézusban; nem hasonlók-e ők egymáshoz?

A beszélgetés most félbeszakadt, mert az alkirály fontos tudósításokat kapott, de mikor szolgája a bibliát vissza akarta vinni a könyvtárba megparancsolta, hogy tegye hálószobájában az asztalra, mert még egyszer olvasni akar belőle.

Mitilene megszállása.

— A francia-török konfliktus. —

Konstantinápoly, november 7.

Azokban a körökben, melyek a Jildizell összeköttetésben állanak, hírlik, hogy a francia flottademonstráció első hírére a palotából titkos rendeleteket intéztek a partok és szigetek polgári, katonai és tengeri hatóságaihoz. E rendeleteknek az a célja, hogy megakadályozzának minden véres összecsúszást arra az esetre, hogy ha a francia hajóraj kikötne és megszállná a partot. Utasítják a török hatóságokat, hogy legyen gondjuk arra, hogy állami vagyon vagy bevétel ne kerüljön a franciák kezébe és ha a franciák mégis erőszakkal el akarnak valamit foglalni, a török hatóságok elégedjenek meg az energikus tiltakozással, de e mellett jegyezzenek föl minden kárt, melyet a franciák okoznak. A Dardanellák parancsnokához azonban szigorú parancs ment, hogy a francia hadihajóknak a Dardanellákba való esetleges benyomulását minden erővel akadályozza meg.

Páris, november 7.

Az *Echo de Paris* szerint *Delcassé* külügyminiszter megfelelő határidőt szab a portának, hogy Franciaország új követeléseire válaszolhasson. E határidő lejártával *Caillard* tengernagy új utasításokat kap, de a francia hajóosztály minden esetre hosszabb ideig marad a török vizeken.

Konstantinápoly, november 7.

Bapt francia követségi tanácsos Franciaország követeléseit tartalmazó legutóbbi közleményének átvétele után a porta az orosz nagykövetséghez fordult és támogatást kérte. A nagykövetség azonban azt válaszolta a portának, hogy feltétlenül szükséges, hogy Franciaország követeléseit teljesítse.

Frankfurt, november 7.

Konstantinápolyból táviratozzák a *Frankfurter Zeitung*nak:

A szultán az utolsó pillanatban fölismerete a helyzet komolyságát. *Tevfik* basa külügyminiszter tegnap reggel a francia nagykövetségre elküldötte a vámhivatal terhére kiállított váltókat, amelyek egyenként 25.000 török fontra szólnak. A váltók egész összege megfelel a *Lorando-féle* követelésnek. Egyuttal tudatta a külügyminiszter *Bapt* követségi tanácsossal azt is, hogy a szultán ma kiadott fermánjában elismeri a *khaldeusi patriárkát* és a francia jegyzékben felsorolt összes követelést hajlandó teljesíteni.

Bécs, november 7.

Londonból táviratozzák a *N. W. T.*-nak:

A külügyi hivatal jelentése szerint a szultán elfogadta a francia jegyzékben felsorolt követeléseket s azoknak nyomában való teljesítését.

Páris, november 7.

A Havas-ügynökség közli: Egy *Mitilene* szigetéről érkezett távirat jelenti, hogy *Caillard* tengernagy megszállotta a mitilenei vámhivatalokat, a nélkül, hogy ellenállásra talált volna. A

hatalmakhoz intézett körjegyzékben a francia kormány a Delcassé külügyminiszter által a kamarában tett nyilatkozatoknak megfelelőleg kifejtő szándékait. A már beérkezett válaszokból kitűnik, hogy a jegyzéket mindenütt helyesléleg fogadják.

Páris, november 7.

A Mitilene előtt horgonyozó hajóraj tengerészcsapatokat szállított partra, amelyek nyomban elfoglalták a vámhivatalokat és kitűzték a francia lobogót.

Páris, november 7.

A lapok ma is kedvezően kommentálják Franciaországnak keleti akcióját. Az itteni politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy Ferenc József király *Nikolajevics Mihály* orosz nagyherceg budapesti látogatása alkalmával kijelentette Franciaország akciójához való hozzájárulását.

Páris, november 7.

Lanessan tengerészeti miniszter tegnap délután hosszabban értekezett Constanszal. A tengerészeti miniszter este hat órakor Caillard tenger-nagynak egy tegnap reggelről keltezett táviratát kapta, melyben ez közli, hogy a hajóraj még mindig Mitilene előtt áll és a partraszállás még nem történt meg. A tenger nagyon hullámos.

Páris, november 7.

A francia kormány még szeptember havában akart hajóhadat küldeni Törökország ellen, de ezt a cári pár látogatására való tekintettel nem tette. Akkor azonban Delcassé megbeszélte a cárral az expedíció tervét és ezt a cári helyeselte.

London, november 7.

Az angol sajtó igen ingerült a franciák eljárása miatt. Még a mérsékeltabb lapok is lesújtó kritikát gyakorolnak az eset fölött. A *St. James Gazette* az ismert mondást: *Cherchez la femme* így variálja: *Cherchez le cher allié*. Mikor ez a kérdés első ízben vonta magára a közfigyelmet, mondja a konzervatív brit újság, rámutatunk arra, hogy a francia hajóhad kiküldésének valószínűleg az a célja, hogy a *Levanteban flotta-állomást hódítson Oroszország számára.*

Ezt pedig kerülvő uton olyanformán akarják elérni, hogy a szultánnak Oroszország fogja adni a pénzt a franciák kielégítésére és ha a francia hajóhad elvonnul, helyette Oroszország szállja meg Mitilene szigetét zálogul.

London, november 7.

A *Daily Telegraph* értesülése szerint a francia kormány nagyköveti útján körlevelet adott át a hatalmaknak, melyben felvilágosítást ad Törökország ellen tett lépéseiről. A francia kormány kijelenti, hogy nem óhajt területi változásokat, de arra kell törekednie, hogy a konfliktust török területen intézze el. Franciaországot az kényszerítette mostani akciójára, hogy Törökország Franciaország túrelméit gyöngyösgéne fogta fel. Franciaországnak tehát flottatüntetést kellett Törökországot arra kényszerítenie, hogy a jogos francia követeléseket teljesítse. Végül a francia kormány kijelenti, hogy a berlini szerződést kötelezőnek ismeri el magára nézve, tehát *Mitilene állandó megszállása ki van zárva.*

A délafrikai szabadságharc.

London, november 7.

A betheli vereséget még az imperialista újságok is az egész hadjárat legsúlyosabb katasztrófájaként egyikként mondják, amely alkalmas arra, hogy a dél-afrikai háború történetében nevezetes fordulatot vonjon maga után. Hír szerint az angolok a rendkívül sok halott és sebesült mellett néhány száz foglyot is vesztek, akiket a boerok fegyverük elvétele után szabadon bocsátottak, míg ellenben a tiszteket visszatartották, hogy bosszút álljanak rajtuk a boer vezérek kivégzéseért. Angolországban e miatt az igazság láthatatlan. Mindennap kora reggeltől fogva óriás néptömeg csoportosul a hadügyi hivatal előtt, hogy bővebb részleteket megtudjon. Tökéletesen ugyanaz a kép, amelyet már a háború első korszakából ismerünk. Hogy milyen nagy az izgatottság Angliában, kitűnik a következő jelentésből: Egy walesi városban tegnap az a hír terjedt el, hogy az angol állam csödbe jutott és hogy a posta-takarékpénztárakban levő pénzt a dél-afrikai háború céljaira fordítják. Erre a hírre a betevők körülbelül száz ezer fontot vettek ki a takarékpénztárakból.

London, november 7.

Kitchener egy pretoriai táviratában további részleteket jelent a Berkenlaage mellett vívott ütközetről. E szerint Benson oszlopa heves esőben érte el a táborát. A boerok erős segítséget nyertek Botha Lajos által, aki 600 emberrel gyorsított menetben vonult szorosan Benson utóvédje mellé. Megbízható hírek szerint a boerok közül 44 ember elesett és 100 megsebesült.

Brüsszel, november 7.

A lapok közléseinek egy levelet, amelyet Botha október 10-ikén Kitchenerhez intézett és amelyben megtorlással fenyegetdik az elfogott boerok kivégzéseért. A levél rendkívül szenvedélyes hangon van írva s a többi közt az áll benne, hogy a boerok úgy Kitchener, valamint minden más angolt, akit a két köztársaság területén fegyveresen találunk, törvényen kívül levőnek fognak tekinteni és e szerint fognak vele elbánni. Ebből a levélből azt kell következtetni, hogy a háború vége még beláthatatlan messzeségben van.

Berlin, november 7.

Chamberlain a minap egyik beszédében az angolok hadviselését párhuzamba tette a németeknek 1870-ben tanusított magaviseletével a franciákkal szemben. Kétezer német diák tegnap gyűlést tartott, hogy Chamberlain beszéde ellen tiltakozzék. Az egyik szónok tiltakozott az ellen, hogy ilyesajta összehasonlításokat tegyenek. Kahl tanár kijelentette, hogy Chamberlainnek sohasem fog sikerülni, hogy ilyen uton vizslát támaszson a németek s a franciák között. A francia sereg bátor és lovagias volt s a német katonák ehhez méltóan viselkedtek. Angliának a boerokkal szemben tanusított barbárságáról a világtörténet fog ítélni.

Montone, november 7.

Krüger egyik orvosa ideérkezett, hogy az elnök részére villát béreljen.

HIREK.

Budapest, november 7.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Bécsben. Bécsből jelentik, hogy a király ma reggel odaérkezett s a vasutállomástól egyenesen a Holburgba hajtott.

— Egyházi előléptetések. A király a csanádi székeséptáiban dr. Speth Károly éneklékanonoknak az olvasó-, Hemmen Ferenc órkanonoknak az éneklő-, dr. Kun László székeségyházi idősb kanonoknak és főesperesnek az órkanonokságra, dr. Szentkúrány Jenő székeségyházi ifjabb kanonoknak a székeségyházi idősb kanonokságra és főesperességre, dr. Várdy Lipót Árpád idősb alapítványi kanonokságra és dr. Engels János ifjabb alapítványi kanonoknak az idősb alapítványi kanonokságra való tokozatos előléptetését jóváhagyván az ekként megüresedő ifjabb alapítványi kanonokságot Wittenberger Antal pápai kamarás és püspöki titkárnak adományozta.

— A román királyné Budapesten. Erzsébet román királyné tegnap este hét óra után a bécsi gyorsvonattal Budapestre érkezett. A román királyné ki sem szállt kocsijából; ott, vacsorát meg s 9 óra 15 perckor a predáli gyorsvonattal tovább utazott. A királyné fogadtatására ott volt Pekáry József főkapitányhelyettes, Tolnay úlzetveztő, Pavlik Ferenc rendőrőfelügyelő és Lachnit állomásfőnök. A királyné kíséretében voltak: Mauringer udvarhölgy és Bal Orco udvari titkár; a vasutat Sachs Ottó udvari marsall vezette.

— Az olasz trónörökös. Az eljövendő olasz trónörökös eljövételére nézve kétféle oszlokt a vélemények. Némelyek azt állították, hogy a trónörökös eljövend, mások ellenben azt, hogy még nincs is urban. Morisani tanár és szenátor most megszünteti a tamaskodók pártját, s határozottan állítja, hogy Heléna királyné május hónapjára várja a jövendőbeli trónörökös eljövételét.

— Ifj. Ábrányi Kornél díszpolgársága. Lengyel-tóti-Hács-Fonyódnak nagyközösg képviselője ifj. Ábrányi Kornél, a kerület volt szabadalvüparti képviselőjét egyhangulag díszpolgárrá választotta. A díszpolgári oklevelet nagyszámú küldöttség vizei el Ábrányinak.

— Az elrabolt hittérítő. Tegnapielőtti washingtoni jelentések szerint Dickinson szófiai amerikai konzul sajtókezelőleg írott levelet kapott miss Ellen Stonetól. A hittérítő az írja, hogy jól van. A rablók nem akarják szabadon bocsátani, míg az egész váltásdíjat meg nem kapják.

— Kocsin Európán keresztül. Lawson amerikai milliomos felesége két barátjával ma Bécsbe érkezett kocsin. A három vállalkozó szellemű hölgy kocsin akarja beutazni Európát. Bécsből Magyarországon át Romániába, onnan Oroszországba mennek és ha a tél meg nem akasztja utójokban, akkor Szibériába is elkocsikáznak.

— Kiténtetés. A király mint a hivatalos lap közli, Hirschler Jakab koprivnicai nagykereskedőnek és az ottani izraelita hitközség elnökének közhasznú működése elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— Santos Dumont tervel. Santos-Dumont kormányozható léghajóját tökéletesíteni akarja s mostani léggömbjének modellje után újat akar készíteni, melylyel aztán megkísérli az átkelés Monte-Carlotól Korzika szigetére. Az újabb előkészületeket Santos Dumont Dino herceggel együtt teszi meg, kinek három hónapon keresztül vendége lesz. A próbapüléseket a monte-carloi öböl fölött tartja meg új léghajójával, mely jóval nagyobb és terjedelmesebb lesz, mint a régi. Santos Dumont reméli, hogy új repülőgépe hetven kilométernyi sebességgel fog haladni. Több amerikai milliomos, akik a telet a Rivierán töltik, anyagi támogatásban fogja részesíteni a zseniális léghajóst.

— Vaszary és Császa az újságírókhoz. A Budapesti Újságírók Egyesülete Vaszary Kolos bíboros hercegprímásból és Császa György kalocsai érsekhez jubileumuk alkalmából üdvözlő-iratot intézett. Vészi József, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke ma válaszképpen a következő levelet kapta:

Nagyságos elnök ur!

Fogadja őszinte köszönetemet azon nagyra-becsült megisztelt figyelemért melylyel Nagyságod az Újságírók Egyesülete nevében, legkegyelmesebb kinevezésem tizedik évfordulójáról megemlékezni kegyeskedett. Kiváló tisztelem kifejezése mellett maradok

Budapest, 1901. október 31.

Vaszary Kolos,
bíboros hercegprímás.

Császa György kalocsai érsek pedig a következő levelet intézte az egyesülethez:

Szívesen vettem a Budapesti Újságírók Egyesületének folyó évi október hó 28-ikán kelt üdvözlő sorait, amelyekben kalocsai érsekké történt kinevezetésemnek tizenötödik évfordulójára alkalmából szerencsekívánatait nyilvánítják. Fogadja azért az üdvözlésért a tisztelt egyesület hálás köszönetemet.

Budapest, 1901. év október 30-ikán.

Császa György,
kalocsai érsek.

— Férjhez ment a cár leánya. Kevesen tudják azt, hogy II. Sándor cárnak nemrégiben férjhez ment egy leánya. Az esküvő a legnagyobb eszdben történt meg. A Romanov-család egyáltalában nem jelent meg az ünnepségen, hanem egy aránylag igen kicsi méltóságú urral, valami vicekonzullal képviseltette magát. A menyasszony Jarjewszkaja hercegnő, a vőlegény pedig egy fiatal pétérvári gárdatiszt, Bariatinski herceg. A leánya a cár és Dolgorucki Katalin morganatikus házasságából származik s nemrégiben még másnak volt a menyasszonya. Egy Chaulnes nevezetű francia herceg jegyezte el, hanem ez a viszony hamarosan felbomlott. A herceg kevések találta a hozományt, amit kilátásba helyeztek neki s visszaküldte a cár leányának a karikagyűrűt. Ezután következett el aztán a gárdatiszt. Második Sándor cár eleintén csak egy együtt élt Dolgorucki hercegnővel, mint ahogy ezt közönséges polgárművek is megeseleikzik meg volt szándékában az, hogy nőül vegye. Mikor azonban már három gyermek született a viszonyból, meg gondolta magát és feleségül vette. S aztán nagy tisztességben részesítette. A téli palotában lakott a hercegnő is, udvari ebédek az asztal fején foglalt helyet s mikor a cár lábai alatt fölrobbant a bomba, ő kísérte elsőnek ki a koporsót. Harmadik Sándor száz ezer rubel évi díjat rendelt számára s átengedte neki a márványpalotát. Ebben azonban nem sokáig lakott az özvegy, hanem elköltözködött Párisba. Itt ismerkedt meg a cár leánya az első vőlegényével s Nizzában a másodikkal. Ezzel egyelőre vége a regénynek.

— Nőgy halott. Keszthelyről írják: Az alsó-zsidi szőlőhegyen ubort idogálva több legény mulatott együtt. Közben összevessztek, majd összeverekedtek. Az egyik legény erre puskát ragadott s a verekedők közé lőtt, mire Puczi Ferenc holtan rogyott össze, egy másik legény is mellén talált a golyó. A legény másnap meghalt. A verekedőket nem riasztotta meg a gyilkosság és ezután még két ember maradt a csatatéren. A gyilkosokat ellopták és a bíróság elé állították.

— A Tanitók Háza javára. Marczaliból írják, hogy a Somogy megyei Tanító-Egyesület november 27-én a Tanitók Háza javára hangversenyt rendez, melyen Huber Gyula barcsi plébános és Pete Lajos ismert népdal-szerző is résztvesznek. A hangverseny védőnőket Tallán Gyula főispán és dr. Gulyás Ferenc tanfelügyelő.

— Egő vasuti kocsil. Fiuméből táviratozzák, hogy Károlyváros és Fiume között kigyuladt egy tehervonat kocsija, amelyen lovak voltak. A kocsit hamarosan lekapasztották s a lovakat szabadba vitték. Ot ló odagett.

— Kardpárba. Gróf Forgách Antal országgyűlési képviselő ma kardpárba vívott a Fodor-lele vívóteremben báró Prónay Mihály főbírtokossal. Forgách segédei Leszky Ottó és Hoesmann Rezső századosok, Prónay segédei nemesköri Kiss Aladár és Marschall huszárezredes voltak. A párbaiban mind a két fél könnyebb sebesülést szenvedett.

— **A villamos világítás sztrájkja.** A Magyar Általános Villamosági Részvénytársulatról szól az ének. Ez a hosszú nevű társaság arról nevezetes, hogy édes keveset törődik a közönség érdekeivel. Busás díjakat szab a villamos világításért s annak fejében aztán sűrűn megbosszantja a közönséget. Rövid idő óta ma harmadszor történt, hogy a közt egyik házra sűrű sötétségbe borult, az a ház, amelyen párosok a házszámok. A villamos körték és ivámpák delután hatodfél óra tájt egyszerre csak kezdtek elhalványodni; még fel-felpislogott néhányszor a világuk, néha néha kigyulladt teljes fényességgel a láng, de aztán végre esdőt mondott a vezeték. Az üzletekben, az irodákban és a kávéházakban kínos percek teltek el koromsötétségben. Lótásfutás támadt gyertyák után. Az olyan helyiségekben, ahol sokan szokták egymással kézzel-kézre adni a kilinsetet, sűrűn omlagoték a fenttiszelt villamosági részvénytársulatról szoros kapcsolatban az ördöggel. Ez egyszer azonban nemcsak a József-körut lakóit bosszantotta meg az a hosszunövű, drága villamos-társulat: kiterjesztette gondos figyelmét a budai részekre is. A királyi palotában, a minisztériumokban, a Lánchídon és a Margithidon is kialudtak a villamos lámpák. A Varsóiházban éppen előadásra készültek, mikor a villamos vezeték esdőt mondott. Este hétig is hiába forgatták a villamos gondokat, mit volt hát mit tenni, az előadás elmaradt. A New-York-kávéház hatalmas tükörrablakai előtt temérdek nép verődött össze, megbámulni a sötétséget. Az a néhány gázlámpa, amit elővigyázatból alkalmaztak a falakra, bizony csak csekély világosságot adott s az asztalokon gyertyákat gyújtottak meg. A publikum bosszankodva tette le az estilapokat és elszédült. De hát igaz van a villamos részvénytársaságnak, ha packázik a főváros közönségével. Bizony hajszála sem fog meggömbölni érte. Nem kell attól félnie, hogy félmillió korona bírsággal fogják sújtani, vagy hogy a főváros fogja ellátni a villamos világítást. Budapest közönsége pedig türelmes és fizet.

— **A vezeklő tolvaj.** Nagy-Kaniszáról írják: Tóth Peti József bakónaki földművest a nagykanisza esküd bíróság e hó 6-án rablásért felelősségre vonta. Tóth még 1894-ben álaroson és felfegyverkezve 140 forintot el a Boross Pál falubelijétől. Később az esetet felfedezte Borossnak és az elvett összeget vissza akarta neki fizetni. A vádlott a bíróság előtt előadta, hogy ő Krisztus követője a nazáruson bít és hogy az evangélium olvasása közben ismerte meg nagy bűnét és azt a kötelességet, hogy elfelejtette bűnét lefedezni s azt tőle telhetőleg jóvá tenni tartozik. Fel is ajánlotta Boross Pálnak, hogy kis vagyonát pénzé téve, az elvett 140 forintot visszatéríti és öregségében gondozja lesz. Tudja jól, hogy bűnös, de testének szenvedéseitől nem írziák, csak lelket akarja a bűn szennyétől megtisztítani és szívesen eltűri az igazságos büntetést, mert a megtért bűnös emberben nagy öröme telik az isten angyalainak. Ily módon folytatta őszinte beismerését s közben sűrűn használta a bibliából vett idézeteket. Az esküdtek Tóth Peti Józsefet fölmentették.

— **Gulyás és Meteor.** A gulyás ebben az esetben azt jelenti, amit legtöbbször jelent: paprikás, husos, leveses és — ami fő — magyaros eledeit. A Meteor azonban ezuttal mást jelent és nem azt, amit jelenteni szokott. Nem az úrban röpködő tüzes éredek, hanem — sustorgó égi tűnmény a mi Meteorunk, hanem — léghajó. *Salvator Lippó* főherceg ma Meteor nevű léghajóján két katonatiszt társaságában Budapest atmoszférájára fölött 2000 méter magasságban magyarosan megreggelizett: gulyáshust evett. Így kerültek egymással szoros kapcsolatba: a gulyás és a Meteor.

— **Az igazi magyar óra.** Ötvöket ifjú az óraszmesterséget tanulja Budapesten. Nem úgy, mint a többi órasinas, hogy kőbe-kőbe és a vásárcsarnokba jár reggelenként, hanem szakiskolában. A Tavaszmező-utcában van az iskola s a növendékek mindenike legalább négy középkiskolát végzett. Van azonban olyan is közöttük, aki többet tanult. Ez már némi garancia arra, hogy az iskolából nemcsak jó munkások, hanem intelligens, tanult iparosok kerülnek majd ki. Ha tudniillik magukba szedik a mai még kis tudományukhoz azt is, amire az iskola tanítja meg őket. Az iskola, hivatalos nevén *Óras- és mechanikai szakiskola*, bizonyos egészségese reformot jelent Budapesten az ipari szakoktatás terén. Voltaképpen a hatalmas méreteket megépitett műhely az, amelyben idejük nagy részét eltöltik a növendékek. Legalább is háromnegyedét azoknak az óráknak, amelyek a tanulásra vannak szánva. Minden növendéknek külön dolgozó-asztala van nagy csomó szerszámmal. A munkára munkavezetők vigyáznak jól. (Egy esti lapban azt olvassuk egy panaszos levélben, hogy ezek az urak poffal legyelmelzik a műhely népét. Ha ez igaz, az iskola munkája nem egészen úgy indul, ahogyan kellene. Ezek a növendékek már csakugyan

nagyobb fiuk annál, hogysem poffal kellene őket dirigálni.) Egyelőre tizenkét óra van munkában. Ezt nem úgy kell elképzelni, mint ahogy a magyar óragyárak állítják elő az órát, idegen alkatrészekből tudniillik. Ennek a műhelynek az óráiban az utolsó szög is a műhely produktuma. Az épület berendezése mintaserű. A műhely alatt kazánház van és kővasműhely. Innen kerülnek föl a műhelybe az óra alkatrészei s ezekben a műhelyekben tanítják meg a növendékeket az elektrotechnika titkaira is. Az első emeleten csupa rajzterem van egy sorjában, széles, nagy ablakkal, mintha valamennyi atelier lenne — miniatűr festők számára. A második emeleten van Szegedy Árpádnak, az igazgatónak a szobája, a tanári szobák, a szertárak és az óras tanműhelytől idegen másik tanfolyamnak, a textil ipari kurzusnak a helyiségei. Ennek is harminc tanítványa van már s előadó tanára Szegedy Árpád, aki mielőtt mechanikával foglalkozott volna, évekig tanulmányozta Angliában a textilipart. Hogy ez a tudása se veszzen kárba a kereskedelemre nézve, a miniszter fölléltotta a tanfolyamot. Az új iskolaépület egyik nevezetessége az udvaron fölléltított obszervatórium. Ebben határozzák meg csillagászati megfigyelésekkel a pontos időt s ebbe kerülnek majd a kész órák is megfigyelésre.

— **Műlők füstben.** Valamelyik francia tudós a kultúr népek viszonyainak mértékeül a szappanfogyasztás nagyságát ajánlotta.

— Mondd meg nekem — így szól — mennyi szappant fogyaszt évenként a nép s én megmondom neked, hogy milyen az ország. Talán hasonló jogon így lehetne variálni ezt a tanítéletet:

— Mondd meg nekem, hány szivart füstölt el valamely nép s én megmondom neked, hogy milyen az ország.

E kules szerint a mi országunk első sorban olég jómódu s polgári jólétben élnek az emberek. Legtöbben becsületos portorikot szívnak s a statisztika szerint ebből a polgárszivarból évenként 58,095,500 darabot füstölnek el. A középosztály után a kocsistársadalom szivarja szerepel. A rövid, a „kuroi”, melyből 28,465,600 fogyott, hosszú rácsalás és keserves szipakolás után. A rövid szivar után a britannika következik, ez a nagy és fekete szivar, amelyet a jobbmódu emberek szoktak szívni, amikor a már elegáns számba menő trabukora sokat költöttek s spórolni akarnak. Hogy pedig sok ilyen spórolási alkalom van, tanúság rá az elfüstölt 15,673,000 britannika. A honoráciorok szivarja a trabukko, ez a kedves, illatos kis szivar, melynek nincs semmi karaktere. Az ember nem tudja bizonyosan, uri szivar-e avagy polgári szivar. Csak szivar és jó szivar. Rendesen ég, van illata s rá lehet fogni, hogy csak urak szívják. Ilyen ur pedig 14,482,000 trabukkot füstölt el az idén. Mindezek után következnek a különök szivarjai: a milareszek, az operaszok s a virsziniák.

A cigarettázó társadalomra jellemző az, hogy a „hölgy” szivarkából 276,711,850 darabot pusztított el, míg a „szultán”-ból csak 20 milliót.

A statisztika különben konstatálja, hogy az idén szivart is, cigarettát is többet fogyasztottak, mint tavaly. Az állam ezidén 68,705,719 koronát vett be szivarokból, tehát 1.185,731 koronával többet, mint tavaly. És itt esdőt mond a kules. Vajjon a gazdagodás jele-e ez, vagy — a könnyelműség?

— **A soproni bankbukás.** A törvényszék ma *Schladerer* Alfréd hagyatékára esdőt nyitott. Az aktívákat, melyek butorból, könyvtárból és ezüstnemékből állanak, hivatalosan 48,000 koronára becsülik. — *Friedrich* igazgatósági tagot ma szabadlábra helyezték. Russ lakásáról pedig a fogházort bevonták. Mind a kettő sikasztással van vádolva.

— **Halálozás.** Ilyethalvi és zokli *Centor* Pál kir. igazságügyminiszteri számtanácsos, f. hó 6-ikán elhunyt. Halála tisztviselői társaság körében őszinte részvétet kellett, mert benne egyik legjobb főnöküket és odaadó barátjukat veszítették el. Halálát tisztviselői társain kívül neje, született egervári Egervári Aranka, két árva: Adienne és Ipoly s kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése 8-ikán, delután 3 órakor lesz a II. ker. Halász-utca 1. szám alatti gyászházban.

Nagyváradon ma meghalt báró *Josinty* László 67 éves korában. Bölöny József volt kolozsvári intendáns és neje nagybátyjukat gyászolja az elhunytban. Temetése Ugrán lesz, ahol a családi sírboltba helyezik örök nyugalomra.

— **Választások Zemplénmegyében.** *Sátoraljanj-hegyről* táviratozzák, hogy ma választották ott a vármegyei bizottsági tagokat. A választás eslig tartott. Heves küzdelem után egy szabadlevű és három függetlenségi győzött.

— **Házasság.** *Wildmann* Rezső a napokban kötött házasságot Budapesten özvegy *Werin* Rezsőnével.

— **A féltékenység áldozata.** Szederkény, baranyamegyei község segédjegyzője, *Nemes* Pált, Nyomja és *Olasz* községek között az országuton *Sajnovics* Antal mohácsi lakos éjnek idején féltékeny-

ségből orozva megszúrta. Nemes belehalt a sérülésbe. A gyilkost letartóztatták.

— **Galeotto ölte meg.** A békéscsabai polgári leányiskola egyik tanítónője, *Kiss Irén* ellen egy egész csomó vád merült fel. De jóformán csak afféle gazdátlan vádak, amelyekben ha elindul az ember, az azt mondják jut el. Kikezdte a szegény leányt a pletyka s a nagy Galeotto iszonyu kegyetlenül bánt el vele. Még a mult iskolai évben felegyeni vizsgálatot kért ellene az iskolások. Az ügy a megye tanfelügyelője és a szolgabíró hivatal elé került. A szolgabíró kihallgatott néhány tanút és aztán felfüggesztette a tanítónőt az állásától. A tanítónő föllebezett a közigazgatási bizottsághoz s lassu, hivatalos tempóban megindult az itélkezés az iskolából kirekesztett tanítónő ügyében. Hogy mik voltak a vádak, arról nem szolt tudósításunk, de ocsmányok lehetnek. Olyan ocsmányok, amilyenek ellen voltaképpen védekezni se tud egy tisztességes leány. S hogy nem lehetnek valami alaposak, azt megmutatták a következők. Mert ha az a leány tudott élni bűnös módon, hát ezt ugyan megeselekedhetne volna ezután is. Nem kellett volna megölnie magát. Pedig ezt tette. — A közigazgatási bizottság szükségesnek találta, hogy még egyszer meghallgassa a *Kiss Irén*-féle ügyben az iskolásokat. Az iskolászeki tagok össze is gyülekeztek a meghívásra. Megtudta ezt a leány is és egyszerre a terembe rohant, ahol a békéscsabai urak tanácskoztak s közejük lött egymásután ötször. Az öt lövés nem talált, a hatodik azonban egész derekasan elvégezte a dolgot. Ezt a maga szivére lötte *Kiss Irén* — s meg is halt rögtön. — Már el is temették s csodálatosképpen nem valami különös részvételt. Bár minden fel arra mutat, hogy itt egy a világból ártatlanul kiüldözött leányról van szó, még a halálában se keresték és nem is találták meg az igazat. Ezt a szerencsétlen teremtést a legalaposabban befektetette a pletyka. Még a családja is elfordult tőle és aki még a bűnösség is legkegyelmesebb a maga nagy szeretetében, maga az anyja is elfordult tőle. — Most már talán mégis hinnének neki, ha ki lehetne szólítani a sírból vallomástételre.

— **Sikkasztó pénztáros.** *Veinberger* (Vas) Mór, a Munkás-utca 3-dik szám alatt levő *Paska és társasága* redőnygyár pénztárosát körözi a rendőrség. *Veinberger* Mór tizenöt éves korára elszikkasztása után megszökött. Levelet írt a Garay-utca 11. szám alatt lakó feleségének, amelyben elbueszik tőle és boismeri a sikkasztást. A megszökött pénztáros személyleírását így közli a rendőrség: *Veinberger* (Vas) Mór honmai születésű 47 éves, izr., nős, pénztárnok. Középmagas, kövéres testalkatú, sápadt arcszínű, szürke szemű, rövidlátó, evikert hord. Bajusza őszes. Folyton virginiák szí. Ajaka a nikotinól megsárgult. Járása hajlott. Beszél németül, magyarul és angolul. Valószínű, hogy Amerika felé vette az útját, ahol Clevelandban már tizenhat évet töltött.

— **Negyedmillió lopás.** *Aradról* táviratozzák: Özvegy *Kintsig* Ferencné nagybirtokos lakására a család távollétében tegnap éjjel betörtök és elvittek 240,000 koronás takarékkönyvet, 20,000 korona értékű ékszer és több ezüsttárgyakat. A tettes a nyitott folyosó ablakán hatolt be s a szoba ajtódeszkáit felfeszítve, bujt be a lakásba. Ott egész nyugodtan dolgozott, az értéktárgyakat összecsomagolta s aztán az egyik ágyba lefeküdt, cigarettázott, újságokat olvasott, reggel megmosdott s a gallérját egy ott talált ujjalállal kieserítette, aztán észrevétlenül eltűnt. A lakásban levelet hagyott hátra, amelyben anarkhizának mondja magát. Megírta, hogy Törökországba szöökik társaihoz. Nem tudja, hogy a lopott tárgyak áldást hoznak-e reá, de kéri az istent, hogy fizesse százszeresen vissza volt tulajdonosának. — A takarékkönyvet nyomban letiltották s így a pénz nem vész el. Az ottmaradt inggallér keeskeméti cégtől való. A rendőrség megindította a nyomozást.

Egy később érkezett távirat szerint egy nemzetközi betörő, aki *Aradon* és környékén az utóbbi időben számos betörést követett el. Az ellopott takarékkönyv különben nem 240,000, hanem csak 120,000 koronáról szolt. Ezenkívül a betörő elvitt még több takarékkönyvet, — egyelőre ismeretlen értékben, — és egy értékpapirokkal telt keztaát.

— **Öngyilkos bölcsészhalgató.** *Széles* (Pistartits) Kálmán nagyváradi születésű 20 éves bölcsészhalgató az éjszaka a Tavaszmező-utca 5-ik szám alatt lévő lakásán löbe lötte magát és azonnal meghalt. Az asztalán egy papírlapot találtak, amelyre az öngyilkos fiatalember a következőket írta:

— *Ha nem érkezik becsülettel, halj meg becsületben!*

A fiatalembert túlságos érzékenysége kergette a haláiba. A nevelésére bizott két tanuló ugyanis intést kapott egy tantárgyból. *Széles* ezért megdölgált és érelésére adott, hogy ilyen körülmények között a gyermekek tanítását mára fogják bizni. Ez annyira elkésertette az érzékeny lelkületű ifjút, hogy legyvet-

hez nyúlt és fölbőlte magát. A szomorú esetről táviratban értesítették édes atyját, Széles Lajos nagyváradi tekintélyes polgárt.

— **Az angolok.** Az az embertelen háború, mely Dél-Afrikában három esztendő óta folyik, több emberáldozatba került már, mint amennyit egész Dél-Afrika minden aranybányájával együtt megér. De amíg csak emberek, felnőttek pusztulásáról érkeztek fátadatlannal a hírek, ezt mint valami megszokottat, bizonyos részvétellel ugyan, de meglehetősen egykedvűséggel fogadta a világ. Hiába, a háború már ilyen. Századokon ezredken át ilyen volt. Hanem hogy ártatlan kisédeknek nyomorultul rákásra kell pusztulniok, ezt a legvadabb fantázia sem képzelhette volna el. És ez örök szegénye és gyálatosa marad azoknak, akik ezt az irtózatlan háborút kezdték és folytatják. Minden szemrehányásra és vádra, amivel az angolokat eddig a háború miatt illették, lehetett valami mentesség vagy legalább válasz, de arra, hogy ártatlan gyermekek fizetik meg az életökkel a felnőttek birtokosjait és hatalomvágyát, nincs mentesség, nincs válasz. Az angolok annyi boer családot hurcoltak el fogságba, hogy a töménytelen sokasággal nem tudnak mit csinálni s ugynevezett koncentrált táborokba zsúfolják őket össze, ahol ember ember hátán alszik, kitéve az idő minden viszontagságának és leírhatatlan nélkülözésnek. Ezt természetesen első sorban a gyermekek sanylik meg. A viszontagság és a nélkülözés irtózatot pusztítást visz bennök végbe. Mint Brüsszelből jelentik a koncentrált táborokban a boer gyermekek 45%-a halt meg újabbán s ha a viszonyok hamarosan meg nem javulnak, akkor újévig az összes boer gyermekek el fognak pusztulni — örök szegényére az emberiségnek, amely ezt eltűrte.

— **A hercegnő ékszerel.** Zimmermann urnak, aki Amerikában él s egy pár millió dollárnak boldog tulajdonosa, egy napon az az ölete támadt, hogy a leányát herceggé adja feleségül. Amerikában számtalan herceg keres írt megviselt tárcájára s egy manchesteri herceget találni elvégre nem volt nehéz. A manchesteri herceg tehát elvette Zimmermann kisasszonyt s nászajándékkul olyan három gyémánt nyakláncot vásárolt, hogy az arcképek, melyeken Zimmermann kisasszonyon kívül a nyaklánc is le volt véve, amerikaszerzőtől keltettek. Zimmermann ur boldog volt, látva leányát a manchesteri herceg karján s látva a milliókat érő nyakláncot leánya nyakán. Zimmermann ur tudniillik úgy gondolta, hogy a nyaklánc legalább is milliókat érnek.

A herceg egy boros őszi reggelen hajóra szállt hitvesével s elutazott hazájába. Egy másik boros őszi reggelen pedig megjelent Zimmermann urnál egy ékszerész s a nyakláncok árát követelte.

Az öreg urat majd megütötte a guta erre a fölfedezésre.

— Hány millió? kérdezte lecsujta.
— Hatszázkilencvenöt dollár — felelte az ékszerész.

Zimmermann ur bámúlt.
— Hogy érti ezt? kérdezte.
— Ugy, hogy az ékszerész hamisak voltak.
— Hamisak? kiáltotta Zimmermann s megtanorodott. Az én leányom s hamis ékszerék! Istenem! Erre a rettenetes fölfedezésre már bekövetkezett az, amiről félt az ékszerész is s mindenki, aki e történetet olvassa.

A milliómost csakugyan megütötte a guta.
— **Gross aszfaltbetyárok.** Meglehet, hogy Kievből nincsen is aszfalt, hanem azért aszfaltbetyárok, ugylászik mégis akadnak ott is. Ezt a dilemmát a kievi rendőrségnek egy rendelete ébresztí föl bennünk, még pedig olyan rendelet, mely az ottani leánygimnázium belső ügyeit szabályozza — az utcán. Különbösen hadd szóljon maga a kievi rendőri úkáz:

A kievi leánygimnázium igazgatósága városzobát köteles berendezni oly családtagok vagy a családok részéről kiküldött cseledek számára, kik a serdülő leányokat az iskolából hazakísérik. Amennyiben pedig ezentul is ismétlődnek, ami már eddig is igen gyakran megese, hogy az iskolából kiseret nélkül hazatérő fiatal lányok akár fiúk, akár férfiak az utcán megsejölítják és illetéktelen kiseretképpen hozzájuk csatlakoznak, az illetékek sereiben a legszigorubbban fog a rendőrség eljárni. A rendőrség közegei utasítva vannak, hogy az ilyen tolatkodó kisereteket minden kérdészködés nélkül letartóztatassák és a legközelebbi rendőrállomásra bekiseréjék.

Tehát Kievből meg fogják kiseréni azokat akik mindenképpen kiserégetni akarnak. Homeoopathikus gyógy mód, bizonyosan használni fog.

— **Tűzek.** Az óbudai hajógyári szigeten lévő katonai raktár az éjszaka kigyuladt. Az öt méter hosszú deszkaház hamarosan lángba borult. A második és harmadik kerületi tűzörség vonult ki a tűzhöz, amely a közel lévő hajógyárat nagyon veszélyeztette. Hosszas munka után sikerült a tűzoltóknak a tűzet lokalizálni. — Az éjszaka tíz volt még Schrauhöl János Kisváros-utca 3. számú házában is, ahol egy kémény gyuladt ki. A VIII-ik kerületi tűzörség oltotta el a tüzet.

— **Rendőri hírek.** Az új temetőben tegnap egy csecesmő holttestere akadtak. Bevitték a törvényeszkői orvostani intézetbe. — Az éjszaka az állatkert előtt egy földalatti villamos kocsi összeütközött egy városi villamos kocsival, amelynek az eleje összeesett. Az összeütközés folytán két alkalmaozott megsebesülni. — Ma reggel a Konkordia gőzmalomban Ziana József 21 éves napaszámot elkapta a gépszij és a falhoz vágta. A szerencsétlen ember oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a mentők a Rókus-kórházba vitték. — Rácz Gábor, Röhönög altábornagy lovászát tegnap az Országúton levette a lova. A lovász olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházba kellett vinni. — Haring Mihály 9 éves iskolás fia a Király-utca 87. számú ház lépcső-kariáján csuszka. Közben elvesztette az egyensúlyt, s az emeltről lezúban a lépcsőház kövezetére. Agyrázkódást és súlyos zúzódásokat szenvedett. A Rókusban ápolják. Állapota életveszélyes.

(x) **A Zoltán-féle csukamájolaj iz és szagtalan s tápereje igen nagy.** Arak 2 korona, Zoltán gyógytárában. Budapest, Szabadság-tér.

(x) **Dr. Kovács kézpasztája** félhold védjeggyel valódi. Három nap alatt minden kezét gyöngéddé és jebbé váraszol. Egy tégly 1.20 K. Főraktár: Dr. Kovács gyógytára, Budapest, Gyár-utca 17. „Toilet titkok” kívánatra ingyen.

(x) **Vásároljanak osztályosjegyeket** Lukács Vilmos bankházában, Budapest, V. Fűrdő-utca 10. Egy egész a 12 kor, 1/2 a 6 kor, 1/4 a 3 kor, 1/8 a 1:50 kor.

(x) **Kérjünk mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E. gyűjtőt.**

A főváros a hercegprimásnál.

Budapest, november 7.

A székesfőváros törvényhatósága utolsó közgyűlésében elhatározta, hogy Vaszary Kolos hercegprimást tisztelettelős primási jubileuma alkalmából üdvözölni fogja. Az erre vonatkozó közgyűlési jegyzőkönyvet a törvényhatóság küldöttség ma adta át a bíboros hercegprimásnak. A küldöttséget Márkus József főpolgármester vezette s tagjai voltak: *Halmos János* polgármester, *Matyuska Alajos* alpolgármester, *Sipőcz László* arvaszéki elnök, *Rényi Dezső* főjegyző, *Gombóri Tivadar*, *Heltai Ferenc*, *Radozca János*, *Poltényi Géza*, *Kirner Károly* apátplébános, *Kurz Vilmos* plébános, *Bán Sándor*, a ferenczrendiek tartományi főnöke, *Tenczer Pál*, *Morzsányi Károly*, *Hüttl Tivadar*, *Springer Ferenc*, *Boross Soma* és *Glück Frigyes*. A küldöttség a városban gyülekezett s aztán átment a hercegprimás budai palotájába, ahol Márkus József főpolgármester a következő beszéd kíséretében nyújtotta át a közgyűlési határozatot:

Főmagassága bíbornok, hercegprimás, esztergomi érsek ur! Kegyelmes főpásztorunk! Budapest székesfőváros törvényhatósága mult hó 30-án tartott közgyűlésében egyhangulag elhatározta, hogy emnenciát hercegprimás és esztergomi érsekkel történt kinevezetésének tizedik évfordulója alkalmából ugvis mint törvényhatóság, ugvis mint kegyur lelkesedésének nemes herével üdvözli és további hasznos működésére az Egék Urának áldását kéri. A midőn emnenciát előtt megjelentünk, hogy közgyűlési jegyzőkönyvünknek ezen határozatról szóló kivonatát ünnepélyesen átnyújtjuk, nem csupán azon megfizetés kötelesség teljesítése vezetett bennünket ide, amelyet nyert megbízatásunk rőt reánk, hanem idevezettek bennünket egyuttal a határlan tiszteletnek, becsülésnek és szeretetnek igaz, őszinte érzelmei, amelyeket emnenciának magas személye iránt vallás- és felekezeti különbség nélkül a székesfővárosnak minden egyes polgára híven ápol szívében. Es méltán! Emnenciának kiváló egyéni tulajdonságai, amelyek szokatlan lényenyl ragyognak be a széket, amelybe felséges királyunknak, leg-obb kegyurunknak bizalma bűtött: a mély vallásosság és lankadatlan buzgóság, amelyvel Isten dicsőségén s a katolikus egyház javán munkálkodik; a tántorítatlanság, amelyvel országunknak, édes hazánkunk őseink herével és veritékével megszentelt földjéhez ragaszkodik; a meleg szeretet, amely minden cselekedetéből, hiteiből, nemzetéhez intézett minden szótából hatalmasra és gyöngére, gazdagra és szegényre, boldogra s boldogtalnra egyaránt szétáradt, — emnenciát apostollá avatják, a hitnek, a hazaszeretnek, a békének, a türelmességnek s az emberszeretnek igaz, tenköt apostolává. Istennek hü szögeje, hazánkunk hü fia s a oltaron, amelyen áldoz, egyenlő lényenyl ragyognak a kereszt s a korona; a vallásnak és a hazának jelvényei. Dicső elődeink méltó utóda, utódnak méltó példányképe. Diszo egyházának, büszkesége nemzetünknek; kiért buzgó áttatalt emelkedik föl szívünk és lelkünk a mindenség urához, a kegyelemnek örök forrásához, kérve őt: áldja meg az ő buzgót, az ő hűségét és igaz szolgáját, áldja meg erővel, egészséggel, hogy egyház és haza meg évek hosszú során át lehessenek részesei bölcseségtől, jóságától és szeretetűl áttatott munkássága gazdag, ádámsthozó gyümölcseinek. Isten tartsa, Isten őssze emnenciát!

A küldöttség éljenzése után Vaszary Kolos hercegprimás a következőket válaszolta:

Ha tiszévi primáságom alatt tettem olyat, amit a székesfőváros közönsége elismerésre méltónak itél, ugy az primási működésemnek egyik

legezobb jutalma. A székesfőváros közönsége előtt tíz évvel is szives volt engem üdvözölni s mondatom, hogy a lejolyt időszak alatt bár sok és nagyfontosságú ügyben volt alkalmam a főváros közönségével érintkezni, soha a székesfőváros közönségével a legeszekebb konfliktus sem merült föl. Esedezem, kegyeskedjenek engemet a jövőre is támogatni, de csak akkor és addig, amikor és ameddig hazámnak és egyházamnak szolgálhatok.

A főpolgármester ezután egyenkint benutatta a hercegprimásnak a küldöttség tagjait s a tisztelegés a hercegprimás életével végződött.

Lesbos—Mytilene.

Budapest, november 7.

Lesbos szigetének ahhoz a szárazföldre mélyen benyúló öbléhez, amelyet tegnap óta Franciaország uszó elcvárjai tartanak megszállva, köteznonyolcszáz esztendővel ezelőtt megtalálták az utat az aeolok sokevezős tengerszélő hajói. A thessaliai földről vonultak oda, hogy új hazát alapítsanak. Hogyan lettek urrá a benszülöttek fölött, hogyan építették városaikat, a közeli kiszásliai partokra hogyan kelték át és ott hogyan győztek véres esatáiban, minderről sok szépet regéltek a késő nemzedékeknek szájról-szájra adott dalai Achilleusről, a myrmidonok királyáról s az atridák bosszuhadjáraitól.

Brisatól, a lesbiai vástóli, kapta nevét a szép Briseis, akinek birhatásáért Ilión két leghatalmasabb legyőzője vetélkedett s Agamemnon egyik unokáját, Pentilost, aki fia volt Orestesnek, ös- apjaként ünnepelte Mytilene királyi nemzetsége. Ábban az időben, mikor ezek a hősi dalok homéri eposzszá váltak, Lesbos virágzásának tetőpontján állott. Trója partjai az ő fajedelmeinek hatalmában állottak s hajói és páncélok burkolt harcossai nagyon ismeretekesek voltak az északafrikai partokon. Városai közül kettő fejlődött hatalmasan; északon Methymna s délkeleten a gazdag Mytilene, amelynek sorsa később az egész sziget történetére nagy befolyással volt. A hetedik században ott döntötte meg a nemesség a királyságot. Vad és véres pártharcok között tűnik föl a törvényhozó Pittakos hatalmas alakja. Az ő működése példaadó volt egész Hellas előtt, őt a hét böles közé számították. Az előkelő nemzetségek határt nem ismerő uralmi vágya elé tartotta a városi közönségnek szigorú követelményeit. Ugy magasztalják őt, mint a polgári viszonyok rendezőjét. Erős és igazságos uralmának szép jutalma is volt. Visszahívhatta a nemes törzseket, amelyek zugolódva mentek a száműzetésbe. S a hazatérők közt két kiváló költőt is találunk: Alkaiost és Sapphot. Dalai a legszebbek, mik hellén ajkáról elhangzottak s művészi formáik követőkre találtak tul Hellász béreicin is.

Mikor a nagy perza király hatalma az aegai tenger keleti partjait is elérte, Mytilenének is meg kellett előtte hajolnia. Dárius flottájához tekintélyes számú hajóval járult. De a fölkelő jónok soraiban is küzdöttek polgárai s egyizben perzsák és feniciak a szigeten borzalmasan álltak bosszut megbizhatlan magatartásuk miatt. A dicsőséges tengeri diadal, amelyet 479-ben Kr. e. Mykalónél arattak a hellének Mardonios fölött, a lesbiai városoknak ismét meghozta a szabadságot; ők is odataroztak a perzsák ellen alakult delosi szövetséghez, amelynek székhelye Athén lett. S az attikai államférfiak okos politikája a következő évtizedekben Athén uralma alá hajtotta a szövetségestársak legnagyobb részét; csak kevesen — köztük Mytilene is — tartották meg függetlenségüket. S a hegemoniáért való küzdelemben, amelyet Athén Spártával vívott, a mytilenai nemes törzsek titkon kacérkodtak a spártaisakkal. Amde a háború második évében ezt valaki Athénnek elárulta, mire Mytilene és Athén közt nyíltan is kitört a háború. Az attikai hajóraj megjelent Mytilene előtt, de nem ért célit, mert a város jól föl volt szerelve s élelmiszer is volt bőven. S ha a spártai segítség idejekorán érkezik, esonyán jart volna az athéni hajóhad. De későn jött a segítség s rosszul is vezették, ugyhogy később egészen sorsára is hagyták a teljesen körülerített várost. Az athéniak, akiket a Mytilene hatalmára és vagonára irigy Methymna is segített, biztosra vették a dolgukat. A kétségbeesett mytileneki utolsó kísérlete a város elesét meg sietteté is. Kirohanásra határozották el magukat s o célból a kispolgárokat is elláták fegyverzettel. De ezek ekkor fellázadtak, uggy, hogy az arisztokraták elhatározták a kapitulációt. Pakes, az athéni hadvezér megígérte, hogy nem ül törvényt a lázadók fölött, mielőtt Athénből nem kap utasítást. A kapuk tehát kinyiták s a bevonuló athéniak a kormány legelőkelőbbjeit az oltalmat nyújtó oltárkö lépcsőfokain ülve és reszketve találtak. Ezer arisztokratát küldött Pakes Athénbe s velük a hirt, hogy az egész szigetet leigázza. A szövetségűt lesbosiak fölött az athéni népek kellett itélnie s a demokrácia akkori vezére, Kleon, hogy

népszerűségét emelje, ebben a pörben akarta a bosszúra éhes nép szenvedélyét kiéleltetni. A sziget elfoglalása sok pénzbe került s azt itthon megérették. S mikor Kleon indítványozta, hogy ne csak az ezer foglyot, hanem Mytilenének minden fegyverforgató férőfűját végezzék ki, a többi pedig rabszolgául adják el, indítványa mindjárt többségre talált. Hiába szóltak ez ellen a mérsékeltbb pártok emberei; Kleon indítványát elfogadták s erőkkel rendezetben értesítették Pakest. De éjjelen át sokaknak megváltozott a hangulata. Megbánták sokan, hogy ilyen borzalmas indítványra adták szavazatukat. S másnap igyekeztek olyasvalamit csinálni, ami eddig még soha sem történt: a tegnapi határozatot megdönteni. Heves szóharc keletkezett Kleon és a mérsékelttek között s végül az új szavazásnál kis többséggel győzött a mérsékelt pártja, bármennyire furlangoskodott is a ravasz Kleon. Az ezer foglyot természetesen nem lehetett megmenteni, de a többi mentve volt. Es gyorsan vitték a hirt a szigetre, hogy megelőzzék Pakes véres munkáját. De azért Mytilene elég súlyosan bűnhődött. Elpusztult az arisztokráciája, odaveszett a flottája s földjét attikaiak közt osztották szét, akiknek az eddigi tulajdonosok még haszonbért is kötelesek voltak fizetni. Mytilene és Lesbos politikai hatalma ezzel örökre meg volt törve.

A görög történet későbbi korszakaiban Lesbos az aegaei szigetvilág sorsában osztozik. A hatalom birtokosai változnak s velük változnak a függőség formái is. A macedon királyság feltörő hatalmához Lesbos közel áll. Sándor törzskarának két legkiválóbb tisztje Mytilenéből származott. A nagy király utódainak háborúi Lesbos számára a szabadság türhető mértékét teremtték. A Kr. e. második század végén már római fenhatóság alatt találjuk Lesbost. Állásfoglalásáért Mithridates mellett szigorúan megbüntetik s csak a Mytilenéből származó irónak, Theophanesnek barátsága Pompejusszal adja vissza a városnak újra autonómiáját. A sziget már régen híres volt természet szépségeiről, városaiban élénk volt a forgalom, diésérték pompás építményeit s az ottani társadalom izlését és műveltségét. Pompejus csodálta Mytilene közszínházát s a triumvir illyet akart Rómában a Tiberis partján építtetni. Vergilius *Georgicon*-jában diéséri Lesbos csodás venyigéit és Horatius egyik ódájában Mytilenéről úgy szól, mint a kéj-utazások legkedveltebb célpontjáról. S Longus híres pásztorregényében, a *Daphnis és Chloeben* színes ecsetelést találjuk Lesbos pompás erdőinek és dusan termő rónáinak.

S azután egyszerre összeomlik ez az antik világ. Lesbos sorsa a 14-ik századig szorosan összefügg a keletromai impérium sorsával. Velence uralma idején Lesbos a köztársaság egyik hűbéresének uralma alá kerül, majd később egy genauai herceg tulajdonává lett. Ennek a *Gattilusio* nevű hercegnek családja — úgy látszik — erélyesen és tetterővel uralkodott tizenegy évtizedig, míg az ozmánok elnyomulása el nem sörpé őket. Konstantinápoly leigázója az utolsó herceget, aki előbb gazdag adóval akarta megváltani önállóságát, majd pedig hőiesen védekezett Mytilenében, a börtönben megfojtotta s így a sziget a török hódoltság borzalmas korszakába jutott.

A török uralom szomorú annaleseiből kevés a följegyzésre méltó. Csak késő századok mulva cseng föl újra Mytilene neve egy világtörténeti eseménynyel kapcsolatban. 1821-ben, június 8-án ott arattak fényes győzelmet a török flottán a függetlenségükért küzdő görögök. S a szép, kékvízű aegaei tenger szigetein ezóta véget értek a vallási, nemzetiségi és kulturális elnyomatásnak nehéz napjai.

Lipótnak pénz kell.

— Jelenet. —

A belga király Amerikába utazott, hogy ottani bankároktól pénzt szerezzen.

Lipót: Jónapot, bankár ur!

A bankár: Jónapot. Kihez van szerencsém?

Lipót (félre): Megpróbálok inkognitóban maradni! (A bankárhoz): Magasrangú belga államhivatalnok vagyok. aki azért jöttem...

A bankár: Sejttem, hogy miért jött. Mit szól ehhez a pompás időhöz? Novemberben vagyunk, s az idő olyan enyhe, mintha szeptemberben lennénk... Mondtam is a feleségemnek: „te asszony...”

Lipót: Igen, igen. De hogy a dologra térjek, közbe kell vágnom. Az utóbbi időben a belga pénzpiac...

A bankár: Tudom. Pang. Hát hol is hagytam el? Azt mondom a feleségemnek: „te asszony”, ma délután...

Lipót: A belga pénzpiac pang, ön eltalálta. Seholy semmi pénz. Már a nyáron...

A bankár: Oh, a nyáron! Képzelve csak, kedves

uram, olyan meleg volt mifelénk a nyáron, hogy a feccéké rüptükben kapták a napszúrás. Ugy potyogtak, hogy szinte szomorú volt. Ilyen meleg nyárra a legöregebb emberek sem...

Lipót: A legöregebb embereknek sincs pénzük. Minden forrás kiapadt, minden pang, pedig nekem nagy szükségem lenne különféle beruházásokra...

A bankár: Ruha, ruha... Aprópó, hol csinálhatja a ruháit? Régi láttam ilyen fess zakkót.

Lipót (keserűen): A szabóm sincs kifizetve.

A bankár: Mint látni, ön görösen ragaszkodik a témájához. Nem veszi észre, hogy én viszont görösen távolodom tőle?

Lipót (fanyarul): Bizony észreveszem. Hát nincs remény?

A bankár: Remény, az van, csak éppen pénz nincs.

Lipót (félre): Ki kell lépnem az inkognitóból!... (fennhangon): Tudja-e, ki vagyok én?

A bankár: Nem.

Lipót (bűszkén): Én második Lipót, belga király vagyok!

A bankár (hüledzeve): Hogyan?... Ön a király?... Mért nem mondta ezt mindjárt? Óh, félség!...

Lipót: Mert próbára akartam önt tenni. Tudni akartam, hogy adna-e pénzt, ha csak egyszerű hivatalnok volnék!

A bankár: Ön rosszul számított.

Lipót: Hogy-hogy?

A bankár: Csak úgy, hogy mint hivatalnok, talán kapott volna. De mint Lipót belga király... (nevetni kezd).

Lipót: Hogyan?

A bankár (nagyokat nevet): Nem ettem kelét, hogy önnek pénzt adjak... (nevet). Próbára akart tenni! Hehe! Na, rég röhögtem ilyen jót!...

— o. —

Alku a halállal.

— Li-Hung-Csang halálára. —

A halál:

Nagy mandarin, eljöttem érte!
A hová oly sok eszár költözött,
Ahol örökké kék az ég
S zöld szigeten krizantémum virít,
Hol az erika rózsás bokrain
Ezerszínű kolibrihad szökel,
Jelöltem ki, nagy mandarin, helyed!

Li-Hung-Csang:

Hol minden oly csudás, az nem az élet!
Miért menjek tavaszba, fénybe véled?
Miért lakjam fönn a rózsás egen,
Mikor olyan sok vétkem van nekem?
Bár a nevem száz mértőldre ragyog,
Azért én bűnös, nyomorult vagyok.
A meny diéső, ott élhetni remek,
Oda költöznek a jó emberek,
De ah! Halál, ily nyomorútt, szegény,
Mint én, maradon itt a földiekén,
Viselje súlyát bűnös életének
S ne zengjen néki fönt se lant, se ének!

A halál:

Nem vagy te rossz, a menyben van helyed.

Li-Hung-Csang:

Örülök, hogy beszélhetek veled!
Különben is, olvastál hírlapot?
Már egy éve azt írták, hogy halott
Az öreg Li. Mindenki elisíratta,
Azt írták, hogy ő volt a honnák atyja.
Aki halott, az már többé nem él,
Egy csöppet sem több már a semminél.
Egy halottért nem jön csak a Halál?

A halál:

Az kaesa volt. A végzet most talál.

Li-Hung-Csang:

Már nyolevan évnék terbe nyomja vállam.
Oregségemre száz bút, bajt találtam,
Gyermekeim elhagytak, szerte mentek,
Tanuja voltam sok vad küzdelemnek,
Mindenki gondot, fájdalmat szeroz.
Lásd, meghaltam, mert mondd csak, élet ez?

A halál (töprengve):

Nem, ez nem élet? De nem is halál?
Él, vagy meghalt? Konuocse, nem tudom!
Ha meghalt, nyugton eltávozhatom,
De hogyha él, úgy magammal viszem.

(Ravaszkodva):

Miért is búsulsz, édes jó barátom,
Fáj, ha orcadat eiboru va látom,
A gond, a baj jóra sohsem vezet,
Ah, öregem, nyugtd baráti kezéd...
(Li-Hung-Csang gyamullamú kezét foa véle. Összerogy.)

Li-Hung-Csang (haladokolva):

E kézszerítés, ah! ez ölt meg engem,
Oh, utolért a sors! Csapdamba estem.
Mert idáig az esett össze holtam,
Kit ölelőn, hívó karomba vontam...
Khina! emléküi azt hagyom terád,
Száz ellennél rosszabb egy jó barát.

— d. —

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Nemzeti Színház.** A *vörös talár* mai előadásának az volt az érdekessége, hogy a beteg *Márkus* Emilia helyett *Hegyesi* Mari játszotta Yanetta szerepét. Az igazgatóság hálás lehet iránta, mert készsége darab-változástól mentette meg; és a közönség sem zúgolódhatik, mert ez a doubleure kielégítő. Yanetta makacs, fanatikus tagadását a vizsgálóbíróval szemben erős hangon, hatatosan emelte ki; és az is jól sikerült, a mikor kacagott, ujjongott örömeiben, hogy a férje ártatlan. Ereje itt szárnyalt legmagasabbra. A felvonás végén, amikor küzd a csendőrkkel és vad sikolással fetreng a földön; energija már lankadt. Elődjé éppen a befejezés borzalmas hatását aknáta ki temperamentumának mindent magával ragadó forróságával. A végső fokozat szenzációs hatása ezáltal redukálódott, de a közönség így is érezte a záró jelenet zaklató, idegrázó voltát és *Hegyesi* Marit kitünő partnereivel, *Berepivel* és *Gállal* együtt négyezer kitapsolta. (d. e.)

**** Üzenet a Marsból.** A *Vigszínház* legközelebbi ujdonságát, az *Üzenet a Marsból* című látványos színművet, amelyről már tettünk említést, *Gauthony* Richard, az amerikai írói gárda egyik legkiválóbb tagja írta és magyarra *Fái* J. Béla fordította. Az ujdonság előkészületei annyira haladtak, hogy ma már díszletekkel és zenekarral próbáltak a darabról. Kipróbálták a világlátási hatásokat is, amelyeknek fontos szerepe lesz a darab látványos részeiben. Csak a villamos világítás teszi lehetővé az oly gyors színváltások bemutatását aminőtök a színmű igényel. A színpadnak külön főszereplést teszi szükségessé egy földrengés-jelenet, amely a Mars hírnökének megjelenésével jár. Az ujdonság jóformán az egész művészi személyzetet foglalkoztatja; azonkívül betlehemesek kórusa és nagyszámú statisteria élénkíti a tömeges jeleneteket. Említettük már azt is, hogy a színmű főszerepét éppen most *Hawtrej* Charles, az amerikai színpad egyik legkiválóbb színművésze játssza óriási hatással. A *New York Herald* legújabb száma egy érdekes beszélgetést közöl melyet *Hawtrej* a lap egy dolgozóitársával folytatott az *Üzenet a Marsból* című darabról. A beszélgetésből közre adjuk a következőknek érdekelten részt:

— En voltam az, — mondta *Hawtrej*, — aki a londoni *Prince of Wales* színház számára elfogadtam a darabot. Megvallhatom önnek, hogy nagyon nehezen határoztam el magamat erre. A darab alapszemje nagyon tetszett nekem, de nagyon is melodramatikusnak tartottam. Első ízben vissza is utasítottam és csak két évvel több szántam rá magamat, hogy még egyszer elolvassam. Elfogadtam aztán, de jól tudtam, hogy merész kísérletbe fogtam. Vagy nagy siker, vagy nagy bukás lesz a vége. Szerencsére az előbbi kivételkezett be. A színészabonát teljesen igazolta a siker, mert hát kollégáim nagyon féltek az ujdonságtól. Aztán meg illendően a kisebb-nagyobb balesetek. A földrengés jelenetben mindjárt a második előadásban kifocamodott a karom. De azért tovább játszottam. A villamosság megtagadta a szolgálatot és kevéssel a bemutatás után négy napig nem játszhattunk. Pedig színházi ember tudja, mit jelent az, ha egy darab előadásainak sorozatát váratlanul megszakítják. Tíz napig Viktoria királynő halála előtt az akkori walesi herceg óhajára elő kellett volna adnunk a darabot *Sandrigghamban* a háboru-alap javára, de a királynő hírtelenül egy rosszul lett, hogy az előadás abban maradt. Az *Üzenet a Marsból* nagyon elűt minden drámától. Barátaim erősen lebeszéltek róla, de engem éppen az izgatott és az eredmény teljesen igazolt engem. Londonban ötszázötvenzer játszottam Horace szerepét.

**** A Népszínház új tagja.** A *Népszínház* igazgatósága, a *Katalin* című eredeti operettben elért sikere után, *Zúháné* S. Vilma asszonyt tagjai sorába szerződtette. A művésznő legközelebb a *Modell*, a *Cigánybáró* és a *Kisasszony feleségem* című operettekben fog bemutatkozni; az évad folyamán pedig néhány már elfogadott eredeti operett főszerepét fogja kreálni.

**** Fáklyázene egy zeneszerzőnek.** *Dvorzák* Antal, a hírneves cseh zeneszerző tegnap töltötte hatvanadik születésnapját. Ebből az ütehből a Prágában lakó zeneszerzőnek fáklyázsenét rendeztek, amelyen óriási közönség vet részt.

**** Vendégszereplés.** *Fedák* Sári kisasszony, akit zsufolt házak mellett történt pécsi vendégjátékai alkalmával valóságos ünnepekkel, holnap már a szegedi színházban játszik a *Gélekben*. Fellép még két.

szere: szombaton a *Marjolénban* és vasárnap a *Három pár cipő* című bohózatban.

**** Leégett színház.** Szükszavu kábeltelegramm jelenti, hogy a new-yorki Bourley-színház leégett és tíz színész a lángok közt lelte halálát. A lányok közt halt meg *Bonne Klára* német színésznő is, aki a Bourley-színházban vendégszerepelt.

**** A vidéki színészet nyugdíjalapja.** *Ditrői Mór*, az *Országos Színész-Egyesület* központi tanácsának elnöke a következő nyilatkozatot közreadására kér bennünket:

Az *Országos Színész-Egyesület* igazgató tanácsa nevében kijelentem, hogy a tanács a nyugdíjintézetet vagyonával semmiféle spekulációba nem bocsátkozott és hogy ez a vagyon szigorúan az alapszabályok szerint kezeltek.

Ditrői Mór
elnök.

**** A Zenelap jubileuma.** A *Ságh József* jeles szerkesztésében megjelenő *Zenelap* megérte tizenöt éves jubileumát. Ez a másfél évtized legfőbb bizonyítéka annak, hogy a jubiláló újság kitűnően megfelelt hívatásának. A jubileum ötletéből több előkelő zene-művész és zeneszerző, élükön *Gobbi Alajossal*, Major J. Gyulával és *Vavrincef Mórral*, az újság érdemes szerkesztője *Ságh József* tiszteletére barátságos lakomát rendeztek a Fiume szállóban. A vidám hangulatban lefolyt lakomán több felköszöntőt mondtak az ünnepeltre. Végül Major J. Gyula egy *Abrányi-alap* megteremtését indítványozta. Az alapra rögtön meg is kezdték a gyűjtést, amely szép eredménnyel járt.

**** Városligeti Szinkór.** Érdekes vendégfellépések lesznek 10-ikén, vasárnap, a Városligeti Szinkórban. A *piros helytől* *Pápay Lajos* *Pápay Keresk* *Antonia* és fia *Pápay Lajos* lépnek fel. *Pápayé*, aki a debreczeni színtársulat volt hosszabb ideig jeles primadonnája, Zsófia asszony szerepét játssza. *Pápay Lajos*, *Solymsó* Elek színészkollegájának volt egyik kitűnő tanítványa, aki a legutóbbi vizsgán nagy feltűnést keltett szépen esengő bariton hangjával. A talentumos fiatal színész *Kóza Gyurkát* adja.

**** Brioux betiltott darabja.** Említettük, hogy *Legyes* szépművészeti miniszter betiltotta *Brioux: Romlott férfiek* című legújabb drámájának előadását. A francia szerzőt *Berlinben* érte ez a kelemetlen hír s azonnal hazautazott *Párisba*, hogy személyesen járjon el darabja ügyében *Waldeck-Rousseau* miniszterelnökénél. *Berlinből* való elutazása előtt egyik *berlini* újság dolgozóitársaság meginterjúvolta *Brioux-t*, aki miután megvédeni igyekezett azt a túlkönyves thémát, amelyet darabjában leidozozott, a betiltásra nézve, a következő nyilatkozatot tett:

— Tudomásom veszem a betiltást és nem reménykedem benne, hogy a főlévelőkkel való tárgyalásaim révén fellüggesszék a tilalmat. De legközelebb kivonatom drámámat s ha ki lesz nyomva, talán 'feljavasít' rendezek majd belőle a *Théâtre Antoine* színpadán, illetékes jury jelenlétében; a jury ítélete azután jölesz elégtétellel lesz majd nekem.

Nem érdektelen egyébiránt, hogy *Alexandre Hepp*, a *Figaro* dolgozóitársaság nyílt levélben azzal vádolta *Brioux-t*, hogy a *Romlott férfieknek* nemcsak az a gondolatát, hanem az exoziczióját is az orvossal való jelenlést egyszerűen az *Épuió* című regényéből hódította át. Heppnek ez a regénye éppen most jelent meg a huszonegyedik kiadásában s ő maga is átdoigazította a színpad számára. Tiltakozik tehát *Brioux* darabjának az előadása ellen. *Brioux* a vádra azzal felel, hogy szívesen aláveti magát bármily irodalmi bíróság ítélletének.

**** A Tarka Színpad megnyitása.** November 10-án este lesz a *Tarka Színpad* első előadása a Fővárosi Oréumban. A megnyitó estén a helyi arakat mérsékelten jellemelik s a tiszta jóvedelmet a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete és az Országos Színészegyesület nyugdíjalapja közt osztják meg.

**** A felszabadult Takácsok.** *Hauptmann* Gerhartnak a *Takácsok* című híres színművét, amelynek előadását nagyon sok német színpadon a cenzura betiltotta, többek közt *Drezdában* is ez a sors érte. Mint most egy *drezdai* távirat jelenti, az ottani legfelsőbb közigazgatási hatóság a tilalmat megszüntette s a *Hauptmann*-darab ott legközelebb színré fog kerülni.

**** Galdos Elektra Hamburgban.** *Perez Galdos* spanyol drámaírónak *Elektra* című drámája, amely annak idejében nagy zavargásoknak volt oka Spanyolországban legközelebb színré kerül a *hamburgi Centralhallen*-színházban.

**** Hennings asszony Németországban.** *Hennings* asszony, a skandináv Ibsen-színésznő, aki legutóbb óriási sikert aratott *berlini* vendégszereplésével, mint egy *koppenhágai* távirat jelenti, meghívást kapott egy németországi körútra. A körút tit nagyobbné német várost foglalna magában.

**** Mascagni első operája.** *Mascagninak* *Ratcliff* című, négyfelvonásos dalművét, mely első műve volt a neves zeneszerzőnek, a napokban előadták egyik római színházban. A dalműnek szép sikere volt. Eddig csak *Milanóban* került színré, hat estendődel ez előtt.

**** Esti hangverseny a Telefon Hírműködésben.** A *Telefon Hírműködés* szerkesztője ma este nagy házihangversenyt rendez a *Telefon Hírműködés* előzetesnek szorokoztatására. Közreműködésüket a fővárosi író- és művésztársulat következő kitűnő tagjai nyújtják meg: *P. Bartók* *Viktória*, *Basch Nelly*, *Hettyey Aranka*, *Korányi Frída*, *Leopold* *Franciska*, *Mészáros Gizella*, *Szilágyi Bárdossy Ilona* és *Valent* *Vilma* úrnok, *Czanner Lajos*, *Hegedűs Ferenc*, *Kertész Odón*, *Körösmezőy Gusztáv*, *Kürthy Emil*, *Kürthy György*, *Mihályi* *Ferenc*, *Ney Bernát*, *Ódry Zsuzs*, *Rexa Dezső*, *Szilágyi Gyula* és *Zöldi Marci* úrnok. A hangverseny fél 9 órakor veszi kezdetét. — A hangverseny után 10 óráig az est folyamán érkezett legújabb híreit olvastatja fel a beszélő újság szerkesztő-

sége, majd még 10 órától 11-ig cigányzene lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az Emke-kávéházból közvetít a *Telefon Hírműködés*, ahol *Róca* *Gyula* bandája hangversenyzet *Zöldi Marci* közreműködésével.

Jókainé ellen.

— A félbemaradt pozsonyi vendégjáték. —

Budapest, november 7.

Jókainé Nagy Bella, a koszorus író ifju felesége, akinek ma este kellett volna fellépnie *Jókai Mór Dalma* című színművében, hirtelen félbeszakította pozsonyi vendégszereplését és férjével együtt holnap hazajön Budapestre.

Megszakította, jobban mondva kénytelen volt megszakítani vendégjátékát, amelyre nemes, művészi ambícióján kívül semmi egyéb nem sarkalta, mert ennek a minden körülmények közt megbeszélendő ambícióknak szárnyát szegték és az éjszaka sötétjében álakodó utonállók módjára utját állták alacsony lelkekből fakadt és alacsony szenvedélyek által sugallt, nemtelen fenyegetések.

Nem tudunk rá példát a magyar művészet történetében, — hála Istennek. De az, ami *Pozsonyban*, az ősi koronázó városban történt, mindenképpen felháborító és nem is kísértjük meg szavakat keresni elítélésére, mert ceztől a szavaktól még a nyomdafesték is elpirulna.

Azok az alacsony lelkűek, akik a pozsonyi eset mögött settenkednek, vessenek magukra ezért a tettökért. Adjanak számot lelkiismeretüknek, ha még él bennük egy esipetnyi belőle, azért, amit cselekedtek. Gondolják el, hogy egész hősiességek nem állt egyébből, mint abból, hogy sikerült megfélemlíteni egy védtelen asszonyt, aki nem kereste fel a pozsonyi színpadot egyébbért, mint csak azért, hogy egy nemes művészi ambíciójának áldozzon, — de különösen gondolják el azt, hogy ezzel a tettekkel véres sebet ütöttek *Jókai Mór* szívébe, az ősz költő-írányban, aki büszkesége nemzetének, dicsősége hazájának.

A pozsonyi esetről szóló tudósításunk a következő:

Ma reggel kilenc órakor a *Palugyay*-fogadó bér-szolgálya felsietett a II. emelet 53. számú szobájába, ahol *Jókai Mórné* tegnapelőtt óta édesanyjával lakik és jelentette, hogy *Jókainét* Budapestről hívják telefonon.

Jókainé nyomban lement a telefonhoz. *Jókai Mór* szólította:

— Kedves nőm, nem engedhetem, hogy ma este fellépj és folytasd pozsonyi vendégszereplésedet.

Jókainé kértele urát, de hasztalan; *Jókai Mór* hajthatatlan maradt.

Erre *Jókainé* elküldött *Relle Iván* igazgatóért és tudatta vele, hogy *Jókai Mór* megtiltotta neki a mai napon a fellépést. *Relle* a postahivatalába sietett és felhívta Budapesten *Jókai Mórt*; kétszer is kérte a költőfejedelmet, engedje néjét játszani — de sikertelenül.

Délben *Jókai Mór* a következő táviratot küldötte *Relle*nek:

Pozsonyból hazatért barátaimtól értesülve a tapasztalt ellenséges érzületekről nőm ellenében, nem engedhetem meg, hogy feleségem a pozsonyi színpadon többé fellépjen. Kérem ezt a színházzal tudatni.

Hive

Jókai Mór.

A távirat délután negyedél órakor érkezett a színházhoz.

Az igazgató azonnal levette a műsorról a mára hirdetett darabot, *Dalmát*, *Jókai Mór* drámáját.

Az utcai színlapokon azonnal beragasztották a *Dalma*, *Jókainé Nagy Bella* második, utolsóelőtti fellépésével hirdetett előadást a *Nóra* színpadjaival.

Relle Iván délelőtt tíz órakor találkozott *Kuesera* főkapitánnyal és azt kérdezte tőle, van-e tudomása róla, hogy tünetés készül *Jókainé* ellen?

A főkapitány azt felelte, hogy semmiféle tünetésről nem tud.

Délben a főkapitány értesítette *Relle*t, hogy *Budapestről* a mai előadásra hat páholyt foglaltak le s félt, hogy tünetés lesz.

Nemsokára aztán arról is értesült *Relle* igazgató, hogy *Jókai* határozott kívánságára *Jókainé* ma nem fog fellépni *Dalmában*.

Jókai Mór a déli vonattal megérkezett *Pozsonyba*, attól tartva, hogy feleségét pozsonyi ismerősei mégis rábeszélte a fellépésre. Akkor már az egész városban nagy volt az izgatottság és szűrtében beszéltek, hogy tünetés lesz *Jókainé* ellen a színházban.

A magyarok körében azt mondják, hogy az agitáció nem a pozsonyi antisemita táborból indult ki. A *Westungarischer Grenzboten* mai számában *Simonyi*, az antisemita-párt bevallott vezetője, figyelemzeti híveit, hogy nem szabad a költőkirály felesége ellen tünetés, alább pedig remisszenenciákat ír le a 60-as évekből, amikor ő *Jókai Mórral* váltva dolgozott *Horn Ede* érdekében.

Pozsonyban uton-utfélen beszéltek, hogy a tünetés, amely *Jókainé* ellen készült, *Budapestről* indult ki.

Kiküldött tudósítónk *Pozsonyból* a következőket telefonozta:

Este egyegyed kilenckor érkeztem *Pozsonyba*. Egyenesen a *Zöldfa*-fogadóba mentem *Jókai*ekhoz. A legnagyobb nyugalomban, jókedvben találtam együtt a *Jókai*-párt. De úgy láttam, hogy erőszakolják magukra a nyugalmat, nehogy busítsák egymást.

— Hogyan értesült, méltóságos uram, a készülő tünetésről? — kérdeztem *Jókaitól*.

A költőkirály így felelt:

— Képzheti, hogy meg akartam tudni barátaitól, akik nőm első fellépése alkalmával *Pozsonyban* voltak, vajjon mi igaz az állítólagos tünetésből. Így értesültem arról, hogy két éretlen fiú tünetett nőm ellen a színházban. Mikor azonban ma táviratoztam *Pozsonyba*, hogy nem engedem feleségem ma is játszani, még sejtelmom sem volt arról, hogy erre az estére is tünetés készül.

— Hogy értesült a méltóságos uram arról, hogy mégis tünetés fog a méltóságos asszony ellen?

Jókai Mór így válaszolt:

— Egy barátom ma megjelent lakásomon, még melletti nőmet felszólítottam telefonon és figyelmeztetett, hogy egy *Budapesten* székelő és efféle tünetésben résztvevő egyesület módot talált arra, hogy nőm ellen *Pozsonyban* a *Dalma* mai előadása alkalmával ellenszenves hangulat nyilatkozzék meg. Erre *Relle*nek rögtön sürgönyöztem, aki mindenáron rá akart venni, hogy semmiképpontől álljak el és meg akart győzni, hogy semmiféle tünetésről nem kell félni. De én nem voltam kapacitálható.

— Miért utazott méltóságos uram *Pozsonyba*?

— Attól tartottam — felelt *Jókai* — hogy nőmet pozsonyi barátaink mégis ráveszik a fellépésre és ezt akartam megakadályozni.

Itt *Jókainé* is belevagyott a társalgásba.

— Nem is akarok többé fellépni. Csak azért, hogy az uramat megnyugtassam.

Jókai Mór ismét átvette a szót:

— Az első tünetéssel nem törődtem volna, de most bizonyan tudom, hogy *Budapestről* mozgatják a demonstrációt.

Még megjegyezte *Jókai*, hogy holnap délelőtt hazautazik feleségével.

Relle Iván igazgató kétségbeesésében csak ennyit tudott mondani:

— Kérem, az egész ház el volt adva és most visszahozták a jegyeket. Képzheti a kétségbeesésemet.

Késő éjjel találkoztam egy előkelő pozsonyi úrral, aki nagyon el van keseredve azon, hogy *Jókai Mór*, *Pozsony* diszpolgára, a költő-írány ellen ilyen sértést követtek el. Az illető ur elmondotta nekem, hogy beszélt *Brolly Tivadar* polgármesterrel, aki mindenképpen módot keres arra, hogy *Jókainak* és feleségének elégtételt szolgáltatasson. A polgármester holnap értekezni fog a város vezér-főbírával és felhatalmazást fog kérni, hogy *Pozsony* város nevében bocsánatot kérjen a *Jókai*-pártól.

Jókai Mór névvel ma este a *Zöldfa*-fogadó éttermében vacsorázott. Jókedvűeknek látszottak. A közönség az étteremben tüntetőleg tisztelgett előlük. Tegnap és tegnapelőtt is, amint *Jókai Mórné* az anyjával sétált, a járőkelők mindenféle tiszteletteljesen köszöntötték a költőkirály hitvesét.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A *Szabad Lyceum* tudományt és ismeretet terjesztő társaság ma este *Wekerle Sándor* elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen alapszabályait módosította olyképp, hogy a jövőben karöltve működhessek a kultuszminiszter által e tettebe léptetőndő szabad egyetemmel. Hogy ez az együttműködés lehetővé váljék, szükség volt arra, hogy a *Lyceum* a maga alapszabályait ily irányban módosítsa. A változtatás ki is dolgozta az új alapszabálytervezetet, amelyet a közgyűlés hosszabb vita után ma *Alexander Bernát* néhány jelentéktelenebb módosításával elfogadott.

○ A magyar Történelmi Társulat ma délután ülést tartott báró *Radványi Béla* elnöklése mellett. Ez alkalmattal *Bleyer Jakab* olvasott föl érdekes tanulmányt: *Behem Mihály viszonya V. László udvarához* címmel. A szerző az értekezésében vizsgálja a költő életrajzát s letegette a viszonyát V. László udvarához s végül vizsgálat alá veszi a magyar vonatkozású historikus éneket. Ma a társulat ülésén az V. Lászlóra vonatkozó rész került bemutatásra. A felolvasás után négy új tagot vettek föl a zárt ülésben s elhatározták, hogy a társulat képviselőit magát az 1902 évi tavaszra *Rómába* összehitt nemzetközi történelmi kongresszuson.

○ A *Petőfi Társaság* e hó 10-ikén vasárnap délelőtt 10 órakor az Akadémia elsőemeleti termében felolvasó ülést tart. Tárgyak: 1. A *madonna* (műtörténeli rajz) *Maksziányi Dezső* vendégtől. Bemutatja *Ko-*

roda Pál rendes tag. 2. Tibullus elégiáiból (költemények). Fordította és felolvassa Szabó Endre rendes tag. 3. Áldás és szerencse (regé) Torkos László rendes tagtól. 4. A frakk (elbeszélés) Jakab Odön rendes tagtól. A zárt ülés tárgyai: Tiszteletli tagok választása és a nagygyűlés előkészítése.

Mathematikai verseny. A matematikai és fizikai társulat ma délután báró Eötvös Loránt elnöklété alatt ülést tartott, amelyen Kövesligethy Radó titkár kihirdette a VIII. matematikai tanulmányverseny eredményét. E szerint a versenyre október 12-éig Budapesten 63, Kolozsvárott 9 tanuló jelentkezett s amoit összesen 36, Kolozsvárot pedig 2 dolgozat jött be. A dolgozatokat egy nyolc tagú bizottság vizsgálta meg, amely az első díjra Póka Gyula losonci állami főgimnáziumi tanuló dolgozatát találta érdemesnek (tanár: Winter József és Andrus Pál), míg a második díjat Baranyó Ernőnek, a szolnoki főgimnázium növendékének ítélte oda. Dícséretet nyertek Fayer Béla losonci és Messik Géza budapesti VIII. kerületi főreáliskolai tanulók.

Az utolsó füzet.

— Rudolf trónörökös munkájának befejezése. —

Ezelőtt tizenhat esztendővel Rudolf trónörökösnek az a nagy ideája támadt, hogy valami, terjedelemben, értékben a célhoz illendő hatalmas munkában meg kellene rajzolni az utókor számára a monarchiát. Tervét előbb néhány kiválasztott jó emberével közölte. A magyarok közül Jókai Mórral, aki nélkül elképzelhető se lett volna egy ilyen nagy munka — s mikorra annyira megérett az idea, hogy részletekről is lehetett beszélni nagy ankétet hívott össze a császári és királyi korona várományosa — s megindult a mű kiadása. Ennek tizenhat esztendeje s azóta megjelent huszonegy nagy kötetben az egész hatalmas munka. Most adják ki belőle az utolsó füzetet. A mű története nem olyan sima, amilyen kívánatos lett volna egy olyan nagy alkotáshoz, amely ezer és ezer munkás kezét és gondolkodó agyat foglalkoztatott. A mecenás védnök élete kettétörtött derékban s a gyászban, ami a nemzetet érte, megakadt volna a vállalkozás is, ha a fiu helyébe nem lép az apa. Továbbra a királyi áldozatkészségének hozzájárulásával szerkesztették meg a nagy munkát s a védnök az özvegy trónörökösnek lett. A huszonegy kötetből hét szolt Magyarországról, egy Horvátországról, egy Bosznia-Hercegovináról, van egy általános érdekű bevezető-kötete a munkának s tizenegy könyvben vannak megírva az örökös tartományok.

Az utolsó füzet végére *údosó* van nyomtatva, amelyben röviden összefoglalva a nagy munka története van elmondva. Ide iktatjuk egész terjedelmében megbeszélni tanulva belőle azt a fardhatatlan munkát, amivel megépült a nagy mű:

Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és Képből. Ő császári és királyi fensége néhai Rudolf trónörökös főherceg kezdeményezése mellett és közreműködésével indult meg, folytatott és befejezett gróf Lönyayné Stefánia, belga királyi hercegnő, Szász-Köburg hercegnő védnöksége alatt. A nagy mű be van fejezve, úgy, ahogy azt megdicsőült alapítója megindította, tervezte, irányította az ő szellemének vezérése szerint: az ő felelhetlen nevének monumentális emlékekül.

Huszonegy hatalmas kötet az osztrák-magyar monarchiáról.

A meghívott tudós szakíróiak alakuló-gyűlésén, az elnöklő védnök, Rudolf trónörökös főherceg ő fensége terjeszté elő azt a nagy feladatu tervet mely magasabb eszméket megvalósítani leendett hivatva: az osztrák-magyar monarchia országainak megismerését, hogy teljes képét nyújtsa földrajzának, régészetének, történelmi múltjának, állami alakulásának, alkotmányának, népeletének, szellemi törekvéseinek tudományban, költészetben, művészi és építészeti alkotásokban, gazdasági és ipari munkálkodásában, egész köz-művelődésében.

Ez a nagyszabású terv mulhatlanul követelte, hogy e mű elkészítése a monarchia két állama között két önálló részre osztassék föl s annak végrehajtása a két ország szakíróinak szerkesztésére bízassék. Így jutott a Szent István koronája országainak leírására nyolc kötet, az örökös tartományokéra tizenegy; azonkívül egy közös érdekű bevezető kötet és egy kötet Bosznia és Hercegovinára.

A nagy mű elkészítésére a legilletékesebb írókat kellett fölkeresni, a helyszínére tanulmány végeit kiküldeni, munkátaikat szak tudósokkal felülvizsgáltatni, a rajzokat a leghivatottabb művészekkel fölvetetni és művészi kivitelű metszetben előállítani.

Most az utolsó laphoz értünk.

A befejezett művet hódoló kegyelettel mutatjuk be felséges királyunknak. Az ő legmagasabb helybenhagyásával indult meg a munka ezelőtt tizenhét évvel s királyi parancsszavára

folytatott fenséges kezdeményezőjének nemzeti gyászt okozó halála után, mint a népektől megsíratott trónörökös emlékét megörökítő monumentum, mely minden ércnél és márványnál hibetlenebb fogja megőrizni a megdicsőült emlékét.

Valószínűleg meg a dicsőült kezdeményezőnek az előszóban kifejezett magasztó kívánsága. Ez országok népei egymást e műből megismerve, egymást szeretni, becsülni, támogatni, a trónt és a hazát híven szolgálni törekedjenek, boldogságban, szellemi haladásban egymással versenyezzenek.

Engedje a mindenható, hogy amit e munkában, a jelenkort visszatükrözve, megírunk, az évek során önmagát dicsőősegen túlhaladja, hogy e monarchia két államának országi mind anyagi gyarapodásban, mind szellemi előhaladásban az eszményi tökéletesség felé közeledjenek, hogy népei egymás szeretetében találják jövődjük biztosítását s történelmük évilapjai mind békében, mind harcban dicső korszakokat jegyezzenek föl szeretett uralkodójuk áldott jogára alatt...

A magyar résznek Jókai Mór volt a főszerkesztője s Nagy Miklós a tényleges szerkesztője. Ballagi Aladár, Herrmann Antal, Jancsó Benedek, Katona Lajos, Király Pál, Molecz Károly, Pasteiner Gyula, Szivos Béla és Váczy János működött közre a szerkesztésben mint belső munkatársak.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Ellített kereskedők.** A budapesti védegyelet panaszára a szabadkai törvényszék család bukás büntette miatt vál alá helyezte Leuchner Mór zentai kereskedőt. Vele együtt a vádlottak padjára került ifjabb Klein Bernát, Reinhold Dávid és Blumenfeld Benő mint bűnszegedők. A három napig tartott fő tárgyalás iránt, mint Szabadkáról jelentik általános érdeklődés mutatkozott. A budapesti hitelezői védegyeletet Hertzfeld Samu dr. képviselte. A szabadkai törvényszék Leuchner Mór bűnszegednek találta a hamis bukásban és ezért 3 és fél évi fegyházra ítélte. A bűnszegedeket egyenkint 3-3 havi fegyházzal sújtotta. Leuchner Mór azonnal letartóztatott.

Legujabb.

Európa az örményekért.

Köln, november 7.

A *Kölnische Zeitung* jelenti Pétervárról: Hír szerint Oroszország és Franciaország megállapították maguk közt a közös eljárás elveit a szultán által a berlini szerződésben Örményország és az európai tartományok tekintetében megígért reformok végrehajtására és fel fogják szolítani a többi aláíró hatalmakat, hogy közös lépéseikhez csatlakozzanak. Első sorban *értekezlet terveznek* nem a berlini szerződés revíziója, hanem annak végrehajtása tárgyában. Vezető orosz helyen azt várják, hogy az összes szerződéses hatalmak részt vesznek az értekezleten. 1902-ik év tavasza előtt aligha lehet gondolni egy ilyen konferencia egybegyűlésére. Addig azonban, amint itteni rend szerint jól értesült körökben hiszik, a dolgok Franciaországnak mostani fellépése következtében oly gyorsan fejlődhetnek, hogy Oroszország uralkodójának leghatározottabb békeszeretete mellett is más irányú állásfoglalásra lehet kényszeríteni, hogy saját érdekeit megóvja. Politikai körökben komolysággal néznek a törökországi és balkáni események elébe.

Nyitlér.

TROPON a gyomorhajosok legjobb tápláléka.

A gyöngeségi érzést, mely a rossz emésztésüknél, a táplálék tökéletes feldolgozása következtében áll elő, a Tropon hamar megszünteti.

Ez a könnyen emészthető fehérje, melyet a leggyöngesébb gyomor is elbir, lehetővé teszi azoknak is, kiknek beteg gyomra a közönséges ételeket megemészteni egyáltalán nem képes, hogy szervezetüknek mindennap annyi fehérjét juttassanak, amennyi annak jó erőben tartásához szükséges.

Byrolin és Byrolin-zappan főhülműmentes és nélkülözhetetlen a bőr és szőrszálak ápolására. Fényes nyitványok a legelső orvosi tekintélyektől. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszerekkereskedésekben és közvetlenül a gyárosnál.

Dr. Graf & Comp. Wien, VI. Amerlingstrasse 2.

(Az e rovat alatt közöltéknek sem tartalmáért, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Coblenz, november 7. Az andernach-niedermendigi vonalon, Kniff mellett egy személyvonat összeültözött egy mozdonytal, mely alkalommal egy ember élett vesztette és 15 megsebesült.

Lemberg, november 7. A *Rabotnik* nevű, titokban nyomtatott varsói szocialista lap azt a hírt közli, hogy *Strecenki* munkást, aki a lengyel munkások ügyét elárulta az orosz hatóságoknak, meggyilkolták. Az ismeretlen tettesek elmenekültek.

Elnökválasztás a szobrányében.

Szofia, november 7. A szobrány tudomásul vette *Gešov* elnök lemondását és a többség jelöltjét, *Balabanov* volt minisztert választotta meg elnökké 116 szavazattal.

Ferdinánd fejedelem Szerbiában.

Belgrad, november 7. *Ferdinánd* belgrái fejedelem, aki kedden Bésbe utazó anyját, *Klementina* közbüri hercegnőt Nisig elkísérte, ott hivatalos fogadtatásban részesült. *Sándor* király nevében *Dzismics* ezredes hadosztályparancsnok üdvözölte.

A cukorprémium megszüntetése.

Brüsszel, november 7. A *cukorprémium megszüntetése* dolgában december végén vagy január elején fog a konferencia összeülni. A konferenciára csak a cukrot exportáló európai országokat fogják meghívni.

Vilmos császár és a franciák.

Páris, november 7. *Radolin* herceg német nagykövet a *német császár* nevében köszönetét fejezte ki *Millerand* kereskedelmi miniszternek a művészi emléklapokért, melyek *Millerand* Noailles márkai nagykövet által a császárnak átnyújtott, hálálul ama különös személyes támogatásért, melyben a császár a párisi világiállítást magángyűjteményeiből vett műtárgyak átküldésével részesítette. *Millerand* megköszönte a császár figyelmét.

A német vámtarifa.

Berlin, november 7. Ellenkező hírlapi jelentések szemben a *Berliner Neuesten Nachrichten* illetékes helyről arról értesül, hogy valótlán az, hogy a vámtarifa-avaslat a szövetségtanácsban fontos változásokon ment keresztül. Épp így valótlán az az állítás is, hogy kétségessé vált, hogy a javaslatot mielőbb a birodalmi gyűlés elé terjesztik.

Uj olasz páncéloshajó.

Castelamare, november 7. Ma délelőtt bocsátották vízre a *Benedetto Brin* páncéloshajót a király és a királyné, a miniszterek, a parlament és a hatóságok képviselői és az egész földközi-tengeri flotta jelenlétében. A vízrebocsátás nagy néptömeg nézte végig. A királyné utközben lelkes ovációkban részesült.

A newyorki választás.

New York, november 7. *Roosevelt* elnök New York új polgármesterébe, *Loew*hoz táviratot intézett, melyben gratulált neki a *becsületes elemek hatalmas győzelméhez*. San Franciscoóban a *Union of Labour* jelöltjét, *Smilt*et választották meg polgármesterré 2500 szavazatnyi többséggel.

Közgazdasági táviratok.

Pétervár, november 7. A *Novoje Vremja* jelenti: A rigai Wiram és Szniolán bankház Rigában abbahagyja fizetését. Eme legrégibb rigai bankház bukását a különféle részvényvállalatokban való részvétel okozta, amely vállalatoknak fel kellett szolmólni.

New York, november 7. (*Terménylistája.*) *Zárlat.*

Gyapot: New Yorkban helyben 7.1/2 (7.1/2), nov.-re 7.42 (7.36). Februára 7.41 (7.31). New-Orleansban helyben 7.1/2 (7.1/2). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 8.65 (8.65). Stand white Philadelphában 8.60 (8.60). Refined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 1.30 (1.30). — *Zsír:* Western steam 8.85 (8.85). Robe & Brothers 9.10 (9.10). — *Tengeri irányzata szilárd.* Novemberre — (—). — *Decemberre* 66.— (65.1/2). — *Májusra* 66.1/2 (65.1/2). — *Buza irányzata* helyben szilárd. Píros őszai helyben 83.1/2 (81.1/2). Novemberre — (—). — *Decemberre* 79.1/2 (78.1/2). márc.-ra — (80.1/2). *Májusra* 81.1/2 (80.1/2). *Gabona szállítási díja* Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kévé:* Iair Rio 7. sz. 7.— (6.1/2). Nov.-re 5.65 (6.05). Februára 5.95 (6.35). — *Liszt:* Spring Wheat cears 2.90 (2.90). — *Cukor:* 3.1/2 (3.1/2). — *Olaj:* 24.82 (24.80). — *Réz:* 13.1/2 (13.1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, nov. 7. (*Terménylistája.*) *Zárlat.*

Buza irányzata helyben szilárd. Nov.-re 72.1/2 (71.1/2). Dec.-re 72.1/2 (71.7/2). — *Tengeri irányzata szilárd.* Nov.-re 59.— (58.1/2). — *Zsír:* Decemberre 8.50 (8.55). — Januára 8.52 (8.52). — *Szalonna short clear* 8.15 (8.15). — *Sertésus:* Januára 14.92 (14.85). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Jut még eszedbe? ...

— Honti Rész fordítása. —

Jut még eszedbe néha
A régi házikó,
A százados hára és a
Szendergő kertí tó?
Bús tölgyek közepette
A holdstótte rom?
Jut néha még eszedbe
A nesztelen vadon,
A mint lesírja rája
Harmatkönnyt az ég?
Harangok est-ímája
Jut-é eszedbe még?
A sárka rétek alján
Csacsogó kis patak,
S virágúmes, hús partján
Szökellő madarak?
S hol egyedül bolyongánk,
A mélabús vidék? ...
Az elfecsérelt órák —
Jutnak eszedbe még?

Tolsztoj A. K.

† Egy miniszterség története. Duruy francia történetíró emlékiratai most jelentek meg Párisban. Igen érdekesen írja le bennük Duruy egyebek között azt is, hogy a második császárság korában, hogyan lett miniszter. Nagy segítségére volt a császárnak, a mikor III. Napoleon a könyvét írta Julius Caesar kommentárjairól, s nem is gondolt arra, hogy valaha miniszter lesz belőle. 1868-ban mint főigazgató egy iskolát vizsgált Moulinsban, amikor Párisból táviratot kapott, amelyben ezt a hirt olvasta: „Azt beszéljük, hogy ön miniszter lesz.” Duruy persze nem tartotta komoly dolognak a táviratot, s csak nevetett rajta, de csakhamar meglátogatta a szállásán a megyefőnök, aki már mint minisztert üdvözölte. Most már komolyabban fordult a dolog, s Duruy egyenesen Párisba utazott, ahol hiteles formában is megtudta, hogy csakugyan miniszter lett. Kihallgatásra ment a császárhoz, s így szólt hozzá:

— Hogy gondolhatott felséged arra, hogy engem miniszterre nevezzen ki?

A császár csak ezt válaszolta neki:

— No majd jó lesz így is!

Duruy csak ennyi utasítást kapott a császártól. Még aznap a következő levelet írta III. Napoleonnak: „Felség, azt mondják, hogy a hatalom megfontja az embereket. E veszedelem ellen a magam részére szerelnék valami biztosítékot szerezni, s ez az oka annak, hogy felséged elé terjesztem a következő jegyzéket, amelyben föl van sorolva minden értékes holmim, amim csak van. Egy másik jegyzékben a

családi viszonyaimat ismertetem. A nepotizmus ellen sokat beszéltem és sokat írtam, s láttam, hogy mily káros következményei vannak; engedje meg tehát felséged, hogy tudtára adjam: kik a rokonaim. Ez a két jegyzék biztosíthat engem arról, hogy nem fognak sem vagyonszerzéssel, sem nepotizmussal vádolni.

† Az életművészs esődjé. Nem arról a csódról van itt szó, mely az életművészeket azért sújtja, mert a testi szervezet fölmoudja nekik a szolgálatot s így az élvezetek hajhászatában beáll a kényszerült és végleges szünetelés. Nem a fizikum esődjéről szól a dal, mely valamely szanatóriumba kergeti az életművészt, hanem olyan financiai esődről, mely miatt a törvényszéki teremben szolgálatják ki utólagosan az elkésztett orvosságot.

Az esemény, helyesebben a botrány színtere: Berlin, és a mulató világnak egyik legjelesebb alakja disziti a vádlottak padját. Az eset éppen úgy világitja meg a berlini high life titokzatos viszonyait mint nemrégiben a „jamborok szövetségének” köztudomásúvá lett viselt dolgai.

W. Erik szolgálaton kívüli százados 46 éves. Élettörténetének főbb mozzanatai a következők:

Tizennyolc év előtt W. Erik Brombergben élt és mint századparanosnok szolgált a hadseregben. Felesége vagyona után körülbelül 54.000 márka évi jövedelme volt s ehhez képest nagy házat vitt. Egy ízben, hihetőleg valamely kalanddal fűszerezett vacsora után, baljóslatu csillaga vezette a szenvedélyek hősét az Union-clubba, ahol egy éjszakán át fölmillió márkát vesztett el kártyán. A roppant veszteség besületesbeli tartozás lévén, azt föltétlenül meg kellett fizetnie, még pedig rövid időn belül, ha csak nem akarta magát a társaságban lehetetlenné tenni. Nagynehezen sikerült édesanyját, egy dusszagd és rendkívül szigorú urnót arra bírni, hogy 150.000 márkát bocsájtott fia rendelkezésére. Ezt a sikert is csak annak köszönhetette a százados ur, hogy Molke is szószólója volt az ügyének az öreg jasszonynál. De a szigorú matróna e nagy összeg kivételes adományozása fejében azután kisebb-nagyobb levonásokkal terhelte meg fia havi járadékát s végül egészen beszűtötte azokat. Anya és fia közt annyira elhidegült a viszony, hogy nemsokára mint perlekedő felek állottak egymással szemben. A családi viszály, valamint a pénzbeli kalamitások hatása alatt W. megvált a tényleges katonai szolgálatól és váltóadóságokból teremtett magának egzisztenciát. Bár az így fölszaporodott óriási összegű tartozások miatt sok kalamitása volt, azért véglegesen még sem vesztette el a hiteltelét egész a legutóbbi időkig. Még pedig azért nem, mert — mindig bőven költekezett s uri passzióknak hódolt. Játsozott Monte-Carloban, eljárt a versenyterekre s fogadott. Nagy összegek fordultak meg nála napról-napra s évi kiadásai megütötték a százezer márkát. Félig-meddig meg-

magyarázza egy körülmény azt a rejtélyt, hogy W. Erik hitele miért nem apadt ki soha teljesen, holott évek óta csakis adósságszínalásból s legfőlebb abból élt, amit kártyán vagy lóversenyen nyert. Ez az életművészes közel egy millió márka erejéig biztosította az életét különböző intézeteknél. Hihető, hogy hitelezői közül néhányan valami gvalléros balesetre számítottak és az életbiztosító bároákban látták követeléseik fedezetét.

A vád, amely miatt W. a törvény elé került: csalás. Mikor másképpen nem tudott hitelt teremteni magának az előkelő gvallér, akkor nem létező birtokaira vett föl kölcsönöket. Ily módon becsapott hitelezője van: hat. A nyakába zudult adósságok fősszege pedig: 945.895 márka. Ekkora hitelt teremtett a gvalléros látszat.

† Gyermek-kelengye. Erzsébet hercegnőt egy év előtt vezette oltárhoz Albert herceg, Lipót belga királynak unokaöccse és a fejedelmi frigy meghozta a belga trón jövendőbeli várományosát. Az újszülött ezt a névsort nyerte a keresztelésben: Lipót, Fülöp, Károly, Albert, Meinrád, Hubert, Mária és Miguel. Amilyen bőségesen ellátták az új királyi herceget védőszentekkel, épp oly gazdagon állították össze számára a keletgyét. Maga a gyermekszoba különleges konstrukció, hosszabb tanulmányok eredménye. Ugy van berendezve e szobában minden, hogy a tisztogatásnak ne legyen utjában semmi és hogy minden falat, minden zugot vízzel, esetleg fertőtlenítő oldattal meg lehessen mosni. A gyermek bepólyázására egy speciális szerkezetű asztal szolgál, amelyet — orvosi vélemények meghallgatása után — maga Albert herceg rajzolt meg és e rajzok szerint készítettet el. A bölcső Párisban készült és valószínűleg remeke a butoriparnak. A fehérműeket természetesen mindenütt, ahol ez a célszerűséggel nem ellenkezik: brüsszeli csipke disziti. Van ezenkívül egy diszibölcsője és ehhez stilszerűen hozzá illő disztakarója is az újszülöttnék, még pedig atyai örökség címen. Ugyanabban keresztelték meg annak idején Albert herceget.

† A dívat hazájából. A fodrászok kongresszusa, mely nemrégiben folyt le Párisban, kimondta, hogy a magas hajviselet már nem divatos s állást foglal a chignon mellett, a nyakban elől hullámos tetővel, tekintet nélkül azokra, akiknek a magas hajviselet eszköz volt arra, hogy természetük egy pár centiméterrel megnöveljék. A haj kímélése szempontjából, de valószínűleg üzleti érdekből is a fodrászok a hamis hajból készült fejtető mellett foglalnak állást. A hajfürtekre nem mondták ki a halált, de csak a fil magasságában szabad alkalmazni. A kalapok természetesen az új hajviselethez alkalmazkodnak. Nagyon használik a prémet a kalapok díszítésére, de tiszta prémpalapat nagyon ritkán lehet látni. Paha

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(77)

— És amikor szinte hogy az utolsó leheljük: mit adnak hírül, mit izennek nekünk ők? Azt, hogy ők, a varsói urak és Kisiel vajda békitgetik az ellenséget, kárpótlást ígérnek nekik. Gyalázat, Paha!

Baranovski fölfortyant.

— Kisiel áruló!

Sakovics, aki csöndes és higgadt férfin volt, odafordult Baranovskihoz.

— Mint a brazlavi vajda barátja és küldöttje nem tűrhetem, hogy árulónak nevezzed őt. Az ő szakállja is becsületben őszült meg, ő is a hazáját szolgálja. Ha a maga hite szerint is, ha rosszul is — de jó szívvél, tiszta szándékkal.

A herceg nem hallotta az összeszólalkozást, gondolataiba merült egészen. Baranovski sem akart feleselni, de válaszul metsző, hideg pillantást vetett Sakovicsra és kardja markolatjára tette a kezét. Mintha azt mondta volna: még találkozunk! Most már a herceg is megszólalt.

— E kettő között kell választanunk. Vagy megtagadjuk az engedelmességet — mert az interregnum alatt ezek a jó urak viszik az ország ügyeit — vagy veszni hagyjuk a haza becsületét, amelyért már annyi vért ontottunk ...

A kievi vajda dörmögve szólt.

— A köztársaság minden baját az engedelmesség okozta.

— Hát inkább eltűrjük a haza gyalázatát? És ha holnap azt parancsolnák a varsói urak, hogy szerkötéssel a nyakunkban vezekelni menjünk Tuhaj bég és Chmielnickij elé: hát akkor is engedelmességedünk?

Krostóf és Kerdaj közbekialtottak:

— Nem! nem!

A herceg odafordult a főemberekhez.

— Tanácsoljatok, öreg bajtársak!

Saowilhovski szólt.

— Hercegem, hetven évet éltem, becsületes, igaz ruthén ember vagyok. Atyjának hívott hajdan maga Chmielnickij is. Ugy illenék hozzám, hogy az alkudozást, a békekötést ajánljam, de ha választanom kell háboru és gyalázat között, akkor még a sir nyitott szája előtt is ezt kiáltom: háboru!

— Háboru! visszhangozta Skrzetuski.

— És majdnem mindannyian ezt kiáltották már most, legbuzgóbban Kristóf, Kerdaj, Baranovski:

— Háboru! háboru!

— Legyen a ti akaratotok szerint, mondta méltóságosan a herceg és a földre hajította Kisiel levelét.

XII.

Másnap, miközben a sereg Kilzoroban táborozott, magához hívatta Skrzetuskit a herceg és így szólt hozzá:

— Csapataink fáradtak, kimerültek, Krsywonosnak pedig hatvanézer embere van s napról-napra nő a serege, mert a parasztek valóságban özönlnek hozzá. A kievi vajdára sem igen számíthatunk, mert ő valójában békepárti és csak kelletlenül jön velünk. Erősítést kell valahonnan szereznem. Ertesültem, hogy Konstantinov közelében áll Kosyeki és Osinski, aki a királyi testőrséget vezeti. Végy magad mellé vagy száz embert, menj hozzájuk és tudasd velök parancsodat, hogy sietve jöjjenek ide, mert néhány nap múlva megtámadom Krsywonost. Nem bizhatnám derekabb emberre ezt a küldetést, mint rád, mert az ügy nagyon fontos.

Skrzetuski mély meghajlással távozott s alkonyattájában megindult Konstantinova. Az este védőzárnyai alatt észrevétlenül haladt előre, mert lehetőleg kerülni akarta, hogy összetűzőn a Krsywonos előőrseivel, vagy a kóborló paraszt-

bandákkal. A herceg így adta ezt neki parancsba, hogy időt ne vesztessen. Nesztelenül haladtak az éjszakában és virradóra Wisowati-Stawba érkezett. Itt találta a két kapitányt, s nagy örömmel üdvözölte őket. Az Osinski dragonyosai és német lovasai válogatott szépségű legények voltak és a Kosyeki német gyalogosai végigverekedtek már a harmincéves háború. Olyan figyelmeztetést és gyakorolt volt e sereg, hogy mint egyetlen egy kard villant meg a sok szablya a vezér parancsára. A katonák is nagy örömmel hallották a hirt, hogy a herceghöz csatlakoznak, mert égett bennök a harc vágya, s tudták, hogy a Jeremiás vezérlete alatt kivesszik a küzdelemből bőven a részöket.

De a két kapitány lehűtötte a reményeiket. A Saslavski herceg tisztjei voltak, aki megtiltotta nekik, hogy Vosniowieckihez csatlakozzanak. Nemmel felelték tehát Skrzetuski kérésére.

S hiába magyarázta nekik a lovag, hogy egyetlen erővel többre mennek, hogy dicsőséget szereznek növekedés és megmentik a hazát — nem engedték.

— Engedelmesség az első kötelessége a katonának, felelték. Urunk parancsa szerint teszünk.

— Csak akkor csatlakozhatnánk hozzájuk, ha magunk is veszedelemben forognánk.

Skrzetuski nehéz szívvél indult vissza, mert tudta, hogy a herceget elkeseríti majd ez az újabb csalódás, s hogy seregét a végsőkig kimerítette a hosszú gyaloglás, a sok apró esetepaté és a nagyobb ütközetek, az örökös virrasztás, a nélkülözés. Szinte lehetetlennek hitte, hogy szembeszálljanak a tiszerte nagyobb ellenséggel. Várniok kellett tehát a Krsywonos ellen szándékolt támadással, míg a sereg kinyugosza magát s a környékbeli nemesség hozzájuk csatlakozik.

Visszafelé is hasonló óvatossággal kellett haladnia, mint idejöttkor. A kozákok és a parasztek bandákba verődve csatangoltak szerteszét, raboltak, felgyújtották a falukat, leöldösték az urakat.

(Folytatása következik.)

nemzetalapokat, amelyeket tetszés szerint lehet hajlítani, sok virággal díszítenek, különösen krizantemummal. A gyümölcsdíszítéshez még a gesztenye is csatlakozott, de virágok maguk is képezik a kalapot. A XV. Lajos- és XIV. Lajos-kalappal együtt a struccollak ismét keresletnek örvendnek, de boákhöz s díszítésekhez is sokat használnak. Az alacsony hajviselethez nagy virágokat használnak, amelyek közvetlenül a fülnél nyerneken alkalmazást. Az estélyi öltözékek szövetei könnyűek, mint musselin, gaze, melyek témfonalakkal vannak áttörve. Díszítésük nagyon gazdag bársonyvirág-appkációkkal, témhímzésekkel, csipkéekkel. A válszalagok, szalagból és nagyvirágú selyemből, elől övet képeznek s oldalvast lebulnak egész az uszályig. Nagy ítélnést két most Páris egy előkelő ékszerkirakatban egy lényűző, remek derékdisz, mely Páris egyik színházi starjának tulajdona. Ez a derékdisz bolero-formájú, mely a hát közepén a derék aláig lenyulik. Egy ezüstoszdronyból készült szövethoz hasonlít, mely tele van apró gyémántokkal, közbe-közbe nagy smaragdokkal és más drágakövekkel kirakva.

+ A leglassabb pulzus. Dr. Labbé a napokban érdekes beteget mutatott be a párisi orvos-egyesület gyűlésén. A beteg egy csinos fiatal asszony, abban különbözik minden más embertől, hogy pulzusa per centenként csak huszat-huszonötöt ver. Tudvalevő, hogy a normális pulzus hetvenötől nyolcvanig öt per centnek s osodaszámba megy, hogy a Labbé doktor páciense ilyen keveset verő pulzussal is meg tud élni.

KOZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A német vámtarifa. Berlinből jelentik, hogy a szövetségi tanács bizottságai már befejezték a vámtarifajavaslat második olvasását. A sok módosítás, amely a javaslaton történt, kétségessé teszi, hogy a javaslat már most kerül-e a birodalmi gyűlés elé. A szövetségi tanács a napokban dönt erről a kérdéstről. Beavatott körökben azt hiszik, hogy a minimális gabonavámoknak 6 márkára való felemelését nem fogják elogatni.

Fizetésektelenség a tözsdén. Geib Samuel, a budapesti tőzsde egyik ismert comissiere fizetésektelenséget jelentett. Kötelezettsége különféle terményekben összesen 229.000 métermázsára rugott. Egyes termények szerint az engagement ekként oszlik meg: Buza 108.000, rozs 33.000, zab 44.000 és tengeri 44.000 métermáza. Nehogy a fedezések nagyobb s indokolatlan árszökkenésre szolgáltatassanak okot, a fizetésektelenségnek érdekeltek teiek még a délelőtti tőzsdéi órákban abban állapodtak meg, hogy a tőzsdetanácsra bízzák ama ártolyamok megállapítását, amely mérvadó lesz Geib Samu kötelességek lebonyolításánál. A tőzsdetanács ma délután a következő tőzsdeműveket állapította meg: buza 8,78, rozs 7,45, zab 7,42, tengeri 5,49 korona 10 kilogrammonként. Mint értesülünk a fizetésektelenség ideig tartólag differenciája 140-150 ezer korona közt várakozik, s hogy a hitelezők igen kedvező fizetési feltételek mellett hajlandók az egyezsége.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága folyó évi október hó 31-én egy millió koronát szállított be a központi állampénztárba, mint pénzügyi többletet. A folyó évi beszámoltás 30.203.644 koronát tesz ki.

A newyorki tőzsde. New Yorkból jelentik november 6-iki kelte: Arra a föltevére, hogy a Northern Pacific ügyében meggyezés jött létre, a transzkontinentális vasutak szilárdak és élénkek voltak. Déli és délnyugati vasúti részvényeket az október negyedik hetéről kimutatott nagy forgalmi bevételre élénken vásároltak. Általában véve a piac meglehetősen renyhe volt és iparértékekben az irányzat hanyatló. Transzkontinentális vasutak iránt zárlatkor is nagy vételkedv mutatkozott. Más értékekben a piac kissé szabálytalan volt. Részvényforgalom 1.040.000 darab.

A Nemzeti Baleset-Ebiztosító Részvénytársaság októberben 704 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 5.810.923 korona, rokkantság esetére 9.470.425 korona és mulékony keresetképtelenség esetén 4359 korona napikártalanításra biztosított összegről szólnak. Ugyanabban az időszakban összesen 734 balesetet és pedig 3 halálesetet 39 rokkantsági esetet és 692 mulékony keresetképtelenségi esetet jelentettek be a társaságnak.

A megszünt pestis. A kereskedelemügyi miniszter a Napolyóból és kikötőjéből származó némely áruk és tárgyak behozatalára és átvitelére a pesus miatt kiadott tilamlat hatáét on kívül helyezte.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy az alacsony vízállás miatt Érd megállóhelyét ma az összes forgalomra nézve megszüntette.

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Terein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Molnár

Alajos utóda, Klász Testvérek-cég Kis-Kun-Félegyháza, Papp Károly kereskedő Brassó, Meister Ignác kereskedő Hédméz-Vásárhely, Weisz H. és Társa füstöltlhusáró kereskedők Budapest, Bécs és München. Gieszer Antal kereskedő Baden, Rusz János tüzérszerkeskedő (Rusz J. B. cég) Sopron, Tauffer Ferenc utóda-cég Kolosvárr, Ursarevics János kereskedő Eszék, Friedenstein Lajos női divatúró- és ruhakereskedő Budapest, Löw Sasigmond és Társá-cég Debreczen.

Vásárcsarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítői üzleti jelentése.) A mai üzlet már élénkebb volt, mint az utolsó 8 napon, de a mai hozatalok váratlanul jóval nagyobbak a keresletnél, mindazonáltal azonban az érvényben volt árák kielégítőek. A mai nagybani eladások a következő árák mellett történtek: *Vidéli marhahús* hátulja 60-72, eleje 50-60 korona 100 kilónként minőség szerint, őlt borjúbőrben hosszban mérve levonás nélkül 96-108 fillér; *őlt baromfi*ban nem volt számottevő üzlet, ellenben *vágott liba és kacsa* habár sok áru került a piacra a reggeli piacon változatlan jó árákon volt elhelyezhető: I. árúrt 1.04-1.06 korona, gyengébb minőségűt 1.-1.04 koronná fizettek a vevők kilónként *Tojásban* az üzlet nagyon élénk. I. rendű friss telt áru kútinó keresetnek örvend és ládánkat 84-85 koronán volt elhelyezhető. Ajánljuk a készletek mieióbbi felszállását. *Vajban* szintén változatlanul kútinó az üzlet. I. rendű teavajért 2.20-2.40, sőt ismert árúrt 2.60 koronná értünk el kilónként. *Főzövaj* 1.50-1.80 korona kilónként, minőség szerint. *Vadfélék.* Nagy nyulak 2.30-2.60, süldek 1.20-1.60 korona darabonként, tojoly párja 2.-2.60 korona, fácáné 4-6 korona. *Öz* egészben mérve 1.-1.0 korona, szarvas 70-76 fillér, dánvad 70-80 fillér kilónként.

Szészárak. A kontingens nyersesz árú Budapestben pénzben 42.- korona, áruban 42.50 korona. *Bécsben* az irányzat szilárdabb. A kontingentált készárú 39.20 korona pénzben, 39.60 korona áruban.

Szarvasmarhavasár. (A budapesti marhavasártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: *Vágómarhák.* Magyar ökör 690 darab, magyartehén 371 darab, szerbiai ökör — darab, szerbiai tehén — db, boszniai ökör — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 67 drb, bika 59 darab, összesen 1087 drb. *Gazdasági marhák:* Igás- és hizlalt való ökör 44 darab, fejős tehén 250 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. *Eladási árák ezen tudósítás zártáig; vágómarhákért:* Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 64.- K-től 67.- K-ig, kivételesen 70.- K., 100 kilónként élő súlyban, középmínőség 54.- K-től 60.- K-ig, silányabb minőség 56 K-től 62 K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségű 50 K-től 54.- K-ig, kivételesen — K-ig. Silányabb minőségű 40 K-től 48 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 64 K-től 67.- K-ig, kivételesen — K-ig. Középmínőség 56 K-től 62.- K-ig, silányabb minőség 46 K-től 52 K-ig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőség 46 K-től 52.- K-ig, kivételesen 56 K-ig, silányabb minőség 40.- K-től 44.- K-ig. Bika jobb minőségű 50 K-től 62.- K-ig, kivételesen — K-ig. Silányabb minőségű 38.- K-től 42.- K-ig. Bivaly 32 K-től 42 K-ig, kivételesen — K-ig. Magyar tehén 36.- K-től 50.- K-ig, kivételesen — K-ig. Tarka tehén 40.- K-től 62.- K-ig, kivételesen — K-ig. Mind 100 kilónként élő súlyban. *Gazdasági marhákért:* Igás ökör elsőrendű — K-től — K-ig métermázsánként, kivételesen — K-től — K-ig páronként, közép minőségű — K-től — K-ig 100 kilónként — K-től — K-ig páronként, silányabb minőségű — K-től — K-ig 100 kilónként, — K-től — K-ig páronként. *Hizlalt való ökör* fehér 100 kg.-kint — K-től — K-ig. *Fejőstehén* keresztezett színes 140 K-től 230 K-ig darabonként, bonyhádi faj 230 K-től 330 K-ig darabonként, kivételesen — K-től — K-ig. Igás bivaly — K-től — K-ig páronként. A felhajtás 200 darabtal kisebb volt a muhletnél, ennél fogva az árák általában 1-2 koronával métermázsánként emelkedtek. Ez az áremelkedés jobb minőségéknél áig észlelhető, mert eddig is magasak voltak, míg közép és silány minőségek még mindig esakis alacsony árákon keltek el. Ennek oka a szerb marhabehozatal korlátozásában rejlik. A vesztégváson eladtak e héten 1300 drb szerb marhát, ebből 300 drb a bécsi vesztégvársárra, a többi helybeli fogyasztásra egy kissé jobb, de még mindig igen olcsó áron kelt el. Jarmas-ökrökben nem volt üzlet, fejős tehénekre ellenben élénk volt.

Borjuvásár. 1901. évi november hó 7-én. (A budapesti marhavasártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: *Belsődi* élő borju 525 drb, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db., nővendékmárha 23 darab, bárány élő 60 darab, élő bárány — darab. *Árjegyzések.* — *Belsődi* leölt borju I. rendű 80-92 l.-ig, kivételesen 96 —, II. rendű 69-78 l.-ig, I. l. r. — l-től — l.-ig, kivét — l. kilónként levonás nélkül. *Rugott borjúkért* — l.-ig. *Növendék* marha 58 l-től 62 l.-ig, l. r. — l.-ig, középmínőségű 50-56 l.-ig, alárendelt 44-48 l.-ig, I. kilónként, Bárány élő 12-16 k., leölt bárány —, —, K. kivételesen ár — k.-ig páronként. — A nagyobb hetiszükséglet folytán az irányzat élénk volt, az árák szilárdak maradtak, a készlet elogyott.

Budapesti sertés-konzumvásár. A terevárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi november 7-én. *Készlet* 780 darab. *Érkezett* 692 darab. *Összesen* 1472 darab. *Eladott* 967 darab. *Maradt* 505 darab. *Napi árák:* 120-180 kilogramm súlyban 78-88 koronáig, 220-280 kilogramm súlyban 80-90 koronáig, 320-380 kigr. súlyban 80-92 K-ig. *Öreg* nehéz páronként 400-500 kilós 78-84 koronáig, *Maic* 68-80 korona. Az irányzat lanyha.

Bécsi szarvmarhavasár, nov. 7. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra telihoztak: 3526 drb borjut, 2486 drb élő sertést, 1904 darab levágot sertést, 802 levágot juhot, 59 darab bárányt.

Gyengébb állhajtás és nagy kereslet folytán az árák a borjuvásáron 8 fillérrel javultak.

Eladási árák: Levágot borju 88-96 fillér, elsőrendű 98-118 fillér, legelege 120-124 fillér élő borju — fillér, elsőrendű — fillér, legelsőrendű — fillér, fiatal sertés 70-88 fillér, kivételesen — f., levágot nehéz sertés 92-100 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlatt sertés — fillér, zsirra hizlatt sertés fillér könnyű sertés 84-92 fillér, elsőrendű süldő 84-100 l., élő juh — f., levágot juh —102 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 10-24 korona, páronként.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, november 7.

Kedvező hangulat mellett 33000 métermázsas buza került a forgalomba, amelynél az árák 2½-5 fillérrel emelkedtek.

Rozsban szilárd volt az irányzat. Első minőségű áru néhány fillérrel emelkedett.

Zabban az árák tartottak voltak.

Tengeri szilárd irányzat mellett 2½ fillérrel emelkedett.

Eladottot:

Buza. Tiszavideki: 500 mm. 80 k. 8 K. 97½ f., 900 mm. 79½ k. 8 K. 97½ f., 380 mm. 80 k. 8 K. 97½ f., 500 mm. 79½ k. 8 K. 82½ f., 400 mm. 79 k. 8 K. 85 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 77½ f., 200 mm. 79 k. 8 K. 77½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 70 f., 400 mm. 78½ k. 8 K. 80 f., 700 mm. 78 k. 8 K. 82½ f., 300 mm. 78 k. 8 K. 85 f., 3000 mm. 77 k. 8 K. 72½ f.

Fehérmegyei: 1000 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 1000 mm. 78 k. 8 K. 50 f., 1200 mm. 76 k. 8 K. 50 f., ab Martonvásár, 2400 mm. 78 k. 8 K. 77½ f., 2500 mm. 77 k. 8 K. 65 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 60 f., 300 mm. 76 k. 8 K. 60 f.

Pestmegyei: 100 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 15 f.

Bácskai: 1000 mm. 74 k. 8 K. 55 f. **Dunai:** 1000 mm. 74 k. 8 K. 10 f. **Magtárúró:** 4000 mm. 75 k. 8 K. 8 f., 32½ f., 8000 mm. 77 k. 8 K. 65 f., 5000 mm. 77 k. 8 K. 61½ f.

Mind három hónapra. **Rozs:** 600 mm. 7 k. 25 f., 1000 mm. 7 k. 30 f. **Budára,** 400 mm. 7 k. 10 f., 200 mm. 7 k. 05 f., 200 k. 95 f., 100 mm. 6 k. 75 f.

Zab: 100 mm. 7 k. 55 f., 100 mm. 7 k. 50 f., 100 mm. 7 k. 40 f., 100 mm. 7 k. 40 f., 200 mm. 7 k. 35 f., 1000 mm. 7 k. 85 f., 330 mm. 6 k. 95 f., 300 mm. 6 k. 90 f.

Árpa: 600 mm. 6 k. 20 f. **Tengeri ó:** 500 mm. 5 k. 45 f., új tengeri: 400 mm. 4 k. 50 f., 300 mm. 4 k. 50 f., 200 mm. 4 k. 47½ f.

Köles: 100 mm. 4 k. 50 f. **Készpénzfizetés mellett.** **A készáru hivatalos egyezése a budapesti áru- és értéktőzsde s okaisai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.**

B u z a	Kilós	Kilogramm árá		Kilós	Kilogramm árá		
		K-től	K-ig		K-től	K-ig	
Tiszavideki	uj	78	8,58	8,40	30	8,56	8,80
"	"	77	8,80	8,40	31	—	—
"	"	78	8,85	8,60	32	—	—
"	"	79	8,60	8,60	—	—	—
Fehérmegyei	"	77	8,20	8,40	30	8,60	8,80
"	"	77	8,20	8,40	31	—	—
"	"	78	8,25	8,60	32	—	—
"	"	79	8,00	8,60	—	—	—
Pestvárdi	"	76	8,20	8,30	30	8,60	8,70
"	"	77	8,25	8,40	31	0	0
"	"	78	8,30	8,50	32	—	—
"	"	79	8,40	8,50	—	—	—
Bácskai	"	75	8,10	8,30	30	0	0
"	"	77	8,25	8,35	31	0	0
"	"	78	8,25	8,35	32	—	—
"	"	79	8,00	8,50	—	—	—
"	"	76	8,50	8,50	30	0	0
"	"	77	8,40	8,60	31	—	—
"	"	78	0	0	32	—	—
"	"	79	0	0	—	—	—

Egyéb gabonafélék	Kilós	Kilogramm árá			
		K-től	K-ig		
Rozs	uj	elsőrendű	70-72	7.-	7.10
"	"	másodrendű	—	6.80	7.-
Árpa	"	takaromány	60-62	6.-	6.20
"	"	égetni való	60-64	6.30	6.-
"	"	sírfőzőre való	64-66	6.-	6.-
Zab	"	—	60-61	7.20	7.80
Tengeri ó	"	bánási	—	0.-	0.-
"	"	mánemű	—	5.80	6.18
Repe	"	káposzta	—	—	—
"	"	bánási	—	—	—
Köles	"	—	—	4.60	4.70

A határidőszület folyamán a következő kölések történtek:

Áprilisi buza 1902 . . . 8.80-8.79-8.77-8.76-8.78
 Áprilisi rozs 1902 . . . 7.43-7.44-7.45-7.44-7.43
 Áprilisi zab 1902 . . . 7.41-7.42-7.41-7.40-7.41
 Májusi tengeri 1902 . . . 5.48-5.49-5.50-5.48-5.47
 Augusztusi repce 1902 . . . —

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902 . . . 8.74 pénz 8.75 áru
 Áprilisi rozs 1902 . . . 7.42 " 7.43
 Áprilisi zab 1902 . . . 7.41 " 7.43
 Májusi tengeri 1902 . . . 5.47 " 5.48
 Augusztusi repce 1902 . . . 11.80 " 11.90 "

Délután fél 5 órákor zárul:

Buza áprilisa 1902 . . . 8.69- 8.70
 Áprilisi rozs 1902 . . . 7.39- 7.40
 Áprilisi zab 1902 . . . 7.39- 7.44
 Májusi tengeri 1902 . . . 5.44- 5.45
 Augusztusi repce 1902 . . . 11.80-11.90

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde magasabb külföldi élesztő behatása alatt kissé javult, az internacionális értékek némi forgalom közben néhány koronával emelkedtek.

A déli tőzsde nagymértvű üzletelenséget és kissé gyengébb zárlatot tárt előnk.

A helyi piac el volt hanyagolva, míg valuták és érováltók változatlank voltak.

Az előtőzsde: javult. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 616.25-617.75. Államvasuti részvény 621.50-622.50. Rimamurányi 410.-.-korona.

A déli tőzsde: gyengült. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 632.50-633.-. Osztrák hitelrészvény 616.75-617.75. Államvasutak 621.-.-622.75. Rimamurányi 407.50-409.-. Korona járadék 92.85-.-korona.

Forgalomba került továbbá: Hazai bank 210.-. Kőszénbánya és téglagyár 260.-.-270.-. Salgótarjáni 523.-.-530.- korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 616.50. Magyar hitelrészvény 633.-. Leszámlító 409.-. Rimamurányi vasúti 410.-. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 631.50. Közúti vasút 556.-. Villamos vasút 273.- korona.

A budapesti terménýtőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 41.-48.-korona. vörös aprószemű 39.-43.-korona, vörös erdőlyi -.-korona, vörös bányai -.-korona, középsemű 45.-47.-korona, nagyszemű 48.-52.-korona. Disznózser: budapesti 49.50-50.-korona, vidéki -.-korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki -.-korona, városi 4 darabos 43.-48.50 korona, 3 darabos 44.50-45.-korona. Isterölt -.-korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50-15.-korona 120 darabos -.-korona, 100 darabos 15.50-16.-korona, 85 darabos 16.-16.75 korona, azonnali szállítással. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.50-16.-korona, 100 darabos 15.50-16.-korona, 85 darabos 16.-16.25 korona. Szilva: sláviai -.-korona, szerbiai 17.-17.50 korona, azonnal való szállítással.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, november 7. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A gabonátőzsde irányzata eleinte a ked-

vező külföldi jelentésekre javult, de később hanyatlásnak indult a zárlatok buza, rozs és tengeri 3 fillérrel, zab 1 fillérrel maradt hátrányban a tegnapi esti árfolyamokhoz képest.

Buza tavaszra 8.99-9.-.-8.95-8.96, rozs tavaszra 7.77-7.78, zab tavaszra 7.75-7.74, tengeri május-juniusra 5.70-5.75-5.76, repce január-február 13.75-14.-, augusztus-szept.-re 13.20-13.80 korona.

Zárlatok maradtak: buza tavaszra 8.91, rozs tavaszra 7.71, tengeri május-juniusra 5.72 zab tavaszra 7.70-7.71 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde barátságos hangulat mellett indult. Az irányzat javult.

A déli tőzsde csendesen indult, meglehetősen változatlank árfolyamokkal.

Zárlat változatlan. Bécs, november 7. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjárdék 118.10. Liszai és szegedi kölesön sorsjegy 144.25. Magyar vasúti kölesön ezüsten 100.15. Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.75. Magyar leszámlító- és pénzváltóbank 407.-. Rimamurányi vasút részvény 409.50. Magyar koronajárdék 82.95. 4%-os Magyar földt. kötvény 92.90. Magyar hitelbank részvény 832.-. Magyar nyeregemény kölesön sorsjegy 178.50. Kassa-oderbergi vasúti részvény 348.-. Magyar kereskedelmi bank -.-, Magyar cukoripar 1890.-.

Bécs, november 7. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%-os papírjárdék 93.55. 4%-os osztr. aranyjárdék 118.50. 1500-os sorsjegy 139.10. Osztrák hitelsorsjegy 401.50. Angol-osztrák bank 260.-. Bécsi bankgyűléslet 418.-. Osztrák-magyar bank 1005.-. Déli vasút 63.50. Dunagőzhajózási részvény 760.-. Dohányrészvény 268.-. Császár és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.15. 4 2/3%-os ezüst járadék 93.40. Osztrák koronajárdék 95.50. 1864-iki sorsjegy 217.-. Osztrák hitelintézeti részvény 618.50. Unionbank 510.-. Osztrák Länderbank 394.-. Osztrák-magyar államvasút 621.50. Elbavölgyi vasút 468.-. Alphei bányarészvény 344.-. 20 frank arany 19.04. Londoni váltóár 239.15. Bécsi Tramway Lít B. 240.-. Bécsi Tramway Lít A. 244.-. Lipót kohó -.-. Az irányzat kedvezlen.

Bécs, november 7. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 816.-. Magyar hitelrészvény 632.-. Angol-Osztrák bank 260.-. Bécsi bankgyűléslet 418.50. Union bank 510.-. Länderbank 492.-. Osztrák-magyar államvasút részvény 821.-. Déli vasút 63.50. Elbavölgyi vasút 468.50. Északnyugati vasút részvény 460.-. Dohányrészvény 269.25. Rimamurányi vasút 410.-. Alphei bányarészvény 343.-. Májusi járadék 93.55. Magyar korona járadék 92.95. Török sorsjegyek 93.-. Német birodalmi mársa 117.20-27. Napoleon d'or 19.04.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, november 7. (Zárleti tudósítás.) Az amerikai vaspánc helyzetéről szóló kedvezőbb jelentések és a délvalesi bányamunkások sztrájkterveiről szóló hírek a nagyokio kedvező hatás mellett nem gyakorolhattak nagyobb befolyást az útleire. A francia-török konfliktusról szóló híreknek sem volt hatásuk. Az útleire a legutóbbi keretben mozgott és az árfolyamok általában változatlanok maradtak. Bányáértékek a második tőzsdében gyöngyösekre hajlottak. Magánkamatláb 3/8%.

Berlin, november 7. (Zárleti.) 4 2/3%-os papírjárdék -.-, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.25. Elbavölgyi vasút 99.25. Magyar koronajárdék 93.80. Osztrák-magyar államvasút -.-, Kassa-oderbergi vasút -.-, Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön 103.75. Alphei bányarészvény -.-, Disconto-Commandit 170.90. Aitalanos villamosági Edison 178.-. Gelsenkircheni 159.25. Laura-kohó 177.50. 4 2/3%-os ezüstjárdék 93.75. 4%-os magyar aranyjárdék 99.50. Osztrák hitelrészvény 194.50. Déli vasút 16.25. Károly Lajos vasút 102.50. Orosz bankjegyek 216.55. 4%-os új orosz kölcsön 95.80. Török dohányrészvény -.-, Olasz járadék -.-, Magyar hitelbank -.-, Dynamit Trust 149.50. Harpeni 155.75. Az irányzat gyenge.

Berlin, november 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjárdék 99.50. Magyar koronajárdék 93.80. Osztrák hitelrészvény 194.40. Osztrák-magyar államvasút 133.50. Déli vasút 16.25. Északnyugati vasút 216.55. Elbavölgyi vasút -.-, Orosz bankjegy készpénz -.-, Buschtiehradi -.-, Orosz bankjegy -.-, (Ultimo.) Lombard -.-.

Páris, november 7. (Zárleti.) Osztrák-magyar államvasút 672.-. 4%-os osztrák aranyjárdék 100.60. Osztrák Länderbank -.-, 3%-os francia járadék 100.67. Ottomanbank 510.-. 3 1/2%-os francia járadék 101.-. Alphei bányarészvény -.-, Déli vasút -.-, 4%-os magyar aranyjárdék 101.50. Párisi bankrészvény 971.-. Olasz járadék -.-, Francia törleszt. járadék 99.40. Osztrák földhitelintézeti részvény -.-, Török dohányrészvény 239.-. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, november 7. (Zárleti.) 4 2/3%-os papírjárdék 93.80. 4%-os osztrák aranyjárdék 101.25. Magyar koronajárdék 94.-. Osztrák-magyar bank 115.50. Déli vasút 16.30. Elbavölgyi vasút -.-, Londoni váltóár 203.97. Bécsi bankgyűléslet 108.-. Vilamos részvény 116.-. 3%-os magyar aranykölcsön 83.40. 4 2/3%-os ezüstjárdék 93.70. 4%-os magyar aranyjárdék 99.55. Osztrák hitelrészvény 194.50. Osztrák-magyar államvasút 133.60. Északnyugati vasút -.-, Bécsi váltóár 852.50. Párisi váltóár 812.75. Unio bank -.-, Alphei bányarészvény 171.-. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, november 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artoiyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 194.10. Német bank 192.40. Disconto 171.10. Berlini kereskedelmi bank -.-, Gelsenkircheni -.-, Harpeni 155.-, Laura-kohó -.-, Olasz járadék -.-, Igen csendes.

Hamburg, november 7. (Zárleti.) 4 2/3%-os ezüstjárdék 93.50. 1860. sorsjegy -.-, Déli vasút 16.20. 4%-os osztrák aranyjárdék 100.90. Osztrák hitelrészvény 194.35. Osztrák-magyar államvasút 133.25. Olasz járadék 93.55. 4%-os Magyar aranyjárdék 99.50. Az irányzat nyugodt.

Tek. Csillag Anna urnőnek. A szállított Csillag-hajkencsét kiváló szolgálatot tett nekem a ezért örömmel értesítem, hogy használatára által rövid idő alatt oly hasznot értem el, hogy minden természetesen és barátságos a legmeglehető ajánlati fogom. Bécs, 1897. február 2-án. Sandrock, a cs. és kir. Burgtheater tagja.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem Kielmannszeg grófnő 5 excellenciájának Bécs, Hirsingasse 2., ismét 3 tégely hajkencséből a 2 ft küldeni, miután az igen hatásosnak bizonyult. Tisztelettel. Piatzl Irma, 5 excellenciájának komornája.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Ó excellenciája Szegény-Marich osztrák-magyar nagykövete nem megújításból kérem egy tégely kitűnő hajkencséből küldeni. Ó excellenciája igen elismerőleg nyilatkozott az én hajkencsém kiváló hatásáról a ezért fogadják köszönetét. Kiváló Tisztelettel. Glase Felde, 6 excellenciájának komornája.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postafordultával ismét 2 tégelyt kitűnő hajkencséből küldeni postautánnétellel. Baumgartner Emilia Steyer.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem küldjön 3 hajkencséből újból 2 tégelylyel. Gattmann, főkonul neje, Drozda, Bernhardstr. 1.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postafordultával 6 tégelyt kiváló hajkencséből alantú címre postautánnétellel küldeni. Gavrilov-Ausper grófnő Graz, Gleichenberg-kastély.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérek négy tégelyt kitűnő hajkencséből küldeni. A cs. és kir. osztrák-magyar konzulátus.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem küldjön kitűnő hajkencséből egy tégelyt utánnétellel. Starbomberg Guldó gróf. Kőrös.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérek alantú címre ismét egy tégelyt hajkencséből postautánnétellel. Gerdler Camilla, tábornok neje, Graz, Kacianergasse 11.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postautánnétellel egy tégelyt kitűnő hajkencséből küldeni. Metternich Vilma grófnő Ruben-kastély, Meran mellett.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem részemre még egy tégelyt jó hajkencséből küldeni. Az eddigi eredményeimet igen meg vagyok elégedve. Maly Etelka, törvényeséki című neje, Temesvár.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postautánnétellel ismét 2 tégelyt kitűnő hajkencséből küldeni. Gynke Póter stud. med. Bécs, Allg. Krankenhaus.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postautánnétellel egy tégelyt kitűnő hajkencséből küldeni. Dr. Zepoll A., fűrdőforras, Ernstadt, Szászla.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Gróf Széchenyi, Marcell, Somogy.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postautánnétellel híres hajkencséből 2 tégelyt postautánnétellel küldeni, használati utasítással Tisztelettel. Godzinsky László Jaroslau, Galizia.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Dr. Zepoll A., fűrdőforras, Ernstadt, Szászla.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni. Kérem híres hajkencséből ismét egy tégelylyel postautánnétellel küldeni.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

November 7. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 91-92 fillérig. Középközep (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 92-93 fillérig. Fialat közep (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 91-92 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 91-92 fillérig. Középközep (páronként 240-280 kilogramm súlyban) 88-89 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 85-86 fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 91-92 fillérig. Középközep (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 85-86 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 88-89 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 85-86 fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 88-89 fillérig. Középközep (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 86-88 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 84-86 fillérig.

Sertéselátszám 1901. november 5. napján volt készlet 38.884 darab. — 1901. november 6. napján felbontott 1385 darab. 1901. november 6. napján elszállított 779 darab. 1901. november 7. napjára maradt készletben 39.470 darab.

Napirend.

Napló. Péntek, november 8. — Római katolikus: Gottfried püspök. — Protestáns: Gottfried. — Görög-csoos: (október 28.) Demeter. — Zsidó: Marcheschvan 26. — Nap kel: 6 óra 41 perckor. — Nyugszik 4 óra 14 perckor. — Hold kel: éjjel 3 óra 42 perckor. — Nyugszik: 2 óra 50 perckor délután. A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órakor.

Nemzeti Múzeum. Régiségtár, nyitva d. e. 9 óratól délután 1 óráig. — Többi terei 1 korona belépődíjjal megtekinthetők. Országos Képtár az Akadémiában nyitva van délelőtt 9-11-ig. Iparművészeti múzeum zárva. Témológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9-11-ig. Meszőiparügyi Múzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-től 1 óráig. A földtani intézet múzeuma zárva. Közlekedési Múzeum a Városligetben nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig. Kereskedelmi múzeum a városi iparcarnokban d. e. 9 óratól d. u. 2-ig. Az Akadémia Góthé-szobája nyitva délelőtt 10-12-ig. Nemzeti Szalon Állandó kiállítása d. e. 9 óratól este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Vadászati kiállítás a városi iparcarnokban reggel 8 óratól este 8-ig. Belépődíj 60 fillér. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 óratól 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakosztály és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletpolitikai árusításokat is eszközöl) a városi iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletpolitikai (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, november 7.

A magas légnyomás Dél- és Nyugat-Európa felett tartózkodik, míg az északi depresszió jelentékenyen kifejlődött, Észak-Európában a barometert nagy mértékben süllyesztette.

Európában az idő száraz és igen hűvös. Esők csak Német- és Oroszország partvidékén voltak. Hazánkban az idő részben felhős, száraz és a hőmérő-séket éjjel általában a fagypontra állt volt.

Küldetés. Tulnyomon száraz, hűvös idő várható éjjeli fagygyal és az ország északkeleti részén elvívte csapadékkal (hóval).

Vizállás.

Table with columns for dates (Nov. 7, Nov. 8) and locations (Tisza, M-Sziget, Tekchaza, V-Nagyony, Tokaj, Tisza-Püred, Eszölk, Ósognád, Szécsény, Török-Becso, Titel, Bártfa, Bodrog, Zemplén, Sajó, Zselca, Harnád, Horvát, H-Ujlak, Kőrös, M-Nyárad, Bonyhás, Gurahon, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy-Fehérvár, Branyicska, Soborna, Arad, Mako, Kiszol, Temevár, Leleskerek). It lists water levels in meters for various locations.

Large advertisement for 'Saját készítményű férfiruha-áruház' (Men's clothing store) by Lukács Gyula. It features a central illustration of a man in a suit and text describing various types of clothing like 'Öltöny, Felöltő, Raglán, Derby, Ulster'. The store is located at 'IV. Kossuth Lajos-u. 18.' and is run by 'Krausz Lipót fia'.

Advertisement for 'Szőlőoltványok' (Grapevine cuttings) and 'Élőkerítés' (Living fence). It includes details about the quality of the cuttings and the services offered by the company.

Advertisement for 'Titkos betegségek' (Secret diseases) by Dr. Fabinyi J. It describes the doctor's expertise in treating various ailments and provides contact information for his practice in Budapest.

Advertisement for 'Nestlé-féle gyermekliszt' (Nestlé's baby flour). It features an illustration of a baby and a tin of flour, along with text describing the product's benefits for infants.

Advertisement for 'CRÈME DE FANCHON' (Fanchon's cream). It includes a heart-shaped logo and text describing the cream's quality and where it can be purchased.

Advertisement for 'Róder Adolf-féle Szévszerinti oktatás' (Róder Adolf's method of language instruction). It promotes a German language learning program and provides details about the course materials and fees.

Advertisement for 'PRÓBA SZERENCSE!' (Trial of luck!) by Agulár Ignácz. It features an illustration of a shoe and text describing a lottery or game of chance.

Advertisement for 'Dr. Garai Antal' (Dr. Antal Garai). It lists the doctor's medical specialties and provides information about his clinic and services.

Advertisement for 'Arlejtési hirdetmény' (Public notice). It contains official information regarding administrative matters and public notices.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Péntek, 1901. november hó 8-án.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Péntek, 1901. november hó 8-án.

Hannele.

Alomkép 2 szakaszban. Irták Hauptmann Gerhard.
Fordította Telekes Béla.

Személyek:

Hannele	Török I.	Berger	Mészáros
Gottwald	Gál	Fekete angyal	Horváth
Marta	Jászai	1. angyal	Paulayné
Talpe	Rákosi	2.	Tuboly
Hedwig	Hettyey	3.	Maróthy
Pleske	Faludi	Mattern	Vizvári
Hanka	Gabányi	Waehler	Gyones
Szédel	Latabár	Szabó	Rózsahegyí

A nevelő.

Vígjáték 1 felvonásban. Irták Meilbac és Halévy.
Fordította Ambrus Zoltán.

Személyek:

Furquet	Császár	Oktáv	Dezso
Daubertier	Gál	Adél	Ligeti
Leontin	Paulayné		

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Péntek, 1901. november hó 8-án.

A svihákok.

Víg operette 3 felv. Zenéjét szerző Ziehrer C. M.
Magyarosították Feld Aurél és Méroi Adolf.

Személyek:

Gilka, herceg	Boross	Malter Prém	Delli
Mimt, táncosnő	Szoyer	Roland	Farkas
Ritz Fritz	Sziklai	Anna	Turcsányi
A felesége	Ledofsky	Kampel	Márai
Rodenstein	Margó	Kampelné	Selő
Muggenheím	Dóry	Szepe	Dálnoky

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.
Péntek, 1901. november hó 8-án.

Pálmay Ilka asszony vendégfelléptével:

Pillangó kisasszony.

Énekes dráma 2 szakaszban. Irtá Belasco Dávid.
Fordította: Faludi Miklós. A prológust írta Heljai J.

Személyek:

Pinkerton	Bihari	Nakodo	Rónaszéki
Kitty	Szerény G.	Pillangó k. a.	Pálmay
Sharpless	Balassa	Suzuki	Rostagni
Yamadori	Szerény	Prológ	Lenkei

Utána:

Szenes leány, szenes legény.

Operett 1 felvonásban. Irtá Philippe Gillo, Zenéjét szerzette Costé.

Személyek:

Teréz	Pálmay	Bidard	Vendrei
Pierre	Szerény	Tardivel	Rónaszéki

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Péntek, 1901. november hó 8-án.

Zilahiné S. Vilma vendégfelléptével.

Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással.
Irtá dr. Béli Izor. Zenéjét szerzette Fejér Jenő.

Személyek:

H. Katalin	Zilahiné	Mária	Nyíri
Gr. Gurackij	Szirmai	Olga	Nyári
Buranov Iván	Szabó	Télémaque	Németh
Trojkov Fedor	Tollagi	Duplessia	Köry
Alekszej	Nagy	Anica	Bojár
Sunderland	Ujvári	Gregor	Kiss M.
Dacskov	Havasí	Tiszt	Szerdahelyi

Kezdeté 7 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Péntek, 1901. november hó 8-án.

A föld körül.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.
Péntek, 1901. november hó 8-án.

A nürnbergi baba.

Víg opera 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Adam
Adolf. Szövegét írta Lenvén és Beaulpan. Fordította Havi Mihály.

Személyek:

Cornelius	Hegedűs	Miller Henrik	Mihályi
Donathan	Dálnoki	Berta	Payer

Utána:

Coppélia.

Ballet két felvonásban. Irták Nutter és Saint Leon.
Zenéjét szerzette Delibes Leo.

Kezdeté 7 órákor.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház
Szombat	Faust	Hannele A nevelő	A nevezetes kastély	Katalin	Svihákok
d. u. Vasárnap este.	—	Othón Hannele A nevelő	Az almáfa Pillangó k. a. A nevezetes kastély	Rolli és Rolland Sárga csikó	A veszte-szüzek Svihákok

Folies Moderne

Kerepesti-ut 63. szám.

9 1/2 órákor. **„Szerelm bolondjai.”** 9 1/2 órákor.
Eredeti magyar bohózat. Irtá: Pilius.
11 órákor

UJ: Pinkász & Co. UJ:

Német bohózat. Irtá: Taufstein Louis.
Salo Pinkász, ruhakereskedő — Müller úr
Rosi, leánya — Halmi k. a.
Krempenschlag Áron, háza — Holtschmann úr
Knoblauch Simon, factotum — Halmi úr
Erich Kaiser, postahivatlanok — Roland úr
Schermetál Laurencia, zongoratanítónő — Müllerné assz.
Sunder Eudl — Hegyi
Loni moacsné — Werner k. a.

Történik a Petőfi-utcaiban, jelenben.
Nappali pénzt. d. e. 11-12, d. u. 3-5-ig, este 7-től kezdve.
A téli kertben 12 órától kezdve reggel 5 óráig hangverseny.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Az új novemberi műsor.

Kezdeté 8 órákor.

Heloisa Titcomb délamériai szanszont, **Paulin és Dolev** komikus kerékpárosok. **Les Trombetta** ólász ketős. **The 3 Harveys** drótkötél-művészek. **Les Prunays** nemzetközi énekesnők. **Arcansas** táncosnő. **Lorette** életrajzi kutyájával **Ben-nel**. **Soltész**, a Magyar Színház volt tagja. **Mariot** komikus. **Leony** berlini szubret.

Tovább szerződött: **Baumann Károly** Fregott-parodistával. **Conchas Pal** utófelvetendő erős ekvilibrista. **Malsano** zene-excentrikusok. **Vanola** antipodista. **Kozmográf** új képsorozat.

A téli kertben reggel 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenye.

Jegy elővétel díj nélkül váltható délutól 10-11 1-ig a pénztárnál

Villany és légszesz csillárok, légszesz-kályhák, légszesz-fűzők
legnagyobb választék, legolcsóbb árak

Pollak Ferenc
Budapest, Teréz-körút 3. sz. (Kommittor-utca sarkán.)
Telefon 13-26. ■ Telefon 13-26. ■

A kuruc.

A kuruc ember az, a ki állhatatosan megmarad a kimondott véleménye mellett és ha török, ha szakad, nem hagyja magát. A mit tenni szándékozik azt dülőre hajtja, a mit mond azt betartja, amit állít az igaz és a kit szeret, azt jobban nem szeretheti a világon senki. Az igazi hű hazafiak voltak a kurucok és még ma is az állhatatos embert kuruc embernek hívják. Ilyen kuruc mód állhatatos a Hecht-bankház szerencsése is, a miről azok a főnyeremények tesznek tanuságot, melyeket ott évről-évre nyernek a szerencsés verők. A ki tehát főnyereményt akar nyerni, vásároljon osztálysorsjegyet a Hecht-Bankháznál, Budapest, Ferenciek-tere 6 és Erzsébet-körút 32. Húszad november 21. és 22. Egész sorsjegy 6 frt, fél 3 frt, negyed 1 frt 50, nyolcad 75 kr.

300 mintaszoba főtállítva látható.
Szalon-, háló-, ebédlő-, leány- és uriszoba

BUTOR

Szecesszió, barokk, angol, empír- és német stílusban nálunk kitértő művészetben, megépítő nagy vállalatában legelőcsébban kephető. Vidéki rendelmények, vászonban és rekesszekben csomagolva biztosítva szállítottunk.

SZABÓ FERENC és TÁRSA
Budapest, Kerepesti-ut 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Veszek

zálogházi cédulát régi arany ezüstárút briliánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett

FRIED A.

órák és ékszerész
Kerepesti-ut 2. szám.

Magyar kir. Államvasutak. Gyors- és teherárak házhoz szállítása.

A magyar kir. Államvasutak a veszüli Gzletaszályzat 68. §-a alapján már éveket ezelőtől rendeztetette azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugoti és budapest-dunaparti teher pályaudvarokra átkész gyors- és teherárakat a címzettnek saját szerződött fuvarosával házhoz, — illetve a feladandó árukat a lakásból a vasúthoz szállítsa, ha a címzett a Duna balpartján a IV-IX. kerületben vagy a tiszviselő-elepen lakik.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával szállítja el a Budapestben átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárúkat is, melynek elvételre a vasúti biztosi; egyúttal a külföldről érkező — hoz szállított — szállítmányok után kiállítandó árnyilatkozatokkal is ezen megbízottja által állítja ki.

Utánvétellel terhelt, Budapestben a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, társasági és öly árúk, melyeknek összegyűlése az egy tonná meghaladja, csak a vállalkozóval kötéendő előzetes egyezség alapján szállíthatnak házhoz.

Jogában áll azonban minden kinek, hogy a vállalkozó által való házhoz szállítást igénybe ne vegye, mit az illető állami-széki egyszerű irásbeli megkereséssel közölhet.

A házhoz való elszállítási díjak a következők:

a) gyorsárúkról:
10 kg. súlyig — — — 30 fillér
10 kg.—25 kg.-ig — — — 40 „
25 kg.—50 kg.-ig — — — 50 „
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 40 „

b) teherárúkról:
50 kg. súlyig — — — 40 fillér
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 30 „

A statisztikai árnyilatkozatok kiállítására a vállalkozó nyilvántartásánál 5 krajczert számíthat.

Az árúk házhoz szállítása esetén, ha az áru fogyasztás vagy vámilletékek alávetése nincs, s ha a címzett a fuvarlevélben kijelölt helyen feladta, a az árut ott is veszik csak a fuvarlevélben felszámított összeg szedetik be.

Ha az áru vámilletékek vagy fogyasztási adóknak alávetése még a címzettnek kézbesítendő vámnyugta, illetve adóbérc szerinti illetéket vállalták, fogyasztási adó és vámkörvétel illetékek is megfizendőek.

A szállítmányozás az árut a lakás vagy ültetvényig azon részben tartozik állítani, mely e célra neki kijelöltetett.

Ha címzett az áru befurvarozási idején lakásán nincs, a fuvarszedő, esetleg közbeszárja a megkísérített kézbesítésért külön illeték nem számítható fel.

Ha azonban címzett a fuvarlevélben kijelölt helyen nem találta, s a tartózkodási helyét csak a bejelentési hivatal útján lehet meg tudni, a rendes fuvarszedő, esetleg közbeszárja a megkísérített kézbesítésért külön illeték nem számítható fel.

Ha címzett az áru átvetélt megadásra, vagy azt a vasútnak, nem a fuvarlevélben megjelölt helyre küldi, a vasútvizit, úra való elhozatal, vagy más helyre való szállításért a díjazásoszerű illeték újból felszámítható.

A LEGTÖBBET NÁLUNK VÁSÁROLT OSZTÁLYSORSJEGYEKEN NYERTEK.

A következő sorsjáték 1-ső osztályának **húszadánál** már nov. 21. és 22-én megtartanak.

Az eredeti sorsjegyek árai:
1 egész ... kor. 12.— | 1 negyed ... kor. 3.—
1 fél ... kor. 6.— | 1 nyolcad ... 1,50

A nyereményeket bármely országban a legelőcsébb tiokartás mellett azonnal huzás után kifizetik.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ
RÉSZVÉNTÁRSASÁG
BUDAPESTEN, V., Gizella-tér 1. sz. (Haas palota).

Felöltő és télkabátok.

Télkabátok 16 frt, Télinadrág 6 frt, Téli öltönyök 16 frt, minden tiszta gyapjuból Rothberger Jakabnál, cs. és kir. udv. szállító Budapest, Váci-utca 6.
Ruhák becseréltetnek.

DÉLI VASUT.

A háló és közvetlen kocsik forgalma Budapest d. v. pályaudvarról az 1901/1902. évi TELI menetrendben.

I. II. oszt. hálókocsai. Budapest d. v. Velence (Venezia) között.
Pragerhof—Nabresina-Cormonsan át.

Bpest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Velence ind. d. u. ... 2 óra 10 perc
Velence ... érke d. u. 2. 10 Budapest d. v. érke d. e. ... 9. 53
Menettartam: 18 1/4 óra. Menettartam: 19 3/4 óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsik két I. oszt. hálókocsival.
Budapest d. v. — Ala között. Pragerhof—Marburg—Franzosenfesten át.
Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Alaól indul d. u. 1 óra 57 perc
Ala érkezik d. u. 4. 14 Budapest d. v. érke. reggel 9 óra 53 p.
Menettartam: 20 1/4 óra. Menettartam: 20 óra.

I. II. oszt. közvetl. kocsik. Budapest d. v. Velence (Venezia) között
Pragerhof—Nabresina-Cormonsan át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Velence ind. d. u. ... 2 óra 10 perc
Velence ... érke d. u. 2. 10 Budapest d. v. érke d. e. ... 9. 53
Menettartam: 18 1/4 óra. Menettartam: 19 3/4 óra.

Budapest d. v. Abbazia—Fiume között. Pragerhof—St.-Peteren át.
Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Fiume ... ind. este ... 7 óra 52 p
Fiume ... érke d. e. 9. 38 Budapest d. v. érke d. e. 9. 53
Menettartam: 13 1/2 óra. Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v. Triest között. Pragerhof ind. át.
Bpest d. v. ind. reggel 8 óra 00 perc Triest ... ind. reg. ... 8 óra 00 p
Triest ... érke. este 9. 00 Budapest d. v. érke. este ... 9. 20
Menettartam: 13 óra. Menettartam: 13 1/4 óra.

Budapest d. v. Pakrác között. Nagy-Kanizsa—Barson át.
Budapest d. v. ind. este 9 óra 55 perc Pakrác ind. d. u. ... 2 óra 50 p
Pakrác ... érke d. u. ... 1 óra 20 Budapest d. v. érke. reggel 6. 23
Menettartam: 15 1/2 óra. Menettartam: 15 3/4 óra.

